Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEZELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI. Ljubljana, 1. junija 1939 Štev. 22 (502)

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 27/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. Račun poštne hran. v Ljubljani št. 15.393. - Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petitna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4·50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Še tako nečastna smrt je boljša kakor še tako častno suženjstvo.

Séneca,
rimski modrijan
(5—65)

Danes:

Kako spleteš kopalno obleko?

S SLIKO IN KROJEM

(Gl. str. 7)

Simbolne binkoštne izjave

Rusija ne odklanja angleških predlogov. - Obisk Nj. Vis. kneza Pavla v Berlinu

V *Ljubljani*, 31. maja.

Na pravkaršnjem zasedanju Zveze Narodov so med drugim govorili tudi o Alandskem otočju in o njega utrditvi. Ker se niso mogli zediniti, so zadevo odložili na septembrsko zasedanje ZN.

Slovenci veljamo sicer za dobre zemljepisce, toda nihče ne bi mogel našim bralcem zameriti, če bi ob pojmu Alandskega otočja skomignili z rameni, češ: »Kaj nam mar to neznano otočje — posebno danes, v dobi ‚življenjskega prostora', ko je toliko važnejših in aktualnejših stvari!«

Bralci, ki tako mislijo, naj nam verjamejo: Alandsko otočje ni na svoj način nič manj važno kakor Dardanele, aktualno pa morda še bolj. Zato se moramo kot kronisti tudi pri njem nekoliko pomuditi.

Alandsko otočje šteje kakšnih 300 otočkov s 27.000 prebivalcev in leži pred vhodom v Botniški zaliv med Švedsko in Finsko, tako da zapira dostop do obal obeh dežel. Otočje je last Finske, toda po pogodbi iz leta 1921. ga Finci ne smejo utrditi brez pristanka Zveze narodov, t. j. velesil.

Vatikanski zunanji minister kardinal Maglione. O njem so pisali, da pojde v Pariz, London in Berlin posredovat za mir, a Vatikan je to demantiral.

Zdaj so Finci sklenili, otočje utrditi, in so se obrnili do Zveze narodov, da jim to dovoli. Zadeva je bila videti zelo enostavna: Finci se pač boje, da bi komu ne šinilo v glavo, da se lepega dne meni nič tebi nič izkrca na otokih, zato so se sklenili pripraviti, da takšnega nezaželenega gosta sprejmejo, kakor se spodobi. Torej obramben ukrep, ki ga terja današnji čas.

Tako so mislili predstavniki vseh držav, zastopanih v Ženevi, zato niso Fincem metali polen pod noge. Samo ena država je trdovratno vztrajala pri odklonilnem stališču: sovjetska Rusija. Njen zastopnik, poslanik Majski je izjavil, da Rusija ne dovoli utrditve Alandskega otočja, in tako je finski načrt padel do jeseni v vodo.

Zakaj Rusi ne pristanejo na utrditev tega otočja? Saj vendar vedo, da je Nemčija v vojni navezana na finski les in na švedsko železo in da bi ji ravno utrjeno Alandsko otočje zaprlo pot i do enega i do drugega.

Rusi to seveda vedo, toda prav tako vedo baje še nekaj drugega: da je namreč za nevtralnostno politiko resda finska vlada, ne pa tudi njen generalni štab. Moskva namreč trdi, da finski generali simpatizirajo z Nemci.

Rusi se torej boje, da ne bi Finci utrdili Alandskega otočja za Nemce. Tega se pa ne boje samo zato, ker bi potem Nemčija lahko nemoteno uvažala švedske rude in finski les; boje se tudi zato, ker mislijo, da bi bila zasedba Alandskega otočja samo en člen v verigi, ki naj rusko vzhodnomorsko mornarico zapre v Finski zaliv. Drugi člen v verigi bi bila zasedba obale baltiških držav in njihovega otočja.

Ruska evropska mornarica ima to smolo, da ne more nikjer na odprto morje. Na jugu ji Dardanele zapirajo pot v Sredozemlje, na severu je pa njen izhod v Vzhodno morje odvisen od dobre volje njenih mejašic Finske in Estonske in od njunih morebitnih mogočnejših zaveznic. Dardanelsko vprašanje sicer zadnja leta ni več tako pereče, kakor je bilo nekoč, ko Turčija še ni bila ruska zaveznica; tem bolj je pa Rusija zato občutljiva na severu.

Kakšen je prav za prav danes položaj v Vzhodnem morju?

Prav te dni je napisal Hector Bywater, pomorski urednik londonskega lista »Daily Telegraph«, zanimiv članek o »Pomorski strategiji v Vzhodnem morju«. V zvezi z debato o Alandskem otočju je članek še posebno aktualen, zato ne bo odveč, če seznanimo naše čitatelje z njegovimi glavnimi mislimi.

Bywater meni, da bi rusko severno brodovje igralo v novi vojni mnogo važnejšo vlogo kakor leta 1914. Čeprav nihče prav ne pozna današnje moči ruske vojne mornarice, se zdi vendar upravičeno misliti, da je rusko brodovje dosti mogočnejše kakor pred 25 leti; predvsem zaradi velikega števila (60) svojih podmornic. Po Bywaterjevi sodbi bi sovjetsko vojno brodovje moglo nevarno ogrožati nemško vzhodnomorsko mornarico, posebno zato, ker bi Nemci morali dobršno število svojih vojnih ladij poslati v Severno morje. Vzhodno morje je za Nemčijo prava Ahilova peta; kajti gospodar Vzhodnega morja je tudi gospodar trgovine s skandinavskimi državami, ta trgovina je pa Nemčiji pogoj za uspešno nadaljevanje vojne. Če bi se bilo v svetovni vojni zaveznikom posrečilo, zadrgniti uvoz švedskega železa v Nemčijo, bi bilo — tako sodi Bywater — vojne dosti prej konec. Toda takrat so Angleži imeli premalo podmornic, a Rusi jim niso mogli kaj prida pomagati. Danes je pa položaj bistveno drugačen. Bywater misli, da bi rusko lahko in naglo vojno brodovje — posebno podmornice — zelo ogrožalo promet med skandinavskimi državami in Nemčijo, če ga že ne bi docela onemogočilo. Tega se tudi nemški admiralski štab dobro zaveda. Zato bo eden izmed prvih ciljev nemške strategije, da zapre ruski mornarici izhod iz Finskega zaliva.

Tega cilja pa Nemčija ne bo mogla doseči, če ne bo smela uporabljati oporišč, ki obvladujejo Finski zaliv. Gdansk in Klajpeda sta preveč od rok; vpoštev bi prišli edino Riga, Talin (nekdanji Reval) in estonski otok Dagö. Zato misli Bywater, da je malo verjetno, da se ne bi Nemčija skušala v vojni polastiti navedenih oporišč.

Kakšno taktiko bi sovjetsko brodovje zavzelo nasproti takšni nemški strategiji, strogo obrambno ali napadalno? Bywater sodi, da so se Rusi odločili za drugo. Po njegovem je lansko »čiščenje« v vodstvu ruske mornarice dokaz, da je moskovska vlada odklonila obrambno strategijo takratnega vrhovnega poveljnika baltiškega brodovja. Staljin baje zahteva, da se ima ruska mornarica pripraviti za odločno intervencijo, tako da bi lahko obvladala vse Vzhodno morje, ali pa vsaj onemogočila nemško pomorsko zvezo s Skandinavijo.

Najnovejša ruska mornariška politika, končuje Bywater svoja izvajanja, nam je dokaz, da se je Rusija res odločila za »ofenzivo«. Moskovska vlada je sklenila zgraditi več velikih bojnih ladij in jih oborožiti s težkimi topovi, v delo bo dala težke oceanske križarke, svoje male obrežne podmornice bo pa nadomestila z velikimi oceanskimi. Vse to dokazuje, da se rusko brodovje pripravlja za »dinamične operacije« zunaj Finskega zaliva, t. j. v sovražnih vodah.

Binkoštne izjave

Na letnem kongresu britanske legije bivših bojevnikov je izjavil zastopnik Jugoslavije, general *Bogdanović* med drugim, da bo njegova domovina trden branik svobode. Jugoslavija, je dejal, ni še nikoli omadeževala svoje časti in je tudi ne bo.

Predsednik turške republike Ismet *Inönü* je dejal na kongresu turške republikanske stranke, da »bomo doživeli vojno, če ne bo zmagal zdravi razum... Vsaka nevarnost, ki grozi našim sosedom, utegne malo pozneje groziti tudi nam. Zato bomo gledali, da onemogočimo vsako nevarnost, ki utegne ogrožati naše sosede... Razmerje med Rusijo in Turčijo ni bilo še nikoli tako toplo in zaupanja polno kakor danes... Ko se uredi aleksandretsko vprašanje (po najnovejših poročilih je stvar v načelu že urejena, formalno bo pa v nekaj dneh, če ne celo urah. Op. ured.), je ne bo več sile, ki bi mogla razbiti prijateljstvo med Turčijo in Francijo.«

Ameriški zunanji minister *Hull* v Čikagu: »Nobena država se ne more zanesti, da bo živela v miru, dokler obstoje narodi, ki se hočejo zaplesti v vojno. Samo politični slepci verjamejo, da je moči odkupiti mir z brezpogojnim uslišanjem tujih zahtev.«

Neki zastopnik *nemškega* zunanjega ministrstva je izjavil dopisniku londonskega »Daily-Telegrapha«: »Priključitev Gdanska k Nemčiji je samo vprašanje časa. Morda bo trajalo dve leti, morda mnogo, mnogo manj, a Gdansk se bo vrnil v Nemčijo.«

Ameriški pariški poslanik *Bullitt* pri odkritju spomenika padlim Američanom v Parizu: »Človeštvo utegne prestati strahotne preizkušnje, preden bomo učakali trajen mir, toda mi smo se zakleli na življenje in smrt, da bomo v boju za mir na strani svojih prijateljev.«

Francoski zunanji minister *Bonnet* na sobotnem banketu »Francoskega tedna za zunanjo trgovino«: »Francosko-turški in angleško-ruski pakt sta tik pred podpisom. Veliki korak za francosko varnost je storjen.«

Virginio *Gayda* v »Giornalu d'Italia«: »Če Francija in Anglija zavrneta sodelovanje z Italijo in Nemčijo, sta se odločili za vojno. Francija in Anglija bi torej rajši imeli vojno, kakor da odstopita nekaj tisoč kvadratnih kilometrov neobljudene in neobdelane kolonijske zemlje.«

Francoski zunanji minister Bonnet govori po vrnitvi iz Ženeve s finančnim ministrom Reynaudom. Znano je, da je Reynaud tako temeljito popravil francoske finance, da se zlato na debelo vrača nazaj v pariško narodno banko in da je Francija spet postala tretja največja finančna velesila sveta.

Nj. Vis. knez Pavle v Berlinu

V sredo sta se Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga odpeljala v spremstvu zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića in adjutantov Nj. Vel. kralja ter častnih dam na obisk h kanclerju Hitlerju v Berlin.

Židovski skavti demonstrirajo po jeruzalemskih ulicah proti predlogom angleške »Bele knjige« o ureditvi palestinskega vprašanja

Anglija-Rusija

V časopisih beremo, da je Rusija v načelu pristala na najnovejše britanske predloge in da bo v tem smislu govoril tudi sovjetski zunanji minister Molotov na današnjem zasedanju (v sredo) sovjetskega parlamenta.

Londonski »Exchange Telegraph« je izvedel, da je romunski kralj Karol voljan dovoliti prehod sovjetskih čet čez romunsko ozemlje. Podobno je baje izjavila tudi poljska vlada.

Miajove izkušnje

Španski general José Miaja, branilec ne z orožjem premaganega Madrida, se je preselil v Mehiko in se umaknil v zasebno življenje. Edino, kar ga še veže na javnost, so članki, ki jih piše za velike svetovne liste o izkušnjah, ki si jih je nabral v državljanski vojni. Nekaj odstavkov iz njih:

Če bi me po skoraj tri leta trajajoči vojni, ki je videla razen plinov vsa moderna vojna orožja, danes kdo pozval, naj strnem svoje izkušnje v tak stavek, da bo vsakomur razumljiv, bi moral reči: »Moderno orožje je napad podražilo, obrambo pa pocenilo.« — —

Edina izkušnja, ki mi jo je dala Francova zmaga, je ta, da je ni tako grozotno nakupičene materialne moči, da bi bilo z njo moči po bliskovito doseči kakšen cilj. Trditev, da bi mogla katera armada, pa naj bo tudi najmogočnejša na svetu, udariti v določenem trenutku kakor blisk na nasprotnika in ga zmleti, ne bo nikdar nič drugega kakor gola baharija. Napadalčeva materialna premoč ne bo nikdar tolikšna, da bi zmrvila napadenčevo voljo za odpor. — —

Kar je bilo možno na Španskem v najhujših okoliščinah, ki jih pozna zgodovina, bi bilo po mojem možno tudi povsod drugod. Vtis imam, da bi se bila Češkoslovaška mogla ubraniti. — —

Granate jim prepočasi ubijajo

V tujih listih beremo, da Japonci v zasedenih deželah v južnem Šansiju (severna Kitajska) širijo makove nasade in navajajo ljudstvo h kajenju opija. Japonska vlada je poslala v te kraje svoje ljudi, da prodajajo Kitajcem mamila.

Japoncem to seveda ne brani, da se ne bi na Kitajskem borili za »kulturo in civilizacijo«.

Družinski tednik

Binkošti, pa kakšne!

»Ali bo, ali ne bo!« so ugibali. In ni bilo — namreč vreme. Ko smo se na binkoštno nedeljo zjutraj zbudili, smo še upali. Optimisti! Komaj so prve kočije pričele voziti birmance v stolnico, je že rosilo. Drobno, enakomerno, kakor rosi že ves mesec.

Birmanci se niso dali oplašiti. Trg za stolnico je bil kmalu poln avtomobilov, skromnejši so prišli peš, najbolj ‚nobel' so se pa pripeljali v okrašenih kočijah. Tudi ‚birbca' je bilo veliko, kakor se ob takšnih priložnostih spodobi. Bilo je marsikaj zanimivega: birmanke v dopetnih oblekah, nekatere so bile videti kakor mlade neveste. Birmanci so se pa držali moško z novimi urami v žepih in na rokah. Ljudem je bil pa najbolj všeč tisti boter, ki je pripeljal kar štiri birmance v cerkev.

»Štiri... In v teh časih!«

Nebo birmancem ni bilo naklonjeno. Popoldne je deževalo tako, ko da bi se učilo na nebeških univerzah. Če si pogledal na ljubljanske ceste, si dobil kaj živo sliko o poplavah... Stari ljudje so rekli, da se je ‚oblak utrgal'. Najbrže so pogodili.

Ponedeljek ni bil kaj prida boljši. In ko si v torek zjutraj srečal tega ali onega znanca in ga povprašal, kako je preživel binkošti, si dobil za čudo vselej isti odgovor:

»Bilo je zelo fletno. Vsaj enkrat sem se pošteno naspal...«

Kronistka

Politični teden

Trgovinski minister Jevrem Tomić je odpotoval v Pariz na pariški velesejem in se sestal z zunanjim ministrom Bonnetom in trgovinskim ministrom Gentinom. — **Minister brez portfelja Vojko Cvrkić** je o hrvatskem vprašanju dejal, da se ni še nihče tako iskreno lotil tega problema kakor vlada dr. Cvetkovića. »Resnično želimo sporazum, ker smo prepričani, da je samo eno vprašanje važnejše od hrvatskega, in to je — država.« — **Jugoslovanski paviljon** so odprli na newyorški svetovni razstavi. Pri otvoritvi je newyorški župan La Guardia srbohrvatski nagovoril Jugoslovane in jih pozval, naj se ljubijo med seboj kakor bratje. — **Nj. Vel. kralj Peter II.** se je udeležil slave kraljeve garde in ji čestital k prazniku. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je pri tej priložnosti govoril o zaslugah te najstarejše enote naše vojske za osvobojenje.

rTrgovinski minister Jevrem Tomić je iz Pariza odpotoval v London. Njegov obisk v Londonu je zasebnega značaja.

*

Francosko-poljsko trgovinsko pogodbo so podpisali pretekli teden v Parizu. Po tej pogodbi bo odslej znašal promet med obema državama okrog 500 milijonov frankov na leto. — **Najnovejše angleške predloge** je ruska vlada v načelu sprejela. Pogodbo bodo podpisali najbrže še ta teden. Njen namen je odpor proti slehernemu poskusu nadvlade v Evropi. — **Reakcija na sporazum** med Anglijo in Rusijo je napoved novih ukrepov totalitarnih držav. Nemški listi trde, da je sporazum nov dokaz za angleško obkoljevalno politiko. — **Italija in Nemčija računata**, da se bo njunemu paktu pridružila tudi Španija, na svojo stran pa nameravajo pridobiti tudi Madžarsko in Bolgarijo. V primeru vojne bi Nemčija prevzela vrhovno poveljstvo na kopnem, Italija pa na morju. — **Angleška parlamentarna opozicija** je na petkovi seji ostro napadala vladno politiko zaradi izročitve češkoslovaškega zlata nemški narodni banki. Poslanci so izjavili, da Velika Britanija niti misliti ne sme na »dejansko« priznanje aneksije Češke in Moravske. — **Anglija je Poljski posodila** 8 milijard dinarjev za oboroževanje. — **Poljska, Romunija, Turčija in Litva** so s pogodbo med Rusijo in Anglijo zelo zadovoljne. Turčija se je začela pripravljati na vojaško zvezo z Anglijo. Ruskega vrhovnega poveljnika Vorošilova je londonska vlada povabila na septembrske angleške manevre. — **Predsednik bolgarskega sobranja** in bivši predsednik vlade Mušanov je nekemu časnikarju izjavil, da Bolgarija želi nazaj južno Dobrudžo, ker pomeni zanjo 16 odstotkov žitnega bogastva, za Romunijo pa komaj en odstotek. Bolgarija si ne želi vojne, toda gospodarsko je navezana na Nemčijo in Italijo. Tisti, ki odločajo, naj je nikar iznova ne pahnejo v položaj, ki bi škodoval miru. — **Anglija bo Rusiji** posodila 13 milijard dinarjev za oboroževanje. — **Japonska je zasedla** mednarodno koncesijo južnokitajskega mesta Amoja in grozi z blokado vse kitajske obale. Japonsko vojno ladjevje je namreč že pretekli teden ustavilo neko angleško ladjo, namenjeno v Amoj. Položaj na Daljnem vzhodu se čedalje bolj poostruje. — **Napetost med Poljsko in Gdanskom** še ni popustila. Pretekli teden so se pripetili novi incidenti. Gdanski senat je zahteval od poljske vlade, da odpokliče poljskega komisarja, to se pa seveda ni zgodilo. — **Ameriški zunanji minister Hull** je govoril v Čikagu in poudaril, da Amerika ne more stati ob strani političnih dogodkov in da bo Anglijo, Francijo in Rusijo vselej podpirala pri njihovem delu za mir in svobodo. — **Afganistan in Arabija** sta prosila Turčijo, naj jima pošlje vojaških strokovnjakov. Turčija se je povabilu odzvala. Nekateri menijo, da je to prvi dokaz vpliva angleško-turškega zavezništva.

Predsednik turške vlade Izmet Inönü je imel na kongresu narodne republikanske stranke govor, ki je v njem med drugim dejal, da Turčija sklepa zavezništva samo zaradi skupne obrambe in miru. Predsednik vlade je dejal, da sedanje stanje ne more več dolgo trajati: ali bo vojna ali bo pa zmagal zdrav razum. Turčija si kajpak želi drugo, če pa bo potrebno, bo branila svojo svobodo. — **Rusija vse bolj zalaga** Kitajsko z orožjem. Nekateri menijo, da zato, ker ima zdaj v Evropi zavarovan hrbet. — **Angleži so povabili** poljskega maršala Rydz-Smigylja v London, da bi prisostvoval angleškim orožnim vajam. — **Parlamentarne volitve** so imeli za binkoštne praznike na Madžarskem. Vlada je dobila tri četrtine mandatov, opozicija pa 39. — **Na državnem kongresu angleških laburistov** so z ogromno večino odklonili resolucijo proti splošni vojaški obveznosti. Prav tako so z ogromno večino sprejeli resolucijo kritike sedanje Chamberlainove zunanje politike. — **Češki general Prchala** je zbežal na Poljsko, kjer zbira češke politične begunce za propagando proti Nemcem.

*

Godbe iz vseh krajev dravske banovine bodo tekmovale v nedeljo dne 4. junija v Kranju. Tekmo bo priredilo kranjsko glasbeno društvo, ki praznuje letos petletnico svojega obstoja. Glasbena tekmovanja se bodo vršila odslej vsako leto v raznih krajih naše banovine. Njihov namen je dvigniti zanimanje za glasbo. Tekmovanje bo prenašala ljubljanska radijska postaja.

20 novinarjev iz severnih evropskih držav je prispelo na Bled. Pod vodstvom Putnika si bodo ogledali najvažnejša turistična mesta v naši državi, predvsem Jadran in Južno Srbijo.

Avto je povozil 60letno preužitkarico Marijo Marnovo iz Jarš. Na Šmartinski cesti v Ljubljani jo je vrgel pod kmečki voz, ki je ravno vozil mimo. Šofer nesreče ni mogel preprečiti. Marnova je bila takoj mrtva.

Neznani vlomilci so izpraznili trgovino Marije Omerzove iz Trnic pri Račah. Odnesli so za 3000 din raznega špecerijskega blaga. Orožniki so tatovom že na sledu.

Jugoslavija je premagala Italijo v tenisu z rezultatom 3 : 2. Konec tega tedna nastopimo v polfinalu proti Belgiji v Zagrebu.

Kongres esperantistov iz vse naše države se je vršil za Binkošti v Karlovcu. Kongresa se je udeležilo tudi mnogo bolgarskih esperantistov. Esperantisti so ob kongresu napisali v Karlovcu več lepih ilustriranih člankov.

Velika sreča pri hudi avtomobilski nesreči je spremljala vozača dveh avtomobilov, ki sta vozila po državni cesti Radeče—Krško. Pod Impolskim gradom sta se hotela izogniti drug drugemu. Pri tem se je avtomobil nekega gornjegrajskega trgovca prevrnil kakšnih 12 metrov globoko. Med padcem se je dvakrat obrnil, potlej je pa obstal na kolesih tik Save. Vozilo je ostalo nepoškodovano, prav tako tudi oba potnika v avtomobilu.

Dobrodelne znamke za zaščito otrok je izdala ljubljanska poštna uprava. Dobiček je namenjen zaščiti otrok. Najcenejše znamke so po dva dinarja, najdražje pa po osem dinarjev.

Konji so se splašili 56letni posestnici Mariji Dajčmanovi iz Partinja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Splašeni konji so prevrnili s prašiči naložen voz v obcestni jarek. Voz je Dajčmanovo pokopal pod seboj in ji zlomil hrbtenico.

Čudno smrt si je izbral 20letni rudar Martin Kovač iz Dola pri Hrastniku. Po drogu falskega daljnovoda je splezal do električnih žic, da ga je ubila močna struja. V hrastniški okolici je pred kratkim nekdo izvršil samomor prav na ta način.

Kolesarska dirka okoli Srbije se je končala preteklo nedeljo na igrišču Jugoslavije v Beogradu. Tekmovalci so dosegli lepe rezultate. Slovenci so se izkazali za najboljše kolesarje. Prvo mesto je dosegel Slovenec Prosenik s časom 34:24.22, drugo Zagrebčan Grgac s 34:41.28, tretje Slovenec Lavrih s 34:52.28, naslednja mesta so si pa pridobili Romun Tudosi, Pokupac, Kristea in drugi.

Vinarski kongres se bo vršil v nedeljo dne 4. junija v Šmarju pri Jelšah. Vinogradniki bodo razpravljali o pomenu namiznega grozdja, o kletarskih zadrugah in o kletarjenju brez dodajanja sladkorja. Vinogradniki bodo napravili izlet v vinske gorice v okolici Tinskega. Ob kongresu bodo v dvorani Kmečke hranilnice v Šmarju pri Jelšah razstavili tudi razna vina.

Kruh se je pocenil v Zagrebu, ker je zadnje čase padla cena moke. 1,04 kile belega kruha bo stalo zdaj prav toliko kakor prej 1 kila belega kruha. Prav tako je cenejši polbel, ržen in črn kruh. Po novih cenah so začeli prodajati kruh po binkoštih.

Za 100.000 dinarjev nakradene zlatnine je našla policija v raztrganem ciganskem šotoru v Ljubljani. Najbolj dragocen je zlat križec, pokrit z diamanti. Tisti, ki pogreša zlatnino in misli, da bi jo mogel najti med ciganskim plenom, naj se zglasi na policiji pri g. nadzorniku Zajdeli ali pri g. Lovrečiču.

S silo si je hotel pridobiti ženo 25letni kmet Milutin Miković iz Vrnjačke banje. Bil je zaljubljen v neko učiteljico. Ta ga je zmerom odklanjala. Zato je ponoči vdrl v njeno stanovanje in jo hotel odvesti s silo. Na krike so prihiteli učiteljici na pomoč sosedje in pregnali nesrečnega zaljubljenca.

45. razstavna prireditev Ljubljanskega velesejma bo letošnji pomladanski velesejem od 3. do 12. junija. Pokroviteljstvo je prevzel Nj. Vel. kralj Peter II. Razstavni prostori so vsi zasedeni, pa bo ta prireditev zopet lepa revija slovenske in jugoslovanske gospodarske delavnosti. Na razstavi bodo zastopane vse pomembnejše industrijske in obrtne panoge, tako kovinska, tekstilna, papirna, elektrotehnična, kemična, steklarska, živilska, stavbna, poljedelski stroji, glasbila, kurjava, keramika itd. Poleg tega bodo še zaokrožene razstave pohištva in stanovanjske opreme, avtomobilov, male obrti, pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov, turizem z gorenjsko in dolenjsko kmečko hišo v narodnem slogu in razstava protiplinske obrambe. Obiskovalci velesejma bodo imeli na jugoslovanskih železnicah 50% popust. Vozne olajšave so dovolile tudi številne druge države. V pomorskem prometu je določen 50%.

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

od 3. do 12. junija 1939

(45. razstavna prireditev)

600 razstavljalcev iz 12 držav.

Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave:
pohištvo,
avtomobili,
narodne vezenine

Polovična voznina na železnici.

Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2·—.

Žrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000·—.

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Zemunska bolnica, ki se zdravi na Mussolinijeve stroške, se je vrnila domov

Olga Jeremićeva, petletno dekletce, ki boleha za otroško paralizo, se je te dni z letalom vrnila na počitnice v Jugoslavijo

Beograd, maja

Olgica Jeremićeva — njeno ime smo pred dobrim letom brali tudi v našem tedniku — je pred štirimi leti zbolela za otroško paralizo. To je zelo nevarna bolezen, ki počasi omrtvi vse telo, dokler otrok ne umre. Lahko pa omrtvi tudi samo nekatere ude, na primer noge. Olgici so nehale noge služiti, ves spodnji del telesca je bil negiben, ko da bi ga bil zadel mrtvoud. Na vprašanja obupanih staršev, ali bo otrok ozdravel, so zdravniki majali z glavami; zdravljenje je izredno težavno, dolgotrajno in zvezano z velikimi stroški. Tako je bilo le malo upanja, da bi mala Olgica, hčerka trgovca iz Zemuna, še kdaj hodila...

Slučaj je nanesel, da je Olgičin oče prav tiste dni bral v nekem časopisu, da je eden Mussolinijevih otrok tudi bolehal za to boleznijo in da je že popolnoma ozdravel. Tedaj je imel gospod Jeremić srečen domislek: sedel je k mizi in napisal duceju dolgo pismo, v njem mu je razložil težave glede zdravljenja male Olgice, h koncu je pa pristavil prošnjo, da bi omogočil njegovi Olgici zdravljenje na tisti način, kakor Mussolinijev otrok, ki je ozdravel. Pristavil je, da se staršem trga srce ob zavesti da je za to strašno bolezen pomoč, da je pa otroku zaradi pomanjkanja denarja ne morejo privoščiti.

Mussolini je pokazal toplo razumevanje za želje obupanega očeta. Odgovoril mu je in povabil Olgico na zdravljenje v neki sloviti sanatorij, ki so ga tedaj pravkar dogradili. Olgičini starši so se z veseljem odzvali velikodušnemu vabilu in so otroka kmalu nato poslali v Italijo. Štirinajst mesecev se je mala Olga zdravila pod toplim italijanskim soncem, te dni se je pa vrnila v domovino.

Na letališču — mala gospodična se je pripeljala v domovino z letalom — sta jo željno čakali mati in mlajša sestrica. Ko je letalo pristajalo, se je pri oknu pokazala črnolasa Olgina glavica. Dekletce je spoznalo mamo in je veselo mahalo v pozdrav. Še zmerom je slabotno in bledo, vseeno se pa že zelo pozna napredek dolgega zdravljenja. Dokler je bila mala Olga doma, se ni mogla niti premakniti. Zdaj pa že stoji na nogah in s protezami tudi že kar dobro hodi.

Oče jo je prinesel iz letala naravnost v materino naročje. Gospa Jeremićeva je svojo hčerko vsa vesela objela in poljubila. Potlej so se pa začela vprašanja in s vprašanji je prišlo majhno razočaranje, Olgica namreč ni več razumela našega jezika, govori samo še italijanski, srbski je pa čisto pozabila. Nekatera vprašanja je malčica sicer deloma razumela, ni pa znala odgovoriti nanja v svoji materinščini.

Toda to materi ni skalilo veselja. Od vseh strani je ogledovala svojo hčerko in vsa srečna je nad uspehom zdravljenja. Olga je sicer še slabotna in bleda, vseeno je pa duševno čila, živahna in veruje, da bo popolnoma ozdravela. Zdaj se je vrnila domov samo za nekaj mesecev, ki jih bo najbrže preživela na našem sinjem Jadranu. Zaradi hudih ošpic so ji namreč zdravniki svetovali, naj za nekaj časa spremeni zrak.

Olgica se je popolnoma privadila življenju v sanatoriju blizu Rima in je celo nerada odpotovala domov. Šele, ko so ji pojasnili, da se bo čez tri mesece vrnila, je privolila. Stavila je pa pogoj. Po tolmaču je v italijanščini povedala svojemu očetu, da bi se rada peljala domov z letalom, nikakor pa ne z vlakom. To željo so mali bolnici izpolnili.

BOLNA AZIJSKA DEKLICA

Listek „Družinskega tednika"

Jueh-Hua je lepa, ljubka — nežna. Žena je Pu-Ja, »nebeškega sina«, mandžurskega cesarja. Ljubko, bolehno bitje, poosebljena nemoč — kljub temu je pa ona tista, ki gospodarjem Daljnega vzhoda, Japoncem, kvari njihove dalekosežne načrte. Zgodba je, kakor piše znani ameriški žurnalist Anthony J. Billingham od newyorškega »Sunday Mirrorr Magazina«, kaj preprosta. Zgodba ljubezni in romantike. Pu-Ji, »nebeški sin«, ljubi svojo malo, nežno ženo, obožuje jo in to je dejstvo, ki se z njim Japonci ne morejo sprijazniti.

Pred petimi leti so proglasili zadnji poganjek mandžurske dinastije, ki je nekoč vladala celo Kitajski, za mandžurskega cesarja. Japonska diplomacija je menila, da je s tem napravila velik korak na poti k uresničenju svojih načrtov. Po zasedbi Pekinga je nameravala Pu-Ja spet posaditi na sveti zmajev prestol. Peking je prišel pred tremi leti v japonske roke, vendar Japonci Pu-Ja niso pustili v »prepovedano mesto«, v staro cesarsko pekinško palačo. Niso ga proglasili za cesarja vse Kitajske. Namesto mandžurskega cesarja so v Pekingu imenovali nepomembno vlado, njega so pa pustili v Hsikingu, glavnem mandžurskem mestu. Ker so računali s tem, da ga bodo kmalu prepeljali v palačo njegovih očetov, se niso trudili, da bi mu v Hsikingu zgradili primerno palačo. Pu-Ji se mora zadovoljiti z zasilnim davčnim poslopjem. In kakor se zdi, bo moral tam tudi ostati, kajti japonski načrti glede njega in njegovega cesarstva ne morejo preko male, nežne, bolehne Jueh-Hue.

Henry Pu-Ji, zadnji iz mandžurske dinastije, je užival vzgojo, vredno za prestol namenjenega princa. Živel je sam zase, s svojim majhnim spremstvom, katerega plače je kitajska republikanska vlada plačevala več ali manj redno. Če iz Nankinga ni bilo denarja, so morali prodati kakšno cesarjevo dragocenost, da so poravnali najpotrebnejše za življenje. Dosti se ni učil. Pač tisto, kar se je njegovim varuhom zdelo potrebno. Dvorjani so ga nesramno sleparili. Za najmanjše predmete so mu naštevali fantastične cene. Za svinčnik, vreden nekaj dinarjev, je moral plačati deset dolarjev. Za navaden zvezek je plačal petnajst dolarjev. Plačal je, kolikor so zahtevali od njega. Niti najmanjšega pojma o vrednosti in denarju ni imel. Kar so mu ukazali, je storil brez slehernega oporekanja. Od časa do časa je lahko govoril po telefonu z dr. Hu-Šijem, sedanjim kitajskim poslanikom v Washingtonu. S svojo okolico je spregovoril komaj kakšno besedo. Ko je bil star sedemnajst let, so mu prvič ostrigli lase in hkrati je dobil svojo prvo ženo. Lase so mu ostrigli zato, ker jih je že več let prosil; ženo so mu dali pa zato, ker ga »visoki dvorjani« niso marali pustiti brez žene. Predložili so mu celo vrsto fotografij mladih, odličnih mandžurskih dam. Med temi fotografijami si je izbral Jueh-Huo.

Ona ni samo lepa in mlada, temveč tudi dobra in osamljeni cesar brez cesarstva se je vanjo zaljubil. Tri leta pozneje so ga začeli dvorni uradniki siliti, naj si po cesarskem običaju izbere še tri žene. Po dolgem upiranju si je naposled vendar izbral eno, toda kmalu ga je zapustila in ga tožila, ker se niti zmenil ni zanjo.

Zanj je samo ena ženska na svetu — njegova Jueh-Hua. Spremlja ga povsod in je njegova cesarica. Srečna sta, kakor so srečni kraljevski otroci v pravljicah. En sam oblak moti njuno srečo — otrok nimata. Dvorni lizuni šepetajo, da je temu vzrok šibko zdravje mlade cesarice. Vsekako so Japonci v skrbeh. Za nadaljni ugoden razvoj njihovega načrta je neobhodno potrebno, da ima od njih samih določeni cesar potomstvo, zmožno vladanja. Nagovarjali so Pu-Ja, naj si vzame drugo ženo. A prvič je odklonil mladi vladar, ki doslej Japoncem ni odrekel niti najmanjše želje, to njihovo zahtevo. Tudi njihove grožnje ga niso omajale.

To je zapreka, s katero Japonci niso računali. Težava, ki je niso upoštevali, jih je spravila s tira. Razdrli so prvotni načrt, napravili novega in ga prilagodili novim razmeram. Vendar dosti časa za premišljevanje v tem primeru niso imeli. Na Kitajskem so morali začeti vojno...

Skušali so torej mlademu cesarju dopovedati, da je njegova žena bolna in da mora vzeti zdravo. Da mora premagati svojo prirojeno strahopetnost in se navaditi novega obraza. Obljubili so mu, da bodo poiskali najlepšo in najbolj zdravo ženo za mandžurskega cesarja. Na tucate mladih deklet se je javilo. Toda Pu-Ji ni maral ničesar slišati o njih. Ni maral druge in ni maral nove žene. Evnuhi, ki so se zbrali iz vsega žoltega sveta v njegovi prestolnici — v upanju, da bo cesar ustanovil harem — so morali razočarani oditi tja, od koder so prišli. Mladi cesar je izjavil, da že ima ženo. Njo ljubi, o drugih pa ne mara ničesar slišati!

Japonci si ne vedo pomoči. Na takšno težavo v svoji politični izkušenosti niso bili pripravljeni. Noče jim v glavo, da bi mogla mala, bolehna Jueh-Hua njihovemu premišljenemu načrtu povzročiti takšen udarec, kakršnega ne more niti maršal Čangkajšek s svojo armado. Tako utegne zaradi romantične zgodbe okrog cesarskega prestola iti rakom žvižgat najlepši politični načrt — in to je nekaj, česar japonski zavojevalci niso upoštevali pri svojem načrtu.

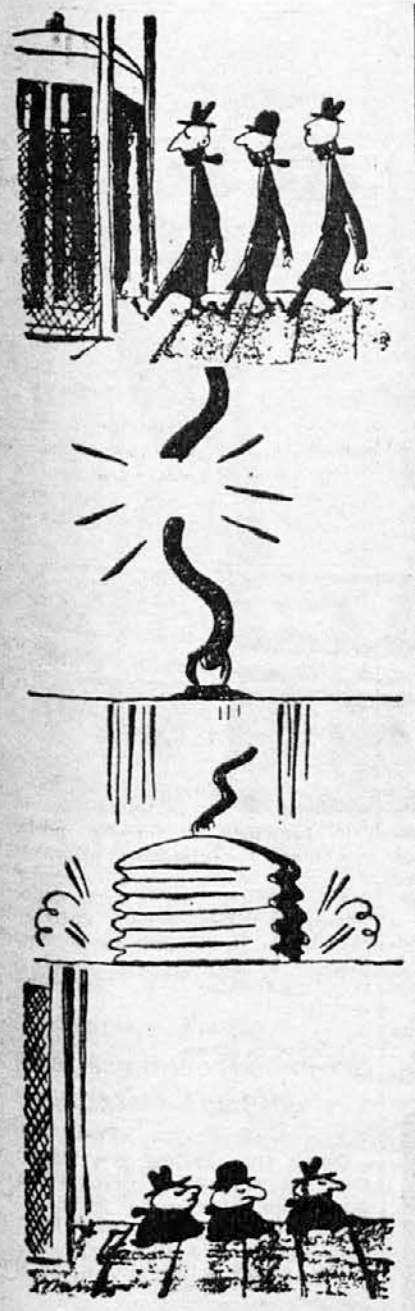

Trije dolgini in eno dvigalo

25letnico belokranjske železnice so praznovali 25. maja. Začeli so jo graditi leta 1912., dogradili so jo pa leta 1914. Gradili so jo delavci iz Avstrije, Madžarske, Srbije in Makedonije.

Na sedem mesecev zapora je obsodilo sodišče v Petrovgradu svojega bivšega župana Gjurico Berberskega. Jemal in zapravljal je denar iz občinske blagajne kljub vsem opominom mestnega sveta. Na mesec si je prisvojil kot plačo 4000 dinarjev in je uganjal še druge nezakonitosti. Za svoje grehe se bo moral zdaj pokoriti v ječi.

Žile si je prerezala na rokah zaradi slabega uspeha v šoli učenka tretjega razreda trgovske akademije v Petrovgradu. V poslovilno pismo je napisala, da gre v smrt zaradi kriviènih ocen. Ker je izgubila veliko krvi, bo najbrže umrla.

Svojega nezakonskega otroka je zaklala 18letna tovarniška delavka Soka Kneževičeva iz Beograda. Njen ljubimec jo je zapustil, ko je rodila dete, zato je obupala in otroka najprej zaklala, nato pa vrgla v greznico. Ko so delavci kmalu nato čistili greznico, so našli v njej otroško trupelce. Soka je svoj zločin takoj priznala.

Po 20 letih so prijeli morilca Braima Selimovića s Kosovega. Njegov zločin so naznanili oblastem sorodniki razbojnika Idriza Azirovića, ki je ubil Braimovega sina. Orožniki so Braima takoj prijeli in dognali, da je bil dolga leta Idrizov pomagač.

Smrtno žrtev je terjala Korošica o binkoštih. Zaradi silnega neurja je na poti na Korošico v Kamniških planinah omagal in zmrznil v snegu 18letni osmošolec Gerhard Simonič iz Smarjete pri Novem mestu. Turisti, ki so bili z njim, so še o pravem času prišli v kočo na Korošici, dočim je Simonič zaradi prešibkega srca omagal. Turisti so mu prišli na pomoč že prepozno. Ekspedicija iz Savinjske doline je prenesla truplo nesrečnega mladeniča na njegov dom.

Proizvod UNION Zagreb

Zaradi bojazni pred sodniki se je obesil 85letni Janez Sever iz Osredkov pri Stični. Na vrtu je našel visečega na hruški njegov vnuk. Nesrečneža so takoj sneli s hruške, pa je bilo vse prizadevanje, da bi ga zbudili k življenju, zaman. Starčka je menda neka pravda tako zmedla, da si je v duševni zmedenosti vzel življenje.

Utonila sta dva delavca iz Kaplje pri Mariboru. Ko sta iz naraslega ožboltskega potoka lovila les, je eden padel v potok, drugega, ki ga je hotel rešiti, je pa odnesla voda. Njunih trupel še niso našli.

Anketo o ciganih na Hrvatskem je razpisala banska uprava savske banovine. Občine naj bi ji sporočile, kako bi se po njihovem mnenju najučinkoviteje pregnala ciganska nadloga. Večina občin je upravi odgovorila, naj bi cigane nekje naselila in jih prisilila k obdelovanju zemlje.

200 hrvatskih kmetskih delavcev bo odšlo 2. junija iz hrvatskega Zagorja v Nemčijo na poljsko delo. Na mesec bodo zaslužili po 35 mark, to je okrog 525 dinarjev, hrano bodo imeli pa brezplačno.

25 jaje je za stavo pojedel krčmar Andres Reinbrecht iz Sremske Mitrovice. Da je veliko porcijo laže prebavil, so mu priče plačale nekaj litrov vina.

50 volkov je ubil in ujel 7 volčičev v desetih letih Cvetko Jošević iz vasi Nikodina pri Črni ploči. Pred kratkim je s kamenjem nagnal volkuljo in ji pobral 7 mladičev. Zdaj jih za denar razkazuje po vaseh.

Za svinec so igrali na avtomatski biljard šolarji v gostilni Pristovnik v Slov. Bistrici. Namesto dvodinarskega novca so metali v biljard svinec v obliki dvodinarskega novca. Drzno sleparijo so odkrili zdaj, ko so odprli biljardovo blagajno in našli v njej skoraj sam svinec.

Zavod Nikola Tesle bodo ustanovili v Beogradu. Posloval bo kot samoupravna znanstvena ustanova. Francoska vlada je obljubila za zavod podporo dveh milijonov dinarjev.

Velik požar je nastal v tovarni konserv bratov Stepanovićev v Kragujevcu. Požar je najbrže nekdo podtaknil. Škoda znaša okrog dva milijona dinarjev.

Na sedem let ječe je obsodilo celjsko okrožno sodišče Milana Bagajića, bivšega orožnika iz Tepanja pri Konjicah. Pokoriti se bo moral zato, ker je ustrelil svojega tovariša, orožnika Jokovića, in hotel umoriti svojo ljubimko, trgovko Ano Žučkovo iz Tepanja.

Transmisija je ubila 30letnega brusača Viktorja Osolnika iz Mekinj, uslužbenega v Hočevarjevi tovarni v Kamniku. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je kljub prizadevanju zdravnikov umrl.

Krvava drama se je odigrala v Vitanju pri Celju. Ločeni mož, lesni trgovec iz Oplotnice, Joško Mešek, je iz ljubosumnosti napadel svojo nekdanjo ženo, trgovko Marijo Pirhovo iz Vitanja. Zanjo se je pa zavzel njen prijatelj 35letni Pera Gjorgjević iz Leskovca v Srbiji, ki je bil v Vitanju na oddihu. Med prepirom je Mešek ustrelil Gjorgjevića, svojo taščo je ranil, nato je pa še sebi pognal kroglo v glavo.

Narasla Ljubljanica je odnesla 6letno Erno in 2 in polletnega Janezka Vrhovca z Zaloške ceste v Mostah. Otroka sta se igrala na travniku ob Ljubljanici, ko je ded kosil travo, pa sta se preveč približala reki in padla vanjo. Janezkovo trupelce so že našli, Erninega pa še ne.

V avtomobil je trčil na križišču Dalmatinove ulice in Miklošičeve ceste v Ljubljani 25letni mizarski pomočnik Albin Jamnikar iz Ljubljane, ko se je s kolesom peljal proti Tyrševi cesti. Nesreče ni bilo mogoče preprečiti. Sunek je Jamnikarja vrgel v zrak in je ves v krvi obležal na cesti. Hudo ranjenega so reševalci odpeljali v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

20 let je imel kroglo v prsih 40letni Anton Červek, poštni služitelj iz Maribora. Červek je dobil kroglo med svetovno vojno. Zaradi hudih bolečin je moral zdaj v bolnišnico, kjer mu bodo kroglo odstranili.

Češnje bodo letos bogato obrodile v vsem Prekmurju. Zaradi lepega aprilskega vremena so hitro zorele in so te dni že rdeče. Prekmurci že dolgo ne pomnijo tako bogatega pridelka češenj kakor bo letos.

Orožniki so ustrelili pri Vučitrnu v južni Srbiji prištinskega razbojniškega poglavarja Idriza Azirovića, ki je po rodu Arnavt. Vodil je 13člansko razbojniško tolpo. V boju, ki se je vnel med orožniki in razbojniki, je bil Azirović ustreljen, več njegovih tovarišev pa ranjenih.

Mestni muzej bodo ustanovili v Koprivnici na Hrvatskem. Vanj bodo shranili stare oljnate slike iz mestnega arhiva, stare zastave in še druge zanimive in dragocene starinske predmete.

S smrtjo je plačal svojo požrtvovalnost 60letni Melhior Fabjan, železniški upokojenec iz Petrovč pri Celju. Iz narasle Savinje je hotel rešiti svojega prijatelja, 85letnega železniškega upokojenca Edvarda Oblaka iz Petrovč, ki je v duševni zmedenosti skočil v vodo. Pri reševanju je pa omagal in Savinja je odnesla oba.

Občinsko blagajno so ukradli iz prosvetnega doma selške občine neznani tatovi. Težko blagajno so naložili na samokolnico in jo odpeljali proti Selški Sori. Tu so jo s sekirami odprli in vzeli iz nje 5000 dinarjev. Vlom so občani zapazili takoj drugo jutro in so orožniki že aretirali dva sumljiva neznanca.

Na grmadi se je hotela sežgati 30letna slaboumnica Cecilija Vrtačičeva z Bakovnika pri Kamniku. Zložila je 12 butar, jih zažgala in legla nanje. Domači so jo rešili prepozno in nesrečnica je zaradi hudih opeklin umrla.

Konji so požrli ukradene bankovce pri Planinškovih v Zavrstniku pri Šmartnem. Hlapec je gospodarju ukradel denar in ga spravil v seno. Ko je pa moral zaradi tatvine na orožniško postajo, so domači seno z bankovci pokrmili konjem. Tatinskega hlapca so zaprli.

Prvi jugoslovanski doktor papirništva je postal g. inž. Miloš Krofta. Doktorski izpit je položil na tehniški visoki šoli v Darmstadtu. Kot doktorsko disertacijo je napisal delo »Preprečenje snovnih izgub pri fabrikaciji papirja«. Za izvrstno delo se poteguje Institut za izvedbo gospodarske štiriletke v Berlinu.

Novorojenčka je pustila v zagrebški katedrali na binkoštni praznik brezsrčna mati. Jokajočega otroka je našel cerkovnik in ga odnesel na policijo. Če matere ne bodo našli, bodo otroka oddali v otroško zavetišče.

Ce verjamete ali ne

Nenavadno srečo je imel v Parizu Ernest Bardeau. Hotel je izvršiti samomor in je skočil iz drugega nadstropja nekega hotela. Smrt mu pa še ni bila namenjena. Samomorilec je namesto na trda tla priletel na mehke sedeže avtomobila nekega industrijca in je ostal zdrav. Ker pa nenavadni samomorilec vsakega človeka poljublja, menijo, da z njegovo pametjo ni vse v redu, zato so ga odpeljali v opazovalnico.

*

Čudno tekmo so te dni priredili v Čikagu. Hoteli so dognati, kako dolgo traja najdaljši poljub. Tekme se je udeležilo 37 zaljubljenih parov. Prvenstvo sta odnesla Pauletta Dayjeva in Ly Night. Njun poljub je trajal 6 ur in pol.

*

V Riu de Janeiru imajo v nekem muzeju shranjeno indijansko mumijo. Mumija ima ko pomarančo veliko glavo pokrito s črnimi lasmi. Oskrbnik muzeja trdi, da so mumiji zrasli lasje v 23 letih za 14 centimetrov. Če verjamete ali ne, ameriški učenjaki mu verjamejo in so čudni pojav že začeli raziskovati.

*

V Leskovcu v Srbiji stoji stara turška džamija. Nihče je ne obiskuje več razen duhovnika Memeda Mahmudovića. Sam moli v njej za verne mohamedance. Edina izmed meščanov, ki tudi stopi večkrat v pozabljeno džamijo je petošolka Minevera Baba Alićeva. Tako ima ta nenavadna cerkev samo enega vernika.

*

Neločljivega prijatelja ima učenec petega razreda osnovne šole Dušan Letić iz Valjeva. Pisčanček, ki mu pravi Pera, ga spremlja na vseh njegovih potih. Prav tako mala prijatelja skupaj jesta in spita.

Ribiško weekend kočo bo uredilo ribarsko športno društvo s Sušaka na primernem kraju otoka Krka. V koči bo velika soba z 12 ležišči, kuhinja in shramba za ribiško orodje. Koča bo za člane društva shajališče in zavetišče.

Največ padavin smo imeli doslej v mesecu maju. Meteorološki zavod je zaznamoval v vsem mesecu 270 mm padavin. V primeri z majem so bili februar, marec in april suhi meseci, samo januar je bil nekoliko bolj moker.

Veliko škodo povzročajo gosenice v Sremu in Slavoniji. Ker primanjkuje ptic, da bi uničevale gosenice, bodo začeli sadjerejci zastrupljati vrane, ki so pregnale iz Srema in Slavonije ptice pevke, prav tako bodo tudi najstrožje nastopili proti otrokom, ki bi lovili in morili koristne ptice pevke.

800 velikih in 1300 malih maturantov je letos na državnih in zasebnih šolah v Zagrebu. Od teh jih bo kakšnih 200 oproščenih velike mature, 500 pa male.

Premog — koks
drva — oglje — likalit
dobite po zmernih cenah pri
RESMAN LOJZE, Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

S tosakem zrnu praženi sladni sladkor
Kneippova
SLADNA KAVA

Zaradi trošarine za 50 litrov vina je prišel ob oko mesarski pomočnik Jandras. Vino je peljal v Zagreb, pa ni hotel plačati trošarine. Zato je prišlo med njim in mitničarjem do pretepa. Mitničar je mesarja udaril tako nesrečno po obrazu, da mu je izbil oko. Mesar je moral v bolnišnico, mitničar pa na policijo.

Praznik spomina na koroške boje so obhajali koroški borci preteklo nedeljo v Celju in Ljubljani. V Celju so koroški borci izročili celjskemu polku slovensko zastavo, ki je leta 1919. vodila naše junake na Koroškem. »Triglavski polk« je pa v Ljubljani slavil spomin na dneve, ko je pred dvajsetimi leti predrl sovražno črto pri Kotljah na Koroškem.

Oblak se je utrgal nad dolino južno od Bele Palanke pri Nišu. Koritnička reka je narasla za 10 metrov. S Suve planine so pa udrli hudourniki in odnašali hiše in zemljo. Nesreča je terjala 18 človeških žrtev. Veliko ljudi se je rešilo na strehe in drevesa. Predsednik vlade Cvetković je za prvo pomoč nakazal 50.000 dinarjev.

Tri vlome so izvršili neznani vlomilci v viharni noči v Mariboru. Železničarju Jožefu Vodopivcu so odnesli razno orodje, ki so se ga poslužili pri drugih dveh vlomih. En vlom jim ni uspel, na Teznem so pa iz trafike Berte Langove ukradli za 3000 dinarjev cigaret in 100 dinarjev gotovine. Lastnica ne trpi škode, ker je bila zavarovana.

Naboj je eksplodiral pred 13letnim kočarjevim sinom Ivanom Boršičem iz Gornjega Brezna pri Humu in njegovim sošolcem Edvardom Oberskim. Na cesti sta našla naboj in začela s kamnom tolči po njem. Na lepem se je razpočil in zadel Boršiča v levo stopalo. Moral je takoj v bolnišnico.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Rudolf Fajs, politični upravni pripravnik v Nišu, in gdč. Martina Jeločnikova, hči tajnika Ljudske posojilnice v Ljubljani; inž. Zorko Grzinič in gdč. Marija Glavičeva. V Mariboru: g. Franjo Cajnko, vodja kriminalnega oddelka mariborske policije, in gdč. Jožica Debevčeva iz Borovnice. Na Dobrovi pri Ljubljani: g. Jože Dovjak, strojnik Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, in gdč. Angela Suhadolčeva, hči trg. in pos. V Šmartnem pri Litiji: g. Kvaternik tSanko, trg. pomočnik Kmetijske zadruge, in gdč. Olga Drčarjeva, hči pek. mojstra. V Kostanjevici: g. Leopold Vider, predsedstveni tajnik in šef personalnega odseka, in gdč. Minka Kržičnikova. V Svečini: g. Ivan Elšnik, velepos. v Slatinskem dolu, in gdč. Marija Breznarjeva, hči vinogradnice in gostilničarke iz Ciringe. Na Brezjah: g. Ignac Seiberl, nastavljenec v tovarni v Štorah, in gdč. Pavlina Rezarjeva iz Teharij pri Celju. V Sv. Juriju ob Ščavnici: g. Vilko Vošinek, tovarnar usnja v Mariboru, in gdč. Zofka Pergerjeva. — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Martin Sattler, žel. upokojenec; Anuška Čeponova, dijakinja I. gimn. razreda; Anton Štalec, strojnik; Josip Sedej, strojni stavec v pok.; Marija Jermanova, žena starešine okrajnega sodišča v Ljubljani; Jakob Langus, nadmojster pri KID; 51letni Anton Vidmar, vratar na pokopališču pri Sv. Križu; Franja Gržinova, žena trg. in pos. V Mariboru: 39letna Elizabela Hadnarjeva, Josip Tscheligi, pivovarnar in pos.; Anton Pirc, ključavničar drž. žel. V Celju: 69letna Ana Detičkova, vdova po notarju; Marija Janžekova, trafikantinja v Celju. V Črenšovcih: Martin Žerdin, pos. in trg. Pri Sv. Lovrencu na Drav. polju: 90letna Marija Turinova pos. V Litiji: Marija Koprivnikarjeva. V Zapogah: Ivan Franke, župnik. V Verdu pri Vrhniki: Josip Lenarčič, velepos. in industrijec. V Počehovi: 60letna Fani Rogozinskijeva, vdova po sanitetnem kapelanu. V Kamniku: Mimica Čenčičeva, žena šol. upr. V Slov. Konjicah: Ivan Zottel, trg. V Zagorju: 78letni Štefan Bren, rudniški zidar v pok. V Dolnjih Ponikvah pri Trebnjem: Jože Zafran, pos. V Zagrebu: Marija Benčinova, urad. pri ljubljanski podružnici Privilegirane agrarne banke. Na Dunaju: Viljem Eberl, upok. višji inspektor tobačne tovarne; dr. Ivan Milavec iz Planine pri Rakeku. — Naše iskreno sožalje!

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Nespametne grožnje

Na neki podeželski šoli se je o priliki zdravniškega pregleda novincev neka zdrava in dobro razvita deklica na vse kriplje branila stopiti na oder pred zdravnika. Vse prigovarjanje ni nič zaleglo. Končno sta jo dve ženski dobesedno prinesli na oder.

Zanimalo me je zvedeti, kaj je vzrok tolikemu strahu in odporu otroka pred zdravnikom in sem pri dekličini starejši sestrici izvedela tole:

Doma so jo že nekaj časa pred pregledom starši strašili z zdravnikom in z učitelji, ki da jim bodo razodeli vse njene prestopke, nakar bo sledila od imenovanih oseb huda kazen vpričo vseh otrok. — Ni čudno, da so otroka tako nespametne grožnje popolnoma zbegale in oplašile. **B.**

Še ena o pozdravljanju

Pozdraviti je vljudnost, odzdraviti — dolžnost, pravi pregovor. Drugi del tega pregovora pride nekaterim zelo prav za zabavo. Večkrat se mi je primerilo, prepričana sem, da tudi marsikateri drugi, da me je zatopljeno v misli, kdo pozdravil. Ne da bi se mogla hitro ozreti v pozdravljajočega, odzdravim. Na svoje presenečenje se mi zareži v obraz nesramen in nevljuden obraz kakšnega neolikanca v »modnih hlačah«. Kajpak je čisto tuj in neposznan. Iz lastne izkušnje sem postala previdnejša in pogosto niti ne odzdravim, da se izognem neljubi zadregi. Posledica: Tako je visoka, niti ne odzdravi — s temi opazkami me pozdravljajo čez nekaj dni v kakšni družbi ali pa doma. Zamera je tu in nobeno opravičilo ne pomaga.

Naj bi gospodje opustili to zabavo in pustili neznane gospodične pri miru, ker jim bodo hvaležne zato.

V imenu mnogih

Ali je to moderna vzgoja?

Gledala sem otroke, kako so se igrali. Na lepem si dva skočita v lase. Prvi majhen, droban, drugi za glavo večji od njega in močan. Približal se je oče močnejšega in se zadrl nad svojim sinom: »Tolci, suni, brcni, če ne bom doma jaz tebe!«

In otrok je udrihal po svojem tovarišu, saj je imel za seboj strah in spodbudo.

Premišljujem, ali je to moderna vzgoja, posebno, ker se tisti gospod, ki je svojega otroka tako lepo učil, prišteva med kulturne in izobražene ljudi? **Opazovalka**

Še je hvaležnost na svetu

Ni dolgo tega, približno pred tremi tedni je bilo. Sedela sem pred hišo in opazovala živahen promet skozi našo vas. Bila je lepa, sončna nedelja. Zdaj je mimo pridrvel avto, zdaj švignil motor, največ je bilo pa kolesarjev, ki so drveli kakor za stavo. Mimo hiše pripelje mlada gospodična, in glej smola, prav pred hišo ji poči zadnje kolo. Dekle ni vedelo, kako bi si pomagalo.

Na srečo je nasproti naše hiše mehanična delavnica in ker sem z mojstrom dobro znana, sem poklicala gospodično in jo popeljala k sosedu, da bi ji popravil kolo. Ko je bilo delo končano, sem opazila, da je gospodična v zelo mučnem položaju. Pri sebi ni imela niti 25 par. Plačala sem jaz, saj je bil znesek malenkosten, komaj 6 din.

Gospodična mi je hotela zastaviti svoje usnjene rokavice, a nisem jih sprejela. Čez teden dni me pa preseneti pošta, pismo od gospodične, polno zahvale, da sem jo rešila iz mučne zadrege. S pismom sem prejela tudi položnico z 20 dinarji. Kje je dobila mlada dama moj naslov, mi ni znano, vem pa le eno: da so še pošteni, hvaležni in dobri ljudje na svetu. **Mija**

Zastrupljevalci na debelo

Več ko sto žrtev zastrupljevanja — zaradi denarja

Newyork, maja.

V Filadelfiji so odkrili veliko zastrupljevalno afero. O njej piše zdaj ves svetovni tisk, kajti zločini presegajo po krutosti in številu vsa dosedanja gangstrska početja v Združenih državah. Še najnevarnejši čikaški gangstri, ki niso bili prav nedolžni, se zde kakor učenčki proti organizatorjem te zastrupljevalne družbe.

Dočim so gangstri morili od časa do časa in se tudi njihove najnevarnejše organizacije niso mogle včasih »pohvaliti« niti z desetimi zločini, se je članom »Sindikata arzenika« in »Kluba antimona« posrečilo v kratkem času poslati na drug svet nič manj in nič več ko 200 ljudi.

Odkar so odkrili to nenavadno afero, so prijeli že okrog 30 članov zločinske družbe, pričakujejo pa, da bo število članov naraslo na 100.

Večina aretirancev izhaja iz tako imenovanega ‚filadelfijskega podzemlja'. Največ izmed njih je tujcev — članov italijanske kolonije.

Eden izmed organizatorjev družbe, neki Antonio, je na primer povedal, da je on sam zastrupil 23 ljudi. Večkratni morilec Weidmann — pred kratkim so ga v Parizu obsodili na smrt — se zdi proti temu Antoniu kakor zločinec druge ali pa tretje vrste.

Pri zaslišanju je zastrupljevalec Antonio razkril sodnikom vse skrivnosti svoje družbe.

Zastrupljevalci so prišli do denarja čisto na preprost način. Vendar so si morali za to ustanoviti pravo družbo.

Njihovo delovanje lahko razdelimo v tri dele.

Pred vsem so morali poskrbeti za to, da so se bogataši zavarovali za življenje v kakšni zavarovalnici, kajpak za čim večje vsote.

Drugo njihovo delo je bilo tole: pregovoriti zavarovanega bogataša, da določi enega izmed članov zastrupljevalne družbe za lastnika zavarovalnine po njegovi smrti.

Naposled je bilo pa treba ubiti zavarovanega bogataša na čim lepši in tem bolj nesumljiv način.

Da so vse te svoje namere uresničili, so neobhodno potrebovali veliko organizirano družbo. Dobiti zaupanje bogatašev ni prav lahka stvar. A zastrupljevalci so bili v tem poslu zares spretni: takoj ko so vzeli kakšnega bogataša na piko, so ga kaj lahko prepričali, da je dobro, če se čimpreje kar najviše zavaruje.

Kajpak so dosti teže pripravili bogataša v privolitev, da žavarovalnina v primeru njegove smrti pripade kakšnemu članu društva. To delo so navadno opravile tako imenovane »poklicne vdove«. Njihova dolžnost je bila, poročiti se z zavarovanim bogatašem in po njegovi smrti izterjati zavarovalnino.

Zdi se, da je bilo bogataša usmrtiti še najlaže. Posluževali so se najrazličnejših načinov, kakor na primer: zadavljenja, zadušitve ali »nesrečnega slučaja«; zastrupljevanje z arzenikom se je pa izkazalo za najbolj zanesljivo.

Kajpak je moralo zastrupljevalno društvo zbrati denar, da je z njim podkupilo dosti zdravnikov v Filadelfiji kakor tudi v Newyorku, da so po vsakem zločinu podpisali potrdilo, da je pokojnik umrl naravne smrti.

Ob vsakoletni skupščini tega društva je pa nekega dne prišlo do prepira. Nekaj članov je osnovalo »Sindikat arzenika«, nekaj pa »Klub antimona«, ker so menili, da je antimon učinkovitejši strup ko arzenik.

Prepir med novima družbama je omogočil policiji odkriti vso afero in prijeti glavne krivce.

Preiskavo vodijo v petih ameriških državah. Trupla pokojnikov izkopavajo in jih analizirajo, da bi ugotovili, koliko zločinov so zastrupljevalci izvršili. Doslej so prijeli dvanajst »poklicnih vdov«. Od teh jih je osem že priznalo svoje zločine.

Vsa svetovna javnost z največjim zanimanjem spremlja razvoj te nenavadne afere.

Za en dolar lahko postanete junak romana

Newyork, maja.

Pred nekaj dnevi je neki tukajšnji list objavil oglas s tole vsebino:

»Če mi pošljete sliko, kratek življenjepis in samo en dolar, boste postali glavni junak romana, ki ga bom napisal samo za vas v najkrajšem času.«

Javnost je oglas z veseljem sprejela. Veliko ljudi, zlasti žensk, je poslalo iznajdljivemu književniku po en dolar.

Književnik bo moral torej v nekaj tednih napisati natančno toliko romanov, kolikor je dobil ponudb ali pa — romati v ječo.

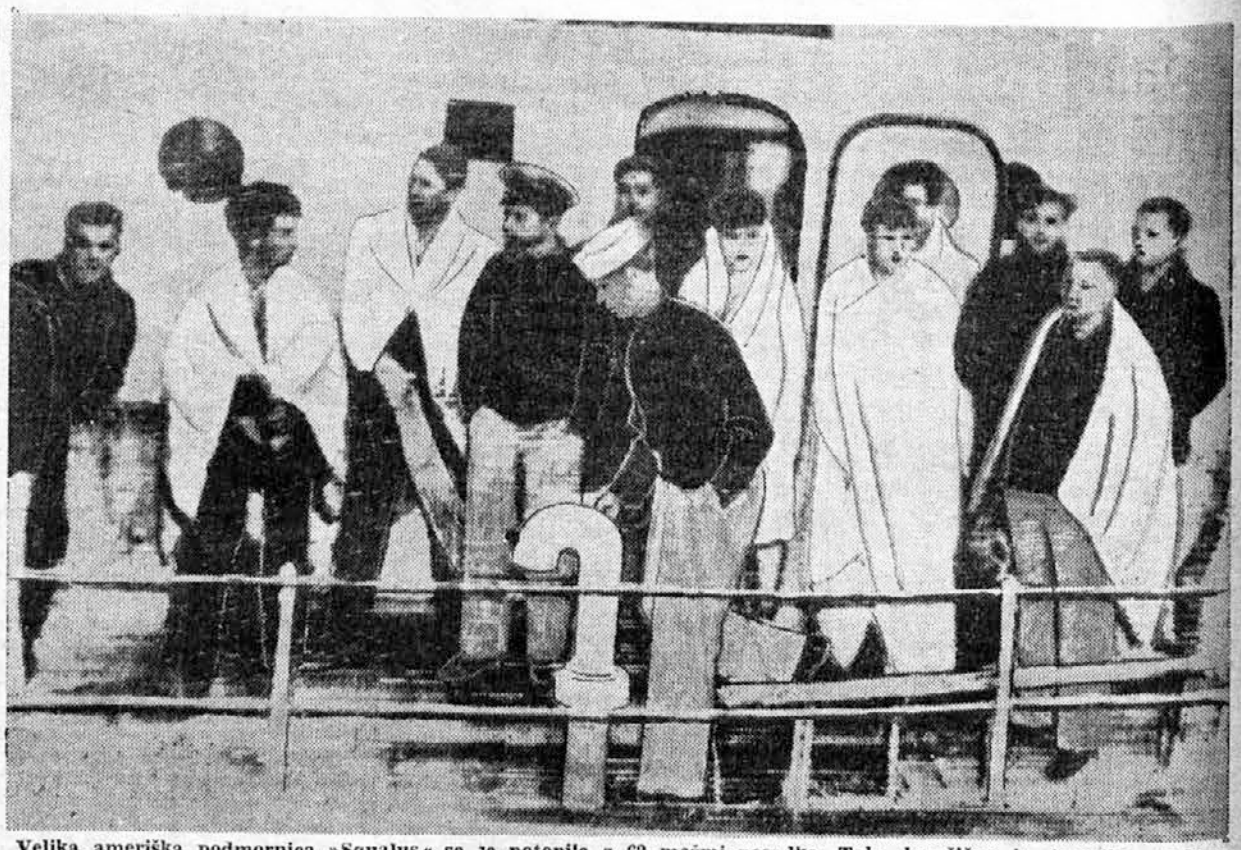

Velika ameriška podmornica »Squalus« se je potopila z 62 možmi posadke. Tale brezžično iz Amerike poslana slika kaže nekatere od 33 ponesrečencev, ki so jih rešili iz globine 72 m s posebnimi potapljaškimi pripravami.

K obisku kraljice Viljemine v Belgiji: belgijski kralj Leopold sprejema holandsko vladarico na bruseljski postaji.

„Res, čudovite so!"

sta dejala angleški kralj in kraljica ob srečanju s peterkami

Toronto, maja.

Kanadske peterke niso razočarale svojega vzgojitelja dr. Dafoa, saj so se, prav kakor je bilo domenjeno, lepo poklonile angleškima suverenoma in niso pri tem nobenega ‚kozla ustrelile'. Male sestrice so se poklonile kralju in kraljici v spremstvu svojih staršev v palači kanadskega parlamenta v Torontu. Zdravnik dr. Dafoe poroča o tem sestanku:

»To srečanje ni bilo prav nič uradno, vse bolj je bilo srečanje petih mladih dekletc z dobrim daljnjim ‚stričkom' in ‚tetko'. Vse je šlo kakor po maslu. Naša dekletca so se lepo poklonila v svojih ljubkih nabranih oblekcah, vse hkrati, kakor je bilo določeno. Sicer je Emilija, najmarljivejša od vseh pred tem sestankom dejala, da se bo še sama posebej poklonila kraljici, a najbrže je v vzhičenju na to pozabila. Trenutek po poklonu je pa Cilka stopila korak naprej, se približala kralju in občudujoče vzkliknila:

»Joj, kako lepo uniformo imate! Sinjo, zelo je lepa.«

Kralj se je nasmehnil. Cilko je to tako opogumilo, da je hotela vedeti tudi podrobnosti o zlatih gumbih na lepi uniformi. Kralj Jurij VI. je mali radovednici blagohotno odgovarjal na nešteta vprašanja.

Nato so peterke izročile kralju in kraljici svoje slike z lastnoročnim podpisom. Kraljica jim je pa vrnila v dar pet lepih enakih sinjih plaščkov. Vsa srečna je mala Arčka stekla h kraljici, jo obela in vroče poljubila. Njene štiri sestrice kajpak niso hotele zaostati za njo.

Kralj in kraljica sta bila ganjena. Ob koncu so mi dekletca zaupala:

»Kraljica je res lepa...«

Tako ganljivo je bilo to srečanje, da se mi je zdelo, ko da bi pogoltnil jabolko in bi mi obtičalo v grlu. Skoraj nisem mogel govoriti. Dekletca so se vedla neprisiljeno, tako da smo se pogovarjali kakor doma. Kralj in kraljica sta bila z obiskom malih sestric zelo zadovoljna. Kar nista se mogla načuditi njihovi živahnosti in njihovi ljubkosti. Kralj je venomer ponavljal:

»Čudovito! Res čudovito!«

Ko smo se pozneje odpeljali proti domu, so mi male varovanke zaupljivo dejale: »Kajne, me ju imamo rade, onadva pa nas.« In v tem geslu je tudi poteklo to čudovito srečanje, ki se je zanj zanimal ves svet.«

»Glasbena drama« na morju

London, maja.

Na neki veliki ladji, ki vozi med Londonom in Avstralijo, se je pripetil kaj nenavaden dogodek. Lahko ga krstimo kar za »glasbeno dramo«.

Ko je ladja še plula po Atlantskem oceanu in se bližala Gibraltarju, je neki potnik prvega razreda, star upokojen major, začel preklinjati godbenike na ladji, člane jazza. Rotil jih je, naj že enkrat nehajo igrati, če pa že morajo igrati, ker se s tem živé, naj včasih zaigrajo kakšno klasično delo in ne samo črnske melodije.

A vse prošnje nesrečnega upokojenega majorja so bile zaman. Orkester je na zahtevo drugih potnikov igral same moderne melodije.

Nekaj dni pozneje so neko noč na lepem izginila z ladje vsa godala.

Godbeniki so bili čisto iz sebe. Trdili so, da je vsa njihova godala major zmetal ponoči v morje. Starec se je pa tej dolžitvi odločno upiral.

Godbeniki so potrti tavali po ladji. Naposled so se vsi potniki na ladji zedinili, razen starega majorja in med seboj nabrali 20.000 frankov, to je okrog 29.000 dinarjev. Denar so izročili godbenikom za nakup novih godal.

Na vsej poti do Avstralije pa ni nobene večje trgovine, kjer bi godbeniki lahko kupili nova godala. Zato je ladja odplula proti Sidneyu brez godbe. Potniki se kajpak jeze zaradi tega, stari upokojenec je pa neizrečeno zadovoljen.

Fritz Kuhn, voditelj Nemcev v Združenih državah. Te dni so ga ameriške oblasti aretirale zaradi njegovega protidržavnega rovarjenja. Ker je položil kavcijo 5000 dolarjev (1/4 milijona din), so ga začasno izpustili.

Svojo bistrovidnost je izgubila pri frizerju

Pariz, maja.

Gospa Olga D'Ema je v Parizu veljala za najboljšo prerokovalko in jasnovidko. Pravijo, da je znala vsakemu prerokovati bodočnost. Na njeni posetnici je bilo tudi zapisano, da lahko »prodre v vse življenjske skrivnosti«.

Gospa Olga je bila še dokaj srečna. Hodila je na vse večje koncerte, gledališke krstne predstave in si je ogledala vsak dober film. Okusno se je oblačila in bila elegantna in spogledljiva. Večkrat je stopila tudi k svojemu frizerju g. Legendru, da ji je nakodral lase.

Nekega dne jo je g. Legendre — drugače je bil spreten frizer — s kleščami opekel. Gospa je zarjula od bolečine in padla v omedlevico.

V bolnici so ugotovili, da so opekline zelo hude, zato je morala gospa Olga ostati v postelji mesec dni.

Ko je prišla iz bolnišnice, je spet začela s prerokovanjem, pa ni imela toliko uspeha kakor pred svojo nezgodo. Opekline, ki jih je zakrivil frizer, so menda zmanjšale njeno »bistrovidnost«.

Zato je gospa Olga d'Ema tožila svojega frizerja in zahtevala za odškodnino 100.000 frankov, to je okrog 140 tisoč dinarjev. Kajpak bo razsodba precej težavna, ker bo moralo sodišče najprej ugotoviti, za koliko se je prerokovalkina »bistrovidnost« po opekl' nah zmanjšala.

PLAČAJTE NAROČNINO!

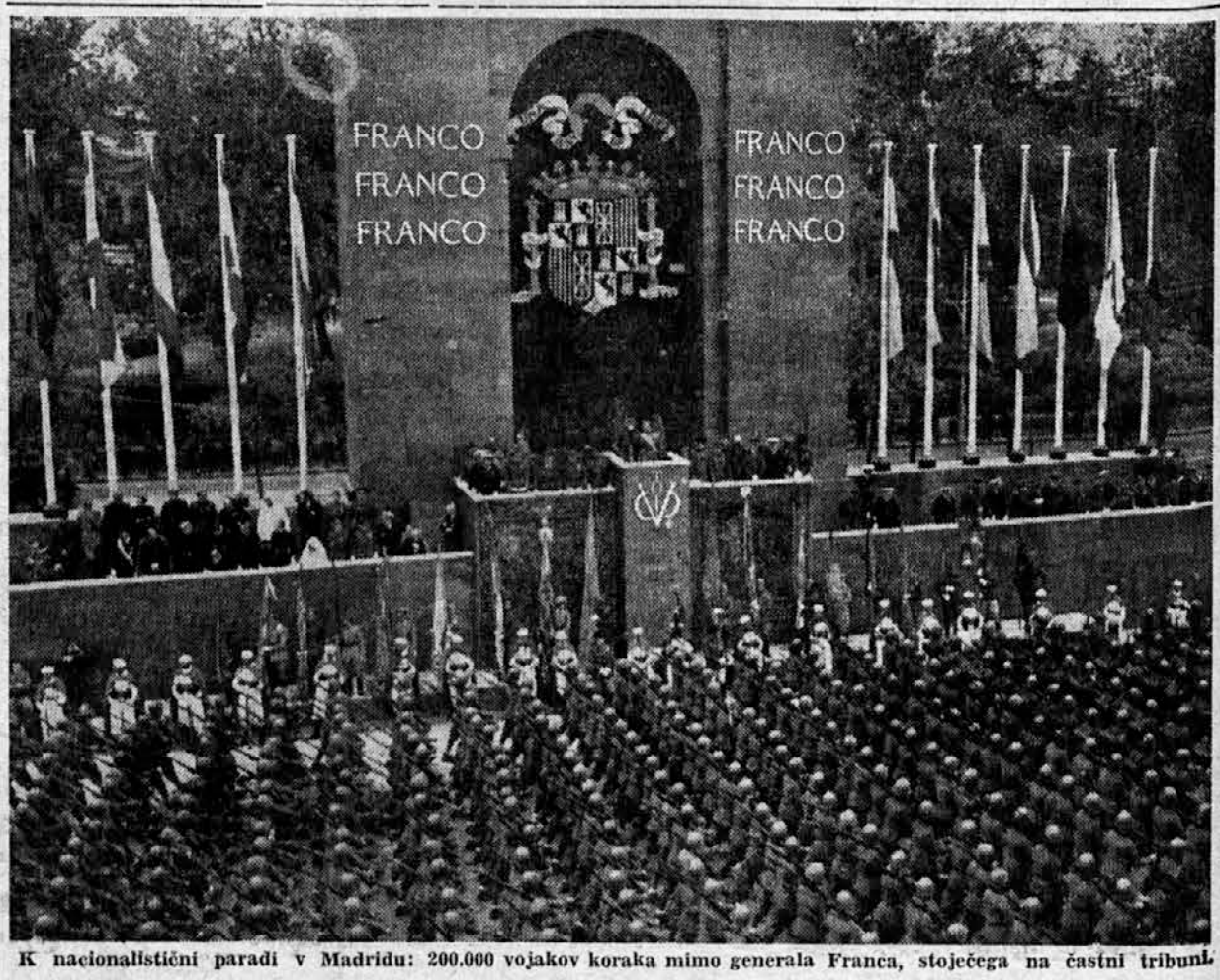

K nacionalistični paradi v Madridu: 200.000 vojakov koraka mimo generala Franca, stoječega na častni tribuni.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Ali veste, kako neskončno neznatni smo? Predstavljajte si zemljo kot globus s premerom enega metra. Človek bi bil na tem globusu komaj nekaj večji od desettisočinke milimetra, torej tako neznansko majcen, da bi ga ne mogli opaziti niti z najbolj natančnim mikroskopom. Orjak, ki bi opazoval našo zemljo, ne bi opazil človeškega vrvenja in bi izjavil, da je naša zemlja neobljudena.

***

Na nekaterih otokih malajskega otočja ne poznajo testamenta. Bolnik umre mirno, saj je prepričan, da bodo duhovniki njegovo dediščino že pravično razdelili med njegove potomce. Tam imajo namreč vero, da pokojnikov duh po duhovniku govori svojim potomcem in pravičneje, kakor bi to storil v življenju, razdeli med sorodnike svojo zapuščino. Zato se nihče ne jezi, če ne dobi hiše ali prašičev, meneč, da duhovnik že ve, kaj mu je storiti.

***

Na »Andaluziji«, srednjevelikem španskem parniku se je te dni rodil otrok, po očetu Grk, po materi pa Francoz. Rodil se je točno dve uri pred pristankom v Buenos Airesu. Ker je vihrala na parniku angleška zastava, je prišlo kar pet držav v poštev kot rojstne dežele za malega zemljana: Argentina, Francija, Grčija, Anglija in Španija, dežela, ki je iz nje ladja odplula. Zanimivo je pa, da se nobena teh držav ne poteguje za državljanstvo novega zemljana.

***

Ali verjamete, da je te dni nekdo plačal za en sam koder las 375.000 dinarjev? To pa ni bil morda koder kakšne slavne filmske igralke in tudi ne koder kakšnega svetovnega politika, kakor vemo namreč nihče od njih ni kodrast. Pač je bil pa to koder velikega skladatelja Beethovna. Nekateri ljudje imajo pač to slabost, da zbirajo vse mogoče stvari, tudi kodre slavnih ljudi. Tako je plačal za koder angleškega romanopisca Dickensa neki ljubitelj 7.500 dinarjev, za koder slavnega nemškega pesnika Schillerja pa »samo« 1.500 dinarjev.

***

Najdražjo, pa tudi najbolj zamotano uro na svetu imajo v Franciji, v Besançonu. Cenijo jo na več ko 13 milijonov dinarjev. Ta ura ima 27 kazalcev; ura kaže resnični čas v 16 različnih delih sveta, dalje dolžino vsakega leta, vsakega dneva in vsake noči, sedmero dni v tednu, letni čas, lunina znamenja, sončni vzhod in sončni zahod, pot sonca, gibanje planetov itd. Razen tega kaže ta nenavadna ura celo plimo in oseko.

***

Na svetu, nekje daleč na severu Finske, je dežela Laponcev. In na skrajnem severu te dežele živi rod, ki se sploh ne umiva. To so Skolti, Laponci. Skolti se umivajo samo, kadar si hočejo simbolično z umivanjem oprati kakšen greh. Najuglednejši in najbolj spoštovani so torej tisti, ki se vse svoje dolgo življenje ne umijejo. Finci so v šali krstili to deželo za »deželo, kjer se umivajo samo grešniki«...

***

Ena najponižnejših živali je nedvomno domači zajec, tako vsaj trdijo zoologi. Medtem ko se druge živali, če so napadene, branijo, ali pa same napadajo, se zajec prihuli k tlom, ne grize, niti ne da glasu od sebe, temveč ponižno in krotko čaka, kaj se bo z njim zgodilo. Marsikateri zajčjerejec bi pa vedel povedati, da dolgouhec ne čaka, da bi ga kdo napadel, pač pa hitro pobere šila in kopita in zbeži, kar ga noge neso.

***

Mala, bela žerka, ki zleze iz čebeljega jajčeca, ima v prvih šestih dneh svojega življenja tako dober tek, da kar venomer samo žre in žre. Tako se v tem kratkem času tako zredi, da je 500krat težja od dneva svojega rojstva. Če bi se novorojenčki tako hitro redili kakor te žerke, bi novorojenček po šestih dnevih tehtal nič več in nič manj ko 16 centov.

***

Lepa obleka je Vaše veselje

blago za njo dobite v veliki izbiri in po Vašem okusu pri znani manufakturni veletrgovini

R. Miklauc – „pri Škofu"

Lingarjeva ulica - Pred Škofijo

Ljubljana

ZANESLJIVO DOBRO!

Moderni francoski pionirji v Ameriki

Mlad zakonski par je prvi preveslal kanjone reke Colorado

Pariz, maja.

Za svoje poročno potovanje si je mlada Parižanka Genévieve de Colmenova s svojim možem izbrala veslanje po kanjonih Colorada po približno 1400 km dolgi vodni poti. Pred njima se še nobeden ni odločil za to pot.

Pogumna mlada žena, še vsa zagorela od sonca, vesela pripoveduje, kako je s svojim možem in še z nekim svojim prijateljem veslala v nevarnih vrtincih doslej še neraziskane reke.

Genévieve de Colmenova ne razume, zakaj se ves svet tako čudi temu njenemu potovanju. Pred štirimi leti je Bernard de Colmen — takrat še ni bil njen mož — odpotoval v srednjo Ameriko, da bi proučil civilizacijo plemena Maja. Z dvema ekspedicijama se je podal na oddih v Veliki Kanjon. Od tu je videl reko Colorado in neizmerno zahrepenel, da bi jo spoznal.

Kmalu je dobil o njej potrebne informacije, ki niso bile pa nič kaj prida. Vsi poizkusi njegovih prednikov, ki so veslali po tej reki, so se žalostno končali. Vsi so mu enodušno svetovali, naj opusti to namero. Sam se je pa že trdno odločil, da bo odveslal po reki in jo filmal. Za film je pa moral najti lepo in hrabro dekle, ki bi hotelo z njim na nevarno potovanje.

Kakor hitro je prišel v Pariz, je Bernard de Colmen svojemu prijatelju pojasnil svoj resni namen, da se bo odpravil s čolnom po reki Coloradu, ki hiti preko kamenja med 1600 metrov visokimi skalami. Prijatelj se mu je takoj pridružil — bil je oče petih otrok, Anton de Ceyn — neki drug prijatelj ga je pa seznanil s svojo tajnico Genévieve Jolijevo, komaj 20letnim dekletom. Mlado dekle je takoj dejalo, da jo potovanje na moč zanima in da bo čez zimo že preprosila svoje starše za dovoljenje za to nevarno pot, pa naj se ji na poti zgodi že kar koli.

Od tega dne je Genévieve Jolijeva z velikim navdušenjem trenirala veslanje. Hkrati je začela zbirati tudi potrebne podatke o Coloradu in jih je zapisovala v poseben zvezek. Ko je tako dan za dnem delala načrt za potovanje, se je zgodilo nekaj, kar je bilo tudi pričakovati. Berrard de Colmen se je zaljubil v mlado Genévieve in avgusta preteklega leta se je z njo poročil. Takoj po poroki sta se s prijateljem odpravila na pot. Vzeli so s seboj tri čolne z dvema sedežema, dva šatora, gumijaste blazine, ročno lekarno, kuhinjski pribor, fotografske aparate in aparat za barvan film. 1400 km dolgo progo so morali preveslati, hrano so pa lahko dobili samo na treh mestih v puščavi.

Ko so prispeli v Newyork, so si kupili avto in se odpeljali v Colorado. Kar na travniku so razpeli svoje šatore, ker so se bali, da jim ne bi bilo treba plačati kavcije 10.000 dolarjev, to je okrog 52.000 din, ki jih Združene države zahtevajo v primeru, da bi se na poti zgubili. Kakor cigani so se selili od kraja do kraja in niso svoje namere nikomur izdali.

14. septembra so nasotpili prvi del poti, dolg 450 km. Pravijo, da so veslali skozi ozke kanjone še dokaj lahko. Na tej poti so celo proslavili 25. septembra rojstni dan mlade žene in so v velik peščeni kolač zataknili 22 sveč. Med potjo je Genévieve ves čas razen za filmanje skrbela tudi za kuhinjo in pripravila vsak dan s pomočjo konzerv tri jedila.

Drugi del poti je bil mnogo težavnejši, ker so sledile brzice ena za drugo, pokrajina, ki so skoznjo vozili, je bila pa čisto pusta in prazna. Nikjer ni bilo ne drevja ne živali. Zdelo se je, da po visokih in mrkih skalah že leta in leta ni hodilo nobeno bitje. Ko so se ustavili pod neko steno, je mlada žena, ki se je grozno bala kač, naletela na velikega pajka. Zavila ga je v robec kakor štiriperesno deteljico in ga spravila v škatlico.

V Newyorku ji je pozneje neki zoolog pojasnil, da je ujela najbolj nevarnega pajka »črno vdovo«. Njegov pik človeka uspava in kmalu povzroči njegovo smrt. V londonskem živalskem vrtu imajo samo tri takšne pajke. V primeru zračnega napada bi jih morali oskrbniki vrta takdj ubiti, da ne bi ušli in morili ljudi s svojim pikom.

Naposled so imeli pred sebaj še tretji del poti, poln težav in nevarnosti. Soteska je postajala zmerom ožja in mlada žena je že mislila, da ne bo nikdar več prišla iz sivega skalovja. Ko so preveslali 350 km, so prišli v mirno vodo. Na obeh bregovih se je razprostirala puščava, ki jo je pokrival rožnat pesek, skalnate stene so pa postajale vse in vse temnejše. Dolgih 120 km so vozili preko brzic, ki so se pojavljale na vsakih šest do sedem metrov.

Po 25dnevnem potovanju v strašni vročini, brez slehernega počitka, je trojica nazadnje le premagala reko Colorado in ko so se ločili od zadnje soteske, so v skalnate stene vrezali svoja imena. Vrnili so se brez cigaret, brez škatle konzerv, oba moža z dolgo brado, ki sta si jo moško pustila rasti, da jima sonce in veter ne bi ranila kože; medtem ko je mlada žena ves čas negovala kožo z mastno kremo.

V Ameriki, zlasti v Hollywoodu in Los Angelesu, so jih ljudje navdušeno sprejeli. Iz Amerike so se vrnili v Francijo, čez nekaj tednov bodo pa odšli na novo turnejo, kjer bodo priredili konference s projekcijami filmov s svojega nenavadnega nevarnega potovanja.

Doma in na potovanju, preden greš spat, vedno: Chlorodont-zobna pasta

15 let jo je čuval zase, pred zaroko mu je pa pobegnila

Newyork, maja.

Jack Wudier se je pred dva in dvajsetimi leti do ušes zaljubil v dve leti mlajšo, lepo Rose Oberonovo. Bila je hči premožnih staršev, on pa reven ko cerkvena miš. Ni si vedel drugače pomagati kakor da je sklenil obogateti na kakršen koli način, samo da bi se z lepo izvoljenko lahko poročil. Po ganljivem slovesu in zaklinjanju o večni zvestobi sta se ločila. On je odšel iskat svojo srečo, ona ga je pa sklenila počakati.

Prvo razočaranje

Mladi Jack je poskusil srečo s kopanjem zlata. Tako hitro kakor je mislil, pa le ni šlo. Ko si je zaslužil nekaj denarja, je začel trgovati in po sedmih letih si je zaslužil toliko, da se je lahko vrnil k svoji izvoljenki. A kakšno razočaranje, ko je izvedel, da se je takoj po njegovem odhodu poročila z drugim, bogatejšim. Že naslednje leto se ji je rodila hčerka. Toda dolgo ni uživala sreče; pri neki železniški katastrofi sta se z možem smrtno ponesrečila. Tako je ostala njuna mala hčerka sama in oddali so jo v sirotnišnico. Wudier se je takoj odločil, da jo bo vzel k sebi in jo vzgojil. Ko bo postala polnoletna, se bo pa z njo oženil. V Južni Ameriki je kupil veliko posestvo, 150 kilometrov oddaljeno od najbližje naselbine. Preuredil ga je v pravi zemeljski raj in deklici najel mnogoštevilno varstvo. On sam je odšel v svet, da bi še povečal svoje bogastvo.

Moškim vhod prepovedan!

Mala Rose je živela v izobilju, šolala se je in zabavala v družbi svojih sovrstnic. Od moških je poznala samo strica Jacka, kajti na posestvo je bil prepovedan vstop moškim od desetih do petdesetih let. Da se je Jackova odredba upoštevala, so skrbeli stari služabniki. Na svoje veliko veselje in srečo je Jack opazil, da postaja mala Rose vse bolj podobna svoji materi.

Pred mesecem dni je Rose dopolnila ena in dvajset let. Na ta dan se je hotel Jack z njo zaročiti. A spet mu je muhasta usoda prekrižala račune. Ko je prišel na svoje posestvo, je izvedel, da je Rose kljub vsej strogosti na lepem izginila. Wudier je bil obupan. Najel je najboljše detektive, a nihče izmed njih je ni mogel najti.

Šele pred nekaj dnevi je razočarani Jack dobil pismo, ki mu je vse pojasnilo.

Zenin z neba

Pred šestimi meseci je na posestvo padlo letalo. Pilot je ostal živ, a bil je težko ranjen. Nikakor ga niso mogli prenesti v kakšen drug kraj in bilo je neobhodno potrebno, da so ga za nekaj časa obdržali na posestvu. Prenesli so ga v neko vrtno poslopje in vsej služinčadi zabičili, da mlada gospodarica zanj ne sme izvedeti.

Nekaj časa je bilo vse v redu. Vendar neka klepetava sobarica ni mogla držati jezika za zobmi. Neke noči je odvedla Rose k bolniku. V vrtni hišici se je razvila romantična ljubezen. Kmalu so pa bolnika odpeljali s posestva. Še poprej sta pa mlada zaljubljenca napravila načrt. Lepega dne je odšla Rose v neki oddaljeni kraj na posestvu. Kmalu nato se je spustilo na tla letalo. Služinčad mu ni posvečala pozornosti, saj se je kaj takšnega že večkrat primerilo. Čez nekaj časa pa mlade Rose ni bilo nikjer.

Tako je doživel bogati Jack svoje drugo veliko razočaranje v življenju. Tudi bogastvo mu ni pripomoglo do tako zaželene sreče.

Srečen najdenček

Pred 30 leti je našel neki mlad zakonski par iz Alžira na potovanju v francosko zapadno Afriko pod palmo črnsko dete. Ker mladoporočenca nista dvomila, da so otroka starši nalašč pustili na prostem, sta ga pobrala in ga vzgojila kakor lastno dete. Nobenega plemenskega predsodka nista imela o črnskem otroku; dečka sta poslala v Pariz v šole in mu priskrbeli dobro vzgojo.

Zdaj sta pa zakonca umrla. Najdenček je star že 30 let in je pravkar izvedel, da so mu njegovi krušni starši zapustili približno 80 milijonov frankov, to je okrog 112 milijonov dinarjev.

Res prav kakor v pravljici...

Veliko se govori

vendar so merodajna samo dejstva. In dejstvo je, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas reg. pod S. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

Novela „Družinskega tednika"

Pod pajčolanom

Angleški napisal Hugh Mountain

Moža sta se že dve uri razgovarjala, a nobeden izmed njiju ni opazil, da je Essex obdal že mrak jesenskega popoldneva in bližnje morje je ječalo pod bičem severovzhodnika.

»Vse te pojave lahko razložimo čisto razumsko,« je dejal sir James Kenson in se dvignil z udobnega naslanjača. »Da bi jih pripisovali duhovom, to je špekulacija. Vsak detektiv iz Scotland Yarda bi pošast prijel, če bi imel namen jo prijeti.« Roke je vtaknil v žep in odšel k oknu. Videlo se mu je, da je razburjen in da mu je bilo mučno, ko ga je drugi opazoval. Bernard Challis ga je žalostno gledal s svojimi dobrimi in globokimi očmi. Tiho je vzdihoval in zmajeval s svojo belolaso glavo — njegovo prepričanje je bilo neomajno!

»Če človek tako sam zase živi, se počasi nagne k takšnim nemogočim domišljijam.« Kenson je zrl ven na sivo morje, na razpokane sipine in pusta polja. Bernard Challis ga je nepremično opazoval. Po dvournem razgovoru je pač opazil, da njegovega nepričakovanega gosta nekaj teži.

»Babje čenče,« je menil Kenson in se igral s koščkom razbitega stekla. »Vzdihi, drsajoči koraki, rožljanje, prikazni — govorjenje, vse to je tako staro kakor človeštvo samo,« je dejal Bernard Challis in stopil k svojemu gostu ob oknu. »Če bi se ena sama pripovedka o duhovih izkazala za resnično, bi bilo posmrtno življenje duše dokazano. Slavni možje in ženske so na častno besedo zagotavljali...«

Kenson si je z roko pogladil čelo — potlej se je pa ozrl po slabo razsvetljeni sobi. Svoj pogled je za nekaj trenutkov uprl v zavese, ki so frfotale v lahnem vetru in na njih so se poigravale čudne sence plapolajočega ognja v kaminu.

»Kdo vam je povedal resnico, Challis?« — Da, iz tira sem, ne morem spati, ne jesti, ne delati, odkar sem bil pri prekleti seji. Iskal sem zavetja pred dežjem v neki veži in opazil, da imajo v hiši spiritistično sejo. Vstopil sem in takoj sem se slabo počutil. Zbrani ljudje so bili videti na moč verni in inteligentni. Po primernem uvodu je začela neka gospa delati poskuse svoje jasnovidnosti: imela je temne oči in temne lase. Med zbranimi je pokazala nekatere od duha obsedene ljudi. Mraz me je spreletel. Zatrjevala je, da je name postala takoj pozorna in opisala je duha, ki me spremlja, na las natanko, do njegove šepave noge.

Bil je moj družabnik Jimmy Strakes. O njem je povedala mnogo stvari, ki so se čisto ujemale in mi svetovala, naj zanj molim. Potlej me je prosila, naj jo obiščem po seji, ker mi ima povedati med štirimi očmi nekaj, kar ni za ušesa zbranih.«

»In ste šli k njej?« je vprašal Challis.

»Ne. Najel sem avto in se odpeljal v svoj klub. Moral sem popiti precej kozarcev whiskyja, da sem se nekoliko oddahnil. A odtlej nisem nehal misliti na Jimmya Strakesa.«

»Zakaj?«

»Ker,« pobesil je glavo — »ker si je Jimmy Strakes pognal kroglo v glavo potem, ko je izgubil dvajset tisoč funtov pri neki kupčiji, ki sem ga jaz pripravil do nje. Svoji ženi je zapustil pismo, ki me v njem dolži, da sem ga tako spravil iz podjetja, da bi v njem gospodaril sam. Preklel me je in obljubil, da me do smrti ne bo pustil v miru.« Obupan je Kenson skril glavo med roke. Dolgo je strmel v tla.

Na lepem sta zaslišala rahel šum, tako rahel, ko da bi živanka padla na tla. Kenson se je ozrl proti oknu. Pred očmi obeh mož je zrasla iz tal senca, dolga in pretenka. Challis je vstal, Kenson pa poskočil.

»Skrijte se za menoj!« je zavpil stari mož, medtem ko se je senca večala in začela dobivati človeške oblike. »Molite, molite, za božjo voljo!«

»Moj Bog, saj ne morem!« je Kenson hripavo iztisnil iz sebe. »Rešite me, Challis, rešite me!« Senca se jima je bližala, obdajal jo je duh trohnobe.

»Kenson, govorite za menoj,« in starček je spoštljivo razprostrl roke. »Verujem v Boga! Izgini, poglejte vendar! Hudobni duh se umika, zmagala sva!«

Še nekaj trenutkov je stal Challis zatopljen v molitev. Ko se je pa obrnil, je sedel Kenson na njegovem stolu z medlimi očmi. Jezik mu je visel iz ust. Vsaka človeška pomoč bi bila zaman. Bil je mrtev.

Drugi večer je detektivski nadzornik Burton potrpežljivo poslušal pripovedovanje starega gospoda. »Ne, oče,« je dejal, »ne verujem v to teorijo. Po zdravniškem spričevalu je sira Jamesa Kensona zadušila kap. Kaj je potlej treba nadnaravnih vzrokov?«

»Dovolite nam ugotoviti dejansko stanje.« Pomaknil je stol na desno. »Tukaj ste sedeli vi in vam nasproti sir James. Poleg vaju je stala sveča. Ko ste se premaknili na levo, je nastala na zavesah senca; če ste svečo položili za svoj hrbet, je senca postala ogromna in dobila človeške oblike.«

»A šum, ki sva ga slišala?«

»Pomislite: košček stekla je padel iz razbitega okna, veter je zapihal notri in napel zavese, tako da sta imela oba vtis, da vidita postavo, ki se vama bliža. To je vendar čisto preprosto!«

»Toda gospod nadzornik — duh po trohnobi!«

»Kajpak,« se je zasmejal detektiv, »na obali sta ležali dve naplavljeni mrtvi živali. Duh je moral biti neznosen, saj je pihal severovzhodnik.«

Challis je pogledal po sobi. Njegov izraz in oči so bile popolnoma mirne.

»Dobro — pa naj bo po vašem. Toda — oprostite, če ne verjamem niti besedice vaše razlage.«

Neredna stolica

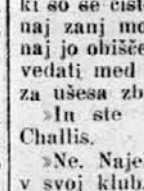

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je DARMOL

Darmol dobite v vsaki lekarni

Križanka in uganke

KRIŽANKA ŠT. 17

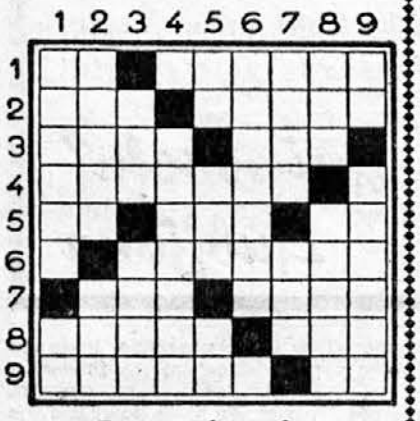

Pomen besed:

Vodoravno: 1. pouk; obed; 2. pleme; češki politik; 3. moško ime; narobe sanje; 4. hrib pri Ljubljani; 5. kvarta; gozdič; predlog; 6. strah; 7. igra; pogosto krajevno ime; 8. prednik zrakoplova; del parnega stroja; 9. kamenina; predlog.

Navpično: 1. tropski vihar; oblika pomožnega glagola; 2. orjak; ovijača; 3. kos; otok v Zapadni Indiji, ki ga imenujejo raj na zemlji; 4. ruski pisatelj (»Tihi Don«); 5. sibirska reka; stara beseda za vojno; nikalnica; 6. francoska kolonija; 7. prebivalec evropske države; v ustih; 8. na glavi; duhovnik; 9. zaimek; glasbena umetnina.

*

ZLOGOVNICA

Iz zlogov

as, ba, ba, bi, bri, ci, či, dar, de, de, dek, din, do, dro, du, e, e, el, en, ga, ja, ja, ja, ja, ka, ko, kr, kul, la, lar, lej, lek, li, lo, me, mi, na, ni, ni, nik, nje, no, o, o, ob, on, pe, pe, pi, pi, po, ra, ra, ra, re, ri, rin, san, slu, ta, ta, ta, ta, te, tor, tri, tu, ve, žab,

sestavi besede naslednjega pomena: 1. ptica; 2. velblod; 3. kodranje; 4. redkost; 5. sluga; 6. pokrajina v Švici; 7. Anglija; 8. upravna enota; 9. albansko mesto; 10. mati iz grškega bajeslovja; 11. merilo stopnje razvoja; 12. ples; 13. zdravilo; 14. moderno orožje; 15. vesela spevoigra; 16. del stavka; 17. nalezljiva bolezen; 18. tropa; 19. prirodna sila; 20. snov za pokrivanje tal.

Prve in tretje črke, brane od zgoraj navzdol, dajo upoštevanja vreden rek.

*

POSETNICA ŠT. 17

SL. ZIDAN

Poročni KRKONOŠI

Kaj je ta gospod po poklicu?

*

ČRKOVNICA

S V E J T
O O A O L
A R U A R
V V R S E
M H D J E

*

STOPNICE

K A — — — — — —
— K A — — — — —
— — K A — — — —
— — — K A — — —
— — — — K A — —
— — — — — K A —
— — — — — — K A

Namesto črtic vstavi prave črke, da dobiš besede naslednjega pomena: 1. cvetlica, po kateri je dobila neka Dumasjeva junakinja svoje ime; 2. športnik; 3. severnoameriška država; 4. fantom, privid; 5. orjaki; 6. del stavka; 7. cvetlica, ki cvete okoli binkošti.

*

MAGIČEN KVADRAT

1. A A E E I
2. I K K K K
3. L O O O O
4. O O P P P
5. P P R V V

Pomen besed: 1. zločinec; 2. obrambna priprava; 3. nastavek cveta; 4. gradbeno sredstvo; 5. duhovniški naslov.

Besede se berejo enako v navpičnih in v vodoravnih vrstah.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: ar, Sostro, nad, sivec, Ibar, dom, linolej, in, ker, bo, Kopitar, dim, Tula, pater, nor, amater, na — Navpično: analin, pa, rabin, dam, dan, kita, rokomet, os, lep, re, siderit, tvoj, tur, Rem, balon, oc., Korana.

Dopolnilnaca: Slika, Ikar, mrak, osel, Nana, Jena, Erika, Nada, kosa, omara. — Simon Jenko.

Črkovnica: Začni spodaj v levem kotu in beri naokoli do srede: Kdor sam ne pozna poti, naj si izbere vodnika.

Obratnica: astra, nazor, tiran, oglas, napor, Albin, šara, krona, Egon, rogač, cekin. — Anton Aškerc.

Skrit pregovor: komar, ravan, Istra, notar, igra, veda, obrat, drob, Alma. — Kri ni voda.

Posetnica: Vojaški zdravnik.

Magičen lik: tapir: Atika, Pirot, ikona, ratar.

Ni res, da je, ampak je res, da ni...

Moški so lahko zadovoljni. Vsega, kar imenujejo ‚pristno žensko' imajo na prebitek.

Ženska nič več sramežljivo ne skriva oblik, ki jih je podarila mati narava, temveč jih kaže v iskreni odkritosti. Moda je polna naborkov, čipk, pentelj, trakov, peres in tenčic, pač zaljubljena rokokojska moda. Prav za prav bi moral za sleherno žensko frčati rdečelični debelušni Amor in izza njenega drznega klobučka streljati v moška srca sladke strelice.

Spet nosimo visoke kodraste pričeske in izgubljamo lasnice. Spet tičimo v steznikih in šumimo s taftastimi spodnjimi krili.

V vsakem moškem tiči danes njegov stari oče, in ta hoče po vsaki ceni spet videti in slišati ‚frou, frou' plesalke. Zdaj imamo na srečo spet ‚frou, frou' in poškrobljena krila in sploh vse, kar je zajamčeno pristno žensko. Manjka nam samo eno — ozračje, ki spada zraven. Ženske igrajo svoje pristno ženske vloge brez primernih kulis. Nekako tako, kakor če prijetno okajen dobrodušnež zaide v sejo kakšne verske sekte. Ali če v zapeti družbi poveš dober dovtip, pa se nihče ne zasmeje.

Ženske so danes tako srčkano igračkaste, a prav danes ta hudobni svet ni posebno navdušen za igranje.

*

Od žensk zahtevajo zmerom znova ženskost, ženskost in spet ženskost in pozabljajo, da ženske pač nikoli niso hotele ničesar drugega. Svet jim je pa od pamtiveka sem to njih nalogo oteževal. Predvsem naj omenimo prebitek žensk po večini držav, posebno, ker današnji čas ne pozna haremov... Potlej je tu še eno, modernejše področje današnje civilizacije — šport. Šport utegne človeka res pomladiti, mu vliti zdravja, volje, lepote, dobrote, skratka, imeti utegne vse dobre lastnosti. V svojem najglobljem bistvu pa za žensko ni osrečujoč. Dokazano je, da imajo za šport navdušeni mladeniči manj zanimanja in časa za ženske. Razni športni kanoni se pred tekmami, olimpijadami, turnirji in med treningom sploh ne smejo zanimati za ženski svet. Seveda, če hočejo biti dobri in uspešni športniki.

Če opazuješ gledalce pri napeti nogometni igri, boš le s težavo med desetimi tisoči moških odkrila enega, ki bi se zanimal za svojo lepo sosedo bolj ko za nogometno žogo.

Šport ustvarja med obema spoloma plemenito tovarištvo, pomaga ženskam do lepih postav, ženski sreči je pa prej škodljiv ko koristen.

*

Ni je normalne, zdrave ženske, ki si ne bi želela postati mati. Takšne ženske ni na svetu. Če danes ženskam očitajo, da rode premalo otrok, je to zelo nepremišljeno. Zdaj res ni posebno lahko vzgojiti in zrediti dosti otrok. In morda ni čisto pedagoško, če države kar venomer omenjajo, da potrebujejo otrok in še otrok, ki bodo pozneje kot pogumni vojaki branili svojo domovino. Le malo mater se navdušuje za junaško smrt svojih komaj doraslih sinov na bojišču... Žene se bodo le s težavo odločile za rojstvo desetih ali pa še več otrok, dokler bo v tem moškem svetu toliko nemira in negotovosti.

*

Tudi za poklic večina žensk ni tako navdušenih, kakor moški mislijo. Mnogo žensk bi rajši doma vkuhavalo sadje, kakor pa tipkalo ali stenografiralo v pisarnah in garalo po tovarnah. In celo tiste, ki svoj poklic res ljubijo, bi ga ob nekaj dobrih in upravičenih besedah prav rade zamenjale za družinsko življenje. Biti bi pa moralo res pristno družinsko življenje in ne samo nadomestek, ki ga današnji čas tako rad vsiljuje današnji ženski.

Žal je pa pojem ‚pristno ženski' izgubil svoj pravi pomen. Za pristno žensko velja danes ustrašiti se miši, prepozno priti na sestanek, prepirati se s prijateljico, jesti kremove rezine, nepoznanje perečih problemov, skrbno čuvanje naslova dobre šivilje, pozabljati ročne torbice in dežnike v kavarni. In nositi obleke s tisoč pentljami in cvetlicami.

Pristno žensko je pa še marsikaj drugega, a o tem le redko kaj slišimo. Na primer pogum, ki ga mora imeti marsikatera žena in mati, da s smehljajem na ustnicah in dobro voljo prenaša vse skrbi in težave sive vsakdanjosti.

*

Tako se morajo pa ženske umetno uspavati v one dobe, ko je bila ‚pristna ženskost' vse lažja in cenejša. Današnja moda je kakor filmski potpuri; pred nami se vrste: Marija Antoinetta, Madame Récamierova, Jožefina Beauharnaisova, Faustova Gretchen, Offenbachov, ‚cancan' dunajski valček, pariška šansona... Ni res, da je v tej modi, v tem ozračju sodobna ženska sreča, ampak je res, da v vseh pestrih pentljah, v tem šumenju tafta in svile vsa zbegana išče pravo srečo in je ne najde.

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši
Matek & Mikeš
LJUBLIANA, Frančiškanska ulica
Vezenje perila predtisk ženskih ročnih del

Naša kuhinja

Kaj bo ta teden na mizi?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Goveja juha z rezanci, krompirjeva omaka, govedina. Zvečer: Ocvrta jajca, čaj.

Petek: Prežgana juha, praženec. Zvečer: Mlečen močnik.

Sobota: Špageti z mesom, solata. Zvečer: Krompirejva kaša.

Nedelja: Paradižnikova juha z rižem, naravni zrezki, krompirjev pire, solata. Zvečer: Kakao, kruh s presnim maslom.

Ponedeljek: Goveja juha z jajčno kašo, vinska omaka, krompir v kosih. Zvečer: Govedina od opoldne v solati, čaj.

Torek: Srce v omaki, vodni ptički. Zvečer: Palačinke.

Sreda: Fižolova juha z rižem, krompirjevi cmoki, solata, kompot. Zvečer: Fižol od opoldne v solati, čaj ali kava.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha z vlivanci, krompirjev pire, špinača, govedina. Zvečer: Rižev narastek z malinovo polivko

Petek: Fižolova juha, sirov zavitek, kompot. Zvečer: Pečenjak, solata.

Sobota: Telečja obara z zdrobovimi cmoki, rumove rezine[1]. Zvečer: Ledvice v omaki[2], krompirjeva solata.

Nedelja: Goveja juha z vraničnimi cmoki, nadevane telečje prsi, dušen riž, mešana solata, žemeljna pogača[3]. Zvečer: Hrenovke, pecivo, čaj.

Ponedeljek: Kruhova juha, pljučni cmoki[4], solata. Zvečer: Krompirjeva potica, solata.

Torek: Zelenjavna juha, krompirjev pire, paradižnikova omaka[5]. Zvečer: Palačinke, kompot.

Sreda: Lečnata juha, fini polpeti, solata. Zvečer: Telečji golaž, polenta, solata.

Pojasnila:

[1]**Rumove rezine:** Zmešaj 10 dek presnega masla z enim jajcem in tremi rumenjaki. Pridaj 5 žlic sladkorja, 5 dek stolčenih mandljev, 2 žlici ruma in 10 dek moke. Testo razmaži na pekačo in ga povrh posipaj z zrezanimi mandlji. Ko je pecivo že skoraj pečeno, ga zreži na rezine in jih v pečici dodobra speci. Ako hočeš, lahko na rezine namažeš tudi trd sneg, zmešan s sladkorjem in jih postaviš v pečico, da se še sneg strdi.

[2]**Ledvice v omaki:** Svinjske ledvice zreži na tanke rezine in jih daj v kozo, ki si v njej na masti zarumenila precej drobno sesekljane čebule. Ko si jih že nekaj minut pražila, jih posipaj z moko in jim prilij nekoliko tople vode ali pa kostne juhe, če jo imaš pri roki. Odišavi še z majaronom, popopraj in po okusu okisaj.

[3]**Žemeljna pogača:** 4 suhe žemlje zmehčaj v mleku in dobro ožmi. 4 rumenjake pa zmešaj z 10 dekami presnega masla in 12 dekami sladkorja. Nato pa dodaj še 6 dek zrezanih orehov ali lešnikov, nekoliko limonove lupinice in dve žlici v rumu namočenih drobtin. Zmešaj z žemljami in snegom štirih beljakov. Testo daj v dobro pomaščeno pekačo in speci. Ko bo sadje, na primer češnje, višnje, dodaj tudi nekoliko sadja in pogača bo takšna ko sadna torta.

[4]**Pljučni cmoki:** Sesekljaj ali zreži v mesoreznici polovico telečjih ali kakšnih drugih kuhanih pljuč in po možnosti dodaj nekoliko možganov. Sesekljaj tudi dve trdo kuhani jajci, pol ostrgane, v mleku namočene žemlje, nekaj žlic sladke ali kisle smetane, nekoliko muškatovega cveta, soli, limonove lupinice. Vse to pridaj sesekljanim pljučem in iz tega napravi majhne cmoke, ter jih skuhaj. Zabeli jih z drobtinicami, lahko jih pa uporabiš tudi za zakuho.

Za Vas gospodinje!
Samo češki kozarec za vkuhavanje sadja znamke „FRUTA" Vas zadovolji.
generalno zastopstvo za Jugoslavijo
„STAKLO" B. TOBER
ŠT. VID.
TELEFON 734

Praznična večerna obleka iz kakor dih tankega tvoriva, z uvezenimi sinjimi, rožnatimi, nežnorumenimi in belimi cvetlicami. Spodnje krilo je iz tafta v eni izmed teh barv. Posebno je prikladna za poletne večerne prireditve, za lepo ogorela dekleta, da pokažejo svoja lepo ogorela ramena.

Praktični nasveti

Novi dežniki so še manjši od zdanjih in shranjeni v toku iz barvastega ološčenega platna ali usnja.

Večerne obleke, okrašene z bisernimi školjkami so velika moda. Kajpak si takšne obleke pri nas, ker nismo tako blizu morja, ne moremo privoščiti. Drugače je to na ‚Sinji obali', v Nici, v Cannesu in v drugih svetovnjaških francoskih kopališčih.

Najnovejše ogrlice so narejene iz — starih medalj. Te ogrlice pa ne nosimo samo okrog vratu, ampak jih nekako tako, kakor so naše babice delale s pasovi narodnih noš, vežemo okrog pasu. Pravijo, da se takšni pasovi kaj lepo podajo na obleke iz blesteče se svile.

Sandale bodo letos zelo pestre, še zmerom je v modi pisano jermenje, plutovino uporabljajo za podplate, za pete pa pogosto les. Videla sem tudi že sandale s petami iz umetno rezljanega lesa, kar je pa na pogled nekam čudno.

Modni plise se to pot uveljavlja v krasni večerni obleki v empirskem slogu iz nežnega rožnatega tvoriva. Posebno životek je prava umetnina, saj potekajo fine gubice od izreza do ramen. Obleka je silno preprosta, hkrati pa tako elegantna, da si lepše ne moremo misliti.

Očarljiva krinolina iz vezenega tkiva, ki posega v modo v začetku tega stoletja. Tudi za primer, da si cele obleke ne morete privoščiti, je vredna posnemanja srčkana bluza z bogatim fišejem in tričetrtinskimi rokavčki, prav tako obrobljenimi z narobkom.

Ali ješ pravilno?

Vsako hranilo vsebuje vitamine. Če te vitamine pravilno razdelimo v našo prehrano, bo naša družina zdrava. Če tega ali onega vitamina manjka, bomo zboleli za to ali ono boleznijo, ne da bi se zavedali, da bi jo lahko s pravilnim jedilnim listom preprečili. Če ne vemo, katere jedi imajo določene vitamine, je najbolje, da je naš jedilni list kar najbolj pester in da se jedi ne ponavljajo. Tako bomo nedvomno dobili vsakega vitamina dovolj za naše zdravje.

Vem, da te zanima, kateri vitamini se nahajajo v tej ali oni jedi, vem pa tudi, da si to že večkrat slišala ali brala. Toda človek je tako pozabljiv. Ponovimo skupaj še enkrat; da tega dragocenega znanja ne boš pozabila, si tale članek izstriži in nalepi v gospodinjsko knjigo ali gospodinjski koledar.

A vitamin se nahaja v jetrih, v možganih, v rumenjaku, v sardinah, v zelju in v ostrigah. Poživi krvni obtok in delovanje nekaterih žlez.

B vitamin se v obilni meri nahaja v kruhu, v jetrih, v rumenjaku, v korenju in v kvasu. Lepe ženske, ki se boje gub in vsi živčni ljudje bi morali kar največ jesti jedi, ki vsebujejo ta vitamin, kajti vitamin B posebno pomirjevalno vpliva na živce, jih krepi in zdravi.

C vitamin se nahaja v presnem mleku, v solatah, sadju, pomarančah, paradižnikih, limonah, bananah, v špinači in v presnem grahu. Ta vitamin skrbi, da ne dobimo skorbuta, zdravi slabokrvnost in nam daje rdeča lica.

D vitamin srečamo le poredko v hranilih. Dobimo ga v jetrih raže, neke vrste morske ribe, v jetrih slanikov, polenovk in v tunini. Vitamin D nam jači kosti in je posebno priporočljiv za otroke, ki so nagnjeni k angleški bolezni, rahitisu.

Nekatera hranila so posebno bogata vitaminov in jih združujejo vse štiri hkrati. To so: pomaranče, limone, paradižniki, solata, špinača, sveži grašek, presna jetra, banane, nekatera žita, kruh, korenje, rumenjak, presno mleko in kvas.

ČIST BEL OBRAZ
v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20·– din. Po povzetju pošilja:
PARFUMERIE BALOG — STARI BEČEJ,
Dunavska bana vina.

Pocabni nasveti

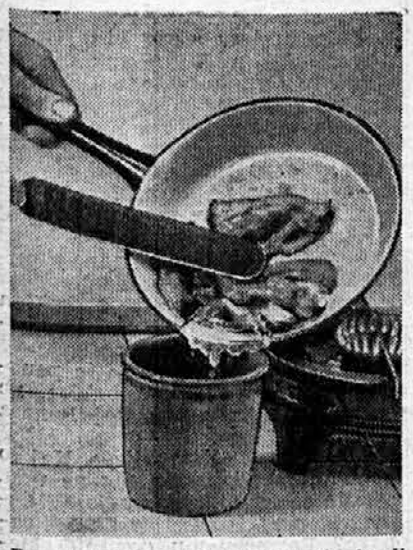

Res dobro praženo gnjat boste imeli, če boste mast, ki se nabira pri praženju, zmerom sproti odlivali. Le tako bo gnjat pražena lepo rumeno kakor si želite.

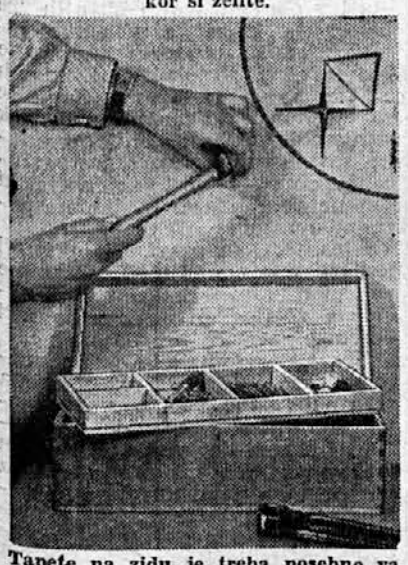

Tapete na zidu je treba posebno varovati. Včasih morate pa vendar zabiti kakšen žebelj, a takoj ne najdete pravega mesta. Da ne bo v tapeti polno grdih lukenj, najprej z britvico previdno izrežite križ in ogle dvignite. Ko ste našli primerno mesto, žebelj zabijte skozi tapeto, ogle pa zalepite nazaj.

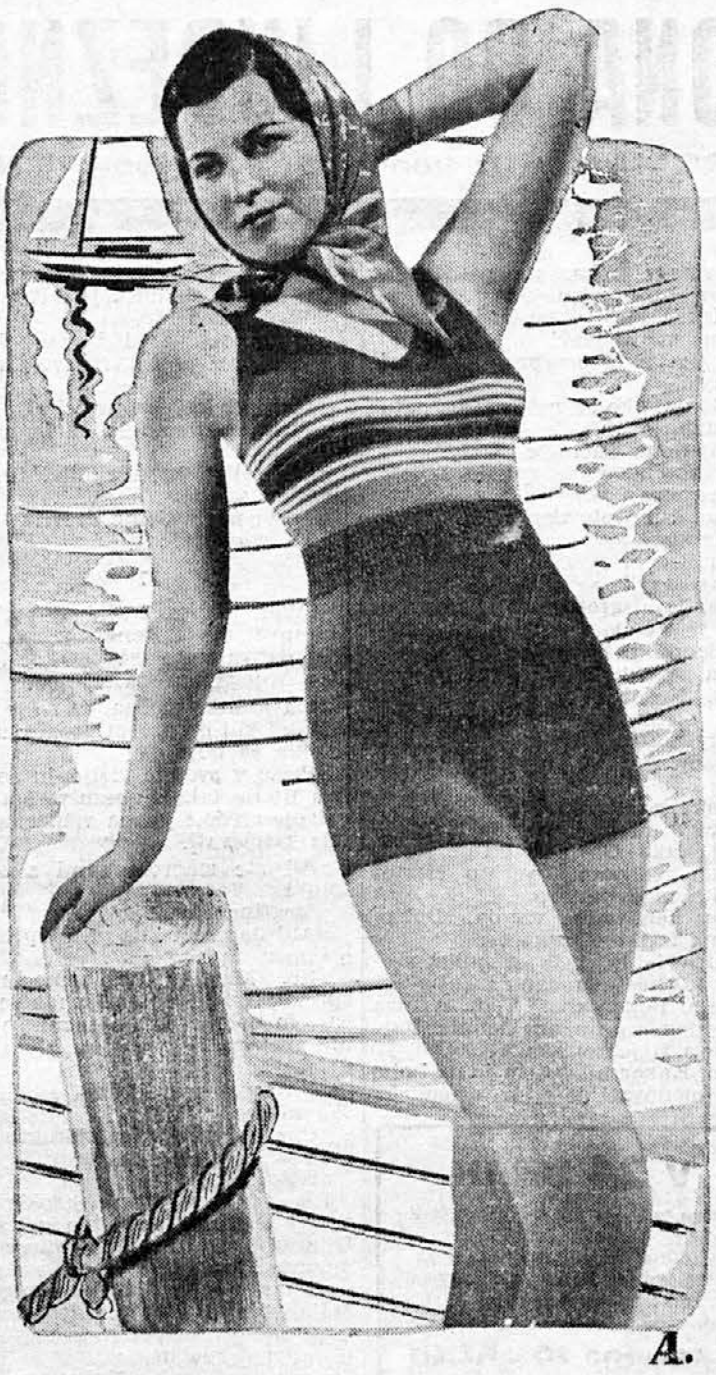

A.

Kako spleteš kopalno obleko?

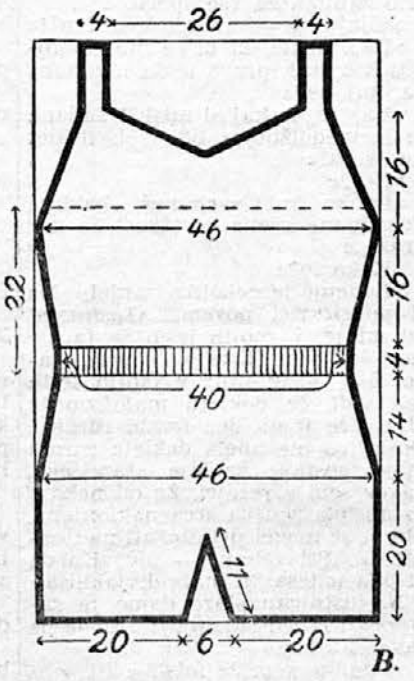

B.

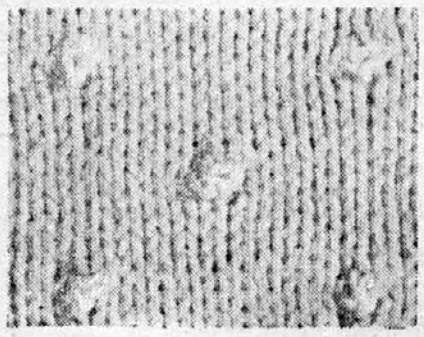

C.

Za kopalno obleko, kakršno vidiš na sliki, potrebuješ 200 gr modre, tako imenovane kopalne volne. Razen tega pa še 50 gr rdeče in 50 gr bele volne iste kakovosti. Če ne maraš progaste obleke, lahko kupiš 300 gr istobarvne volne. Za pletenje potrebuješ pletilke št. 3.

Pletla boš navadno, to se pravi eno vrsto desno in eno levo. Vmes boš pa na vsakih šest vrst pletla tale vzorec, ki na moč poživi celotno obleko: 9 petelj gladko, potlej pa trikrat podpleti eno in isto petljo, tako da dobiš iz ene tri, in sicer eno desno, drugo levo, tretjo spet desno. Nazaj grede te tri petlje podpleteš skupaj in dobiš eno.

Za prednji del nasnuj 60 petelj, in sicer z modro volno. Ko si pletla že 11 cm visoko in na eni strani dodajala na vsake tri vrste po eno petljo, ta del pusti in nasnuj nov, prav tako velik del, pazi le, da boš dodajala na obratni strani. Naposled dela združi in pleti dalje. Na pletilki imaš 138 petelj. Potlej pleti 9 cm naravnost. Nato pa na vsaki strani snemaj na vsakih pet vrst po eno petljo, dokler jih ne bo na pletilki 120, in sicer pri višini 34 cm. Zdaj pleti 4 cm v patentnem vzorčku, to se pravi dve levi in dve desni. V naslednjih 16 vrstah snemaj na vsakih pet vrst na vsaki strani po eno petljo, dokler nimaš na pletilki spet 138 cm. Proge boš napravila takole: za patentnim vzorčkom napleti 4 cm visoko z rdečo volno, potlej dve vrsti z belo, dve vrsti rdeči, dve beli, dve rdeči, dve beli, dve rdeči, 6 modrih, dve vrsti rdeči, dve modri, dve rdeči, dve beli, dve rdeči, dve beli, dve rdeči, dve beli, naprej pa rdeče do konca. Potlej pa 8 cm visoko pleti tako, da na vsaki strani v vsaki drugi vrsti snemaš po eno petljo. Nato del razdeli od sredine na dva dela. Enega nasnuj na nit, drugega pa pleti dalje, in sicer tako, da od srede snemaš po dve petlji v vsaki vrsti, od zunanje strani pa še dalje na vsaki dve vrsti po eno petljo. Ko jih bo na pletilki še 12, pleti naravnost 35 cm visoko in zaključi. Naposled napravi v obratni smeri še drug del.

Zadnji del pleti prav tako kakor prednjega, le da se hrbtna odprtina začne prej kakor na prednjem delu, in sicer pri višini 22 cm od pasu, kakor kaže diagram s črtkasto črto. Naposled spleti še kozico. Nasnuj dve petlji, potlej pa na vsaki strani v vsaki vrsti dodajaj po eno petljo, dokler jih nimaš 18. Nato pa prav tako snemaj v vsaki vrsti.

Ko bodo vsi deli gotovi, jih z mokro krpo polikaj in najprej sešij hlačnice in všij kozo, nato pa šele stranske dele. Robove ob hlačnicah, okrog vratu in naramnic obšij s trakom, da se ne bo raztegnilo.

Kakor rečeno, lahko sestaviš tudi druge barve, kakor na primer rjavo in rumeno ali pa vinskordečo in rumeno, pač tako, kakor ti bolj ugaja. Lahko pa pustiš samo eno barvo. Vsekakor pa upamo, da boš s krojem zelo zadovoljna, zdaj je odvisno le še od tebe, če si boš izbrala dobro in lepo volno.

Pomladna nega - zdravje vse leto

Človek ne živi od tega, kar jé, pač pa od tega, kar asimilira, to se pravi od snovi, ki jih iz vsakdanje hrane spremeni, prekvasi in vsrka njegovo telo. Preobilna, pretežka hrana pušča v našem telesu škodljivo žlindro, ki moti krvni obtok, delovanje živcev in žlez in šibke organe, ki jih ima slehern človek, še bolj oslabi, da postanejo neodporni proti nekaterim boleznim. V moči slehernega človeka je pa, da se z raznimi pametnimi ukrepi, s pravilno nego, izogne vsem tem nevarnostim, ki so spomladi še posebno pereče.

Pomlad terja od človeka prav posebno nego. Morda ste že slišale, da je pomladno čiščenje telesa važno za zdravje vsega leta. Ta nega je zelo poceni, zato naj se po njej ravna vsaka, ki ima le malo trdne volje in veselja do zdravja. Vsako jutro izpij na tešče skodelico kakšnega čistilnega, zdravilnega čaja, na primer: čaj iz listov rdečih jagod, čaj iz hruškovega listja, iz posušenih borovnic, iz bezgovega cvetja itd. Namesto zajtrka: kave, mleka ali čaja, zajtrkuj sadje, pomaranče, banane ali jabolka, tudi češnje. Priporočljivo je dva dni postiti se, živeti samo ob sadju in čaju. Takšen prostovoljen post imenitno očisti vse telo. Kajpak ni mogoče podati splošnega pravila, kajti ni vse za vsakega. Ne pozabite na vsakdanjo jutrnjo telovadbo, pri odprtem oknu, z dihalnimi vajami. Ta telovadba vam bo omehčala mišice, vas poživila, osvežila in vam vrnila duševno ravnotežje, ki je tako važno za celotno počutje.

Gibajte se kolikor mogoče na svežem zraku. Na izletih si pa obvarujte kožo s kakšno primerno kremo, kajti prav zdanje sonce je zelo škodljivo za občutljivo kožo; pušča lise in privablja pege. Spomladi moramo uporabljati drugačne kozmetične pripomočke, kakor druge letne čase. O tem se posvetuj s svojim drogeristom. Zelo važna je redna kopel. Marsikatera si ne more privoščiti kopeli več ko enkrat na mesec. Ne sme nas biti sram priznati to, saj ne živimo vse v tako sijajnih razmerah, da bi se lahko kopale vsak dan. Vsaka, tudi tista, ki nima priložnosti, kopati se pogosto, se mora pa zavedati, da je kopel eden najboljših pripomočkov za zdravje in da je bolje odreči se kakšni drugi zabavi, ko kopeli. Vsaka gospodinja naj si prizadeva, da se lahko vsaj enkrat na teden okoplje, ona, pa tudi vsa njena družina. Kopel osveži kožo, jo očisti nepotrebnih odmrlih kožnih luskinic in tudi nesnage, ki se nabira na koži. Kopel poskrbi za boljši krvni obtok, napne kožo, poskrbi za intenzivnejše dihanje kože in tako za zdravje vsega telesa.

Spomladi naj vsaka ženska vsaj dvakrat očisti kožo na obrazu s kamilično parno kopeljo, z masko iz rumenjaka.

Čistost kože je najboljši barometer za zdravje telesa. Ako se boste nekaj tednov ravnale po gornjih nasvetih, se boste kmalu počutile kakor pomlajene. Ne pozabite: mnogo gibanja na svežem zraku, pravilna prehrana, če že ne kopel, vsak dan umivanje vsega telesa, dihalne vaje pri odprtem oknu in jutrnja telovadba!

Vaša koža bo kmalu čistejša, vaše oči jasnejše. Tudi duševno se boste popravile, postale boste podjetne in vedre.

Kaj je novega v Parizu

S plisiranim temnomodrim krilom nosijo jopico iz biserno sivega blaga. Zapenja se s štirimi plastičnimi majhnimi sivimi hruškami, ki so obrobljene z modrim robom.

Komplet za morje v arabskem slogu iz lahkega belega blaga. Komplet sestoji iz kostima, ki čezenj nosijo belo ogrinjalo. Pas se zapenja ob strani, kjer je pritrjena majhna torbica. Koničasti turban iz rdečega krepa se končuje v majhen trak, ki pada po plečih.

Platneni kostimi, okrašeni s cvetjem so zlasti elegantni z bluzami iz batista, ki jih poživljajo na roko izdelani robčki ali pa pošite čipke.

Večerna torbica iz črnih čipk, položenih v gube, je višek elegance. Porcelanasto zaponko krase majhni medaljoni in cvetlični venčki. Čipke same pa obrobljа okvir iz dragocenih kamnov.

Črno plisirano obleko nosijo pod plaščem iz sinje volnene tkanine. K temu se lepo poda turban iz dolgih nojevih peres, ki padajo na tilnik.

Organdi in valenciennske čipke, ki še nikdar niso bile tako moderne, so letos najlepši okrasek slamnikov. Neki modni salon je izdelal majhen črn slamnik, ki ga zadaj krasi koketen naborek iz belega organdija in se končuje v dve ozki pentlji, ki frfotata po zraku.

Spodnje krilo se ujema z obleko in gleda izpod nje. Ovratnik in zapestniki obleke so navadno iz istega blaga kakor spodnje krilo.

ŠAH

Problem št. 55

Sestavil C. Hartlaub (1899)

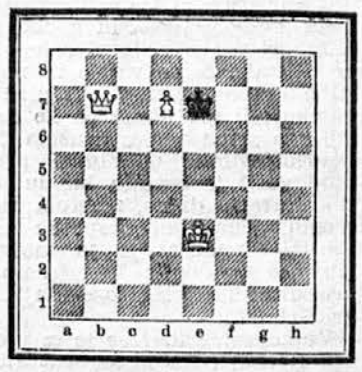

Mat v 3 potezah. (B 3)

Problem št. 56

Sestavila J. Kohtz in C. Kockelkorn (1888)

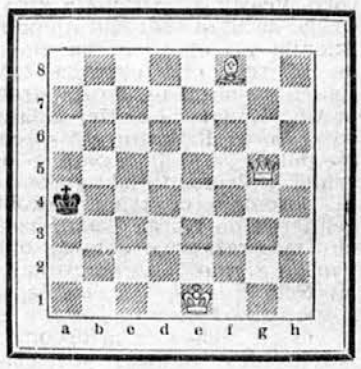

Mat v 3 potezah. (B 4)

Kratka partija št. 18

Iz neke Tarrascheve simultanke l. 1912. v Frankfurtu.

1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—c4	Sg8—f6
4. d2—d4	e5×d4
5. 0—0	d7—d6
6. Sf3×d4	Lf8—e7
7. Sb1—c3	0—0
8. h2—h3	Tf8—e8
9. Tf1—e1	Sf6—d7?

Huda napaka, zato se tudi takoj máščuje. Črni bi bil moral menjati na d4 in potem nadaljevati Le6.

10. Lc4×f7 šah!	Kg8×f7
11. Sd4—e6!	Sd7—e5

Črni mora damo žrtvovati, kajti na K×e6 bi sledilo 12. Dd1—d5 šah in f5 mat.

12. Dd1—h5 šah	Kf7—g8
13. Se6×d8	Te8×d8
14. Sc3—d5	Črni se vda.

(R 77)

Kratka partija št. 19

Z nekega turnirja v Hastingsu (Anglija)

Beli: Prims (Holandska)	Črni: Sapira (Belgija)
1. d2—d4	Sg8—f6
2. Sg1—f3	b7—b6
3. e2—e3	Lc8—b7
4. Lf1—d3	c7—c5
5. Sb1—d2	Sb8—c6
6. c2—c3	Dd8—c7
7. e3—e4?	c5×d4
8. c3×d4	Sc6—b4
9. Ld3—b1	Lb7—a6
10. Sf3—e5	Ta8—c8
11. a2—a3	Sb4—c6
12. Sc5×c6	Dc7×c6
13. Lb1—a2	Sf6×e4
14. d4—d5	Dc6—g6
15. Dd1—a4	Se4—c5
Beli se vda.	

(K 17)

Turnir v Stuttgartu

Konec prejšnjega tedna se je končal šahovski turnir v Stuttgartu (Nemčija), ki se ga je udeležil tudi vseučiliški profesor dr. Milan Vidmar iz Ljubljane. Zmagal je Bogoljubov s 7½ točke (od 11 možnih). Na drugem je Nemec Richter s 7 točkami.

Tretje do šesto mesto si dele Eliskases, Engels, Kieninger in dr. Vidmar s 6½ točke. Foltys je dosegel 5½ točke, O'Kelly 5, Grob 4½, Hess in Staldi po 4, Szilly pa 2½ točke.

Zmagovalec Bogoljubov je po rodu Rus, po boljševiški revoluciji se je pa za stalno naselil v Nemčiji in postal nemški državljan.

Rešitev problema št. 53

1. Lc6—b5	Ke7—d8
2. Df6—d6 šah	Kd8—c8
3. Lb5—a6 mat.	
1.	Ke7—f7
2. Kh5—g5	Kf7—e7 ali g8
3. Dh6—f6 ali Lb5—c4 mat.	

Rešitev problema št. 54

1. Td1—d2!	Sb1—a3 šah
2. Kc2—b3	Sa3—b1
3. Td2×a2 mat.	
1.	Sb1×d2
2. Se2—c1	S kar koli
3. Sc1—b3 mat.	

OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN ★ Iz francoščine prevedla K. N.

9. nadaljevanje

Na pobočjih gorskih velikanov Cauxa in Naya in ob njih znožju je kar mrgolelo veselih športnikov, mladih in starih, vnetih za drsanje in smučanje, ta dva najlepša zimska športa.

Hotel ‚Imperial', kjer sta se Martina in Renata nastanili, je tiste dni kar oživel od smeha, razigranega živžava, plesa in godbe. Renata je vsa začudena ogledovala goste, kako so se veselo in neprisiljeno zabavali, kramljali in se pomenkovali, vse navzkriž, ko da bi bili ena sama velika družina. Med mnogoštevilnimi mladimi in priletnimi gosti je Renata kmalu opazila starejšo damo, zmerom vso v črnem, nenavadno gosposke zunanjosti. Spremljal jo je zastaven plavolas mladenič; Renata mu je prisodila kvečjemu osemnajst do dvajset let.

Vsakokrat, kadar se je ta plavolasi Herkul odhajal smučat ali na drsališče, se je od stare dame, najbrže babice, poslovil tako nežno in pozorno, da je Renato kar očaral. Posebno ji je bilo všeč, kadar je spoštljivo sklonil svojo plavolaso glavo in poljubil drobno gospenjo roko. Včasih si je Renata živo zaželela, da bi se tudi nad njeno roko sklonila plavolasa moška glava in da bi tudi ona občutila takšen spoštljiv poljub na svojih drobnih prstih. Kadar je potlej mladenič odšel, so ga Renatine oči spremile, vse dokler se je dalo, nato so se pa vrnile k plemeniti sliki stare dame in poromale od njenih drobnih, belih rok do finega, kakor iz ebenovine izrezanega obraza, obrobljenega z valovitimi srebrnimi lasmi. Nehote je Renata opazila, kako gospe požrtvovalno strežeta star, že ves siv služabnik in drobna osivela ženica, najbrže postrežnica. Ob pogledu na njuno skrbno, ljubeznivo postrežbo si ni mogla kaj, da se ne bi spomnila na Martinino hladno zapetost. In v Renatinem srcu se je na lepem zganila nora želja: pisati Leonardu, naj jo obišče v Montreuxu.

Ali pa mogoče še zdaj njene družinske zadeve niso urejene? Ali naj bi se po desetih mesecih zakona in samostojnosti še bala kakšnega zlega nakljućja?

Že več dni je to vprašanje mučilo in že si je obljubljala, da bo vsak čas pisala po Leonarda, da bo imela tudi ona ob sebi nekoga, ki jo bo rad imel in skrbel zanjo. Lepega dne, ko je ravno opazovala skupino deklet in fantov, ki so se veselo kramljajoč odhajali smučat, jo je iz njene zamišljenosti zbudil prijazen moški glas: »Zakaj se nam pa ne pridružite, gospodična?«

Dvignila je oči, še tisti mah ji je pa temna rdečica zalila obraz. V vpraševalcu je spoznala čednega mladega moža, ki ga je vsako jutro opazovala v družbi dame v črnem.

»Nikogar tukaj ne poznam,« je odgovorila v zadregi.

»Pri igri in športu se boste z vsemi seznanili.«

Nekaj metrov od njiju se je spodbudno smehljala stara dama. Renata je v hipu doumela, da je ona dala pobudo za ta razgovor. Od veselja ji je pričelo srce hitreje utripati.

»Prav rada bi se zabavala, gospod,« je hitela zatrjevati, »navdušena sem za drsanje.«

»Dovolite torej, da se vam predstavim,« je dejal preprosto in se priklonil: »Baron Robert de Montavel, vojvoda Corantski.«

Rahlo je nagnila glavo: »Liliana Meriennova...« je zavelo kakor odmev z njenih ustnic.

In po kratkem oklevanju je pristavila: »Če hočete, Renata Darteuilova, grofica d'Armonsova.«

Za kratek hip je zaigralo v njegovih očeh nekaj kakor začudenje. Dekle se mu je zdelo premlado, da bi se moglo imenovati grofica. Vzlic temu, da ga je to presenetilo, je iskreno stisnil Renatino desnico, ko da bi se že dolgo poznala.

V prijetnem pomenku sta odšla proti drsališču, kjer se je Renata prvič v svojem življenju predala vsej živahnosti in neugnanosti svojih dvajsetih let.

Teh štirinajst dni je poteklo za Renato kakor v sanjah. Brez kakšne zle misli se je dekle vso predalo prijetni zabavi v družbi mladega kavalirja. Vsak dan je njeno prijateljstvo z Robertom — tako je bilo plavolasemu orjaku ime — še utrdil. Renata je kar oživela in vzcvetela ob misli, da je mlada in lepa in da živi prav tako normalno kakor vsa druga dekleta njenih let, ki jih je srečavala v hotelu in na drsališču ali sankališču.

Medtem ko je za Renato v Montreuxu čez noč vse dobilo drugačno lice, ko se ni čutila več osamljene in zapuščene v tem prelepem zimskem letovišču, se pa letoviščarji niso nehali zanimati za skrivnostno mlado dekle, ki se je o njej zdelo, da nima nikogar, ki bi prav skrbel zanjo.

Baronica Montavelova je bila prva, ki je svoje začudenje nad osamelostjo mladega dekleta omenila svojemu vnuku: »Zdi se, da se tvoja nova tovarišica zelo ognjevito zanima za vse športe!«

»Sijajna je — kakor kakšen fant!«

»Da... dekle, ki bi se moralo roditi kot fant, prava mala navihanka, kaj ne?«

»Kaj še, le kaj si misliš! Liliana je najnedolžnejša od vseh deklet na svetu!«

»Res?«

»Lahko mi verjameš, babica! Včasih me njena otroškost že kar draži...«

»Kako to?«

Mladenič je nekoliko zardel: »Da ti po pravici povem... Osemnajst let mi je. V mojih letih se fantje radi šalijo in flirtajo, če hočeš tako reči. Vsak fant v mojih letih rad vidi, če dekletu malo zmede glavo, če ji na lica izvabi rdečico. Doslej so me imela dekleta zaradi moje postave za vse starejšega, kakor sem v resnici. Že od nekdaj so mi bila ženska srca naklonjena, nisem se mogel pritoževati nad neuspehi. Pri Liliani — nič! Ko da bi bila iz lesa, ta mala divjakinja.«

Na ustnicah stare dame je zatrepetal lahen smehljaj: »Ali je pa tako spretna.«

»Tudi to sem že mislil.«

»Torej?«

»Torej sem si dovolil nekaj zaupnosti...«

Videč, da ga je stara dama očitajoče pogledala, je hitro popravil: »O, nedolžne otročarije, le pomiri se, babica! Moral sem se pa prepričati, da Liliani niso šle do živega. Njeno čelo je ostalo sicer gladko, a mračno, in njene lepe oči so ostale prav tako otožne in globoke, kakor da bi se v njih zrcalil odsev neba.«

»Sentimentalen postajaš,« ga je podražila stara dama.

Zardel je do ušes.

»Sicer bi bilo pa tudi to zaman,« je dejal nekoliko v zadregi.

Baronica je zamišljena opazovala svojega vnuka. »Torej takšno je tvoje mnenje. Kaj je pa prav za prav to dekle?«

»Predvsem otrok, živahen, nepremišljen otrok.«

»Na pogled je pa čisto drugačna.«

»Da, kakor eksotičen sad neznanega okusa, ali pa tropska cvetlica skrivnostnega vonja; kakor redka dragocenost, ki ne vemo njenega izvora; kakor indijski biser mavričnih barv. Draga babica, odkar sem Lilianin tovariš pri igrah, sem že neštetokrat slišal te primere. Prav to me je spodbodlo, da bi rad dognal, kdo in kaj je moja mlada znanka.«

»Res? Ali mar tako draži domišljijo svojih bližnjih?«

»Tako da bi kar izgubil glavo od ljubosumnosti, če bi bil zaljubljen vanjo!«

»Na srečo je glava mojega velikega dečka še trdna.«

»Zadovoljil sem se z vlogo dobrega tovariša te male, skrivnostne sfinge.«

»Zakaj praviš ‚skrivnostne'? Če je res tako otročja in preprosta, bi si bil moral biti že davno na jasnem o njenem rodu, njeni družini...«

»Vprašal sem jo... čisto slučajno, ne da bi kaj silil vanjo.«

»In?«

»Njene velike oči so potemnele, njen mali, že tako bledi obrazek, je postal še bolj bel in iz prsi se ji je izvil globok vzdih, ki pove več kakor tisoč besed. Toda za odpečatenje teh ustnic, za olajšanje te otožne duše je primerna nežna materinska roka, ne pa takšen brdavs, kakor sem jaz.«

»Menda vsaj veš, kako ji je ime?«

»Ima več imen.«

»O, to pa ni posebno dobro priporočilo.«

»Morda, ako se ustavljamo samo ob zunanjostih.«

»In njena imena?«

»V hotelu se je vpisala Liliana Meriennova.«

»Pač samo psevdonim.«

»Menda.«

»In sicer?«

»Predstavila se mi je kot Renata Darteuileva, grofica d'Armonsova.«

»Česa ne poveš? Grofica!... Koliko let bi ji pa prisodil?«

»Na pogled jih nima več ko petnajst. Nedolžna je ko dvanajstleten otrok, zna in ve pa toliko kakor štiridesetleten vseučiliški profesor. Saj je pravi knjižni dihur!«

»Tako načitana je?«

»Besed mi zmanjka, da bi ti povedal, kako. Govori tri tuje jezike in zna na pamet večino citatov slavnih modrijanov.«

»Res nenavadna vzgoja... Dokaz, da ima izvrsten spomin.«

»Toda le kdaj je utegnila prebrati takšne skladovnice knjig?«

»Sam Bog vedi... Toda vrniva se k njenemu imenu. Renata Darteuilova ti je rekla?«

»Da. Kakor hitro sem jo pa hotel tako imenovati, je postala nemirna in me je vsa tresoča se pričela prositi, naj je ne kličem tako.«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

»In grofica d'Armonsova?«

»Zdi se, ko da jo ta vzdevek hkrati zabava in boli. ‚Zakaj naj bi me imenovali drugače kakor Liliana Meriennova?' me je vprašala. ‚Ker mi to ime res ni po godu. Kar venomer me spominja na imena igralk ali pa prenapetih dogodivščin željnih deklet.' Zdelo se mi je, da sem jo v živo zadel. Potlej je rekla preprosto: ‚Torej mi recite samo Liliana.'«

»Ali si pristal na to?«

»Zelo sem trmoglav. Zdaj ji ne pravim drugače kakor ‚mala grofica'.«

»Vse, kar mi pripoveduješ o tej mladenki, zbuja v meni željo, da bi jo pobliže spoznala. Pripelji jo drevi k meni in mi jo predstavi.«

»Oj, babica! Ti me pa res razveseliš, kjer le moreš. Nisem se te upal prositi, da bi ti jo predstavil. In moja mlada znanka je tako osamljena... kar gane jo, če vidi, kako se v nekaterih družinah razumejo med seboj, kako starši ljubijo svoje otroke. Večkrat sem jo že presenetil, ko je imela vlažne oči ob pogledu na mater, ki je ljubkovala svojo hčer. Nikoli mi ni ničesar črhnila o svoji preteklosti, slutim pa, da je bila zelo, zelo žalostna.«

»Dobro. Če je tvoja nova tovarišica res takšna, kakršno je opisuješ, jo bova vzela v svojo sredo in jo skušala ogreti z najino ljubeznijo.«

»Zlata babica, kako dobra si in kako rad te imam!« je navdušeno vzkliknil mladenič.

»Ti nepoboljšljivi laskač! Kdaj mi boš torej predstavil svojo malo tovarišico?«

»Drevi ti jo bom pripeljal.«

»Prav, če hočeš in če bo utegnila.«

»Zanesljivo bo utegnila. Saj je zmerom sama!«

»Torej na svidenje drevi!«

»Na svidenje!«

17

Kakor je prerokoval Robert de Montavel, se je Renata z veseljem odzvala vabilu na večerjo pri babici svojega novega znanca.

Bila je tako srečna, da se je stari dami koj po prvem pozdravu zahvalila za povabilo.

»Prvič v svojem življenju so me tuji ljudje tako ljubeznivo sprejeli v svojo sredo,« je vsa vzhičena hitela zatrjevati.

»Ali ste zmerom sami s svojo teto?«

»Martina ni moja teta.«

»Ah! Jaz sem bila pa prepričana o tem.«

»Ne, Martina je samo moja spremljevalka. Spremlja me že ves čas, in ostala bo ob meni še vse dni mojega dolgega zdravljenja v Švici.«

»Ali so se morali vaši starši ločiti od vas?«

»Nimam več staršev. Sirota sem.«

»Torej ste sami na svetu?«

»Skoraj...«

Renata je za trenutek oklevala, potlej se je pa nenadno odločila: »Nočem izrabiti vašega zaupanja, madame, in nočem, da bi me vam predstavljali pod tujim imenom. Moje ime ni Liliana Meriennova, to je samo psevdonim, ki naj skrije moje pravo ime.«

»In pravo ime?... Nedvomno sem vsiljiva!«

»Ne vem, ali moje pravo ime poznate. Sem hčerka Jeana Darteuila, posestnika velikih fužin — pred petnajstimi leti je bilo njegovo ime še zelo znano.«

»Spominjam se tega imena, zares. Torej njegova hči ste?«

»Da, madame. Razvajena in srečna hči, vse dotlej, dokler je živel moj ljubljeni oče. Žal mi je pa mati zgodaj umrla in moj oče se je vdrugič poročil.«

»Dobili ste bržkone hudo mačeho?«

»Bilo je strahotno!«

In Renata je baronici de Montavelovi na dolgo in široko razložila svojo zgodbo, ki jo mi že poznamo.

Ko je Renata pričela pripovedovati o svoji nenavadni poroki, se Robertova babica kar ni mogla načuditi. Sama ni vedela, ali bi prav verjela svojim ušesom.

»Poročeni! Vi pa poročeni?!«

Tudi njen vnuk je strmel v mlado dekle kar trd od presenečenja. Njegova mlada tovarišica pri igrah in športu ima že moža! Neverjetno!

Toda ko je pogledal v njene jasne, lepe oči, zraven še tako zaupne in otroške, si je skušal dopovedati, da to, kar govori njegova mlada znanka, pač ne more biti resnica.

»Da, poročena sem,« je žalostno pritrdila Renata. »Toda kakšen zakon je to! Mož me komaj pozna, ali bolje, noče me poznati; bila sva skupaj samo nekaj trenutkov, in še to tisto vihravo, burno jutro... Pogledal me je, samo da bi videl mojo tedanjo bedo in šibkost.«

Po njenih pobledelih licih sta zdrcali dve debeli solzi.

»Ah, če bi vedeli, kako krut je spomin na tisto strahotno jutro! Če bi vedeli, kako hudo mi vselej postane pri srcu, kadar se spomnim na svojo poroko...«

S tresočim se glasom je povedala svojo čudno zgodbo do konca. Razodela je vse trpljenje, ki ga je morala prestati v dnevih svoje poroke in svojega odhoda v tujino. Utajila ni ničesar, ne žaljivih opazk grofice d'Armonsove, ne zaničevanja svojega lastnega moža, ne Martinine pikrosti in tudi ne poznejšega Filipovega ogorčenja? ‚To ste si torej predrznili!'

Ob koncu je priznala, da vse odtlej nima več pravega veselja do življenja. »V tistih tednih, v tistih dneh, se je nekaj zlomilo v meni, ko da bi se strla vzmet, ki je dotlej gonila moje življenje. Pričela sem živeti kar tjavdan, ničesar si nisem zaželela, ničesar mislila, živela sem, samo živela. Dosti sem pretrpela v osmih letih svoje samote, a ne spominjam se dneva, ki bi bil tako strašen kakor so bili moj poročni dan in dnevi, ki so prišli za njim. Zbežala sem z gradu vsa šibka in bolna, a bilo je v meni še dosti energije in duševne sile. Bila sem polna upanja in vere v lepšo bodočnost. Grof d'Armons in njegova mati sta pa z enim samim zamahom strla vse te moje iluzije. Tedaj sem okusila strahote osamelosti do zadnjih mejá...«

Utihnila je in uprla oči v tla. Tedaj jo je stara dama prijela za roko: »Mladi ste še, otrok moj. Življenje vam še mnogo dolguje. Bodite pogumni, najlepši dnevi šele pridejo!«

Počasi je Renata dvignila pogled in polna zaupanja uprla oči v plemeniti obraz stare gospe.

»Prišli so že, madame, tisti dan, ko me je vaš vnuk povabil, naj se z drugimi udeležim zabave, ko mi je dal čutiti, da nisem nenormalno bitje, pač pa mlado dekle kakor toliko drugih. In vi sami, madame, ki ste me poklicali, ne da bi me poznali, ki govorite z menoj ljubeznivo, ne da bi me vam kdo priporočil: tudi vi mi vlivate novega upanja. Da, boljši dnevi so že prišli, s tistim dnem, ko sem pričela živeti življenje, ki ga žive vsa dekleta mojih let.«

V njenem glasu je zadrhtelo iskreno ganotje, ki je šlo stari gospe do srca.

»Zelo simpatični ste mi, ljuba moja. Vse, kar ste mi povedali o svoji usodi, o svojem nenavadnem življenju, o svoji čudni poroki, mi priča, kako malo so pazili na vas ljudje, ki ste jim bili izročeni v varstvo. V vaši vzgoji sem opazila več vrzeli... Kako je pa z vašo izobrazbo?«

»Moja izobrazba je hvala Bogu nepomankljiva. Da ne bi zapadla v duševno mračnost, morda celo v blaznost, sem se učila, dosti učila in tako vadila svoj spomin in svoje možgane.«

»O, zoprno mi je. Učila sem se dvanajst ur na dan. Morda res ogromno vem, a v resnici sem bolj neuka kakor kakšna mlada kmetica, kajti ona pozna sladkost prijateljstva in ljubezni, medtem ko jaz ne vem niti, ali je kakšen smehljaj iskren ali samo hinavščina ali pomilovanje.«

»Iskrenost smehljaja?« je ponovila za njo Robertova babica, ne da bi prav razumela, kaj Renata misli.

»Da, iskrenost smehljaja. Kaj to pomeni, menda samo jaz ne vem. Ljudje se smehljajo, smejejo... Čemu? Komu? Iz veselja? Zaradi zabave? Posrečenemu dovtipu? Meni? Mojim bližnjim? Smejejo se, to je vse, kar vidim. Odtenek njihovega smeha mi je neznan. Dolgo sem živela sama, zato ne znam brati v obrazih svojih bližnjih. To je znanje, ki se ga priučimo počasi, z leti, čisto podzavedno. To je življenje, to so okoliščine, ki jih vsakdo pozna in razume. Zame je vse to novo; kakor novorojenček sem sredi množice: simpatije, veselje, sovraštvo, požrtvovalnost, vzhičenje, obup — vse to so čustva, ki jim ne vem izraza. In jim ne poznam obraza.«

»Res je, kar pravi,« je pritrdil Robert, »ničesar ne ve... med nami je kakor mlada nedolžna živalca, ki ne razume niti besedice govorice nas odraslih.«

Gospa de Montavelova je zamišljeno zmajala z glavo. »Skušala bom nekaj storiti za vas, mala moja prijateljica. Nebo nam je naložilo dolžnosti do svojih bližnjih in mislim, da vas mi ni poslalo na pot zato, da grem nebrižno in križem rok mimo vas.«

»Oh, madame, dovolj mi je, če vas bom smela ljubiti!«

Humor

Židovske zgodbice

Mali Kobi obišče teto.

»No, ljubi moj Kobi,« mu reče teta, »ali mi lahko poveš kakšno lepo reč?«

»Da, teta, ta mesec že spet ni bilo.«

»To pa vendar ni nobena lepa reč,« meni teta.

»O, pač, teta,« povdari vneto mali Kobi. »Mama je včeraj rekla očetu, da ta mesec že spet ni bilo, in tedaj je oče odgovoril: ‚No, to je pa lepa reč.'«

*

Samuel Mozesleben sedi pri ribniku, kjer je ribarjenje prepovedano.

Pride paznik in reče: »Ali ne veste, da je tu ribarjenje prepovedano?«

Žid odvrne: »Seveda vem.«

Potem reče paznik: »Zakaj pa potem ribe lovite?«

»Ribe lovim?« se začudi Mozesleben.

»Seveda, saj imate palico v roki.«

»Hm, ali mar ne smem držati palice v roki?«

»To že,« reče paznik, »toda na palici imate vendar vrvco.«

»Ali mar ribe lovim, če imam vrvco?«

»Saj imate na vrvci tudi trnek.«

»Kaj potem, če imam trnek? Ali to že kaj pomeni?«

»Ne delajte se tako neumnega. Saj imate na trnku črva.«

»No,« reče Žid, »svoje tašče ne morem na trnek obesiti. Sem pač obesil črva nanj.«

»Tako, in zdaj me mislite prepričati, da ne lovite rib. Kaj pa potem počenjate?«

»Nič! Črva učim plavati.«

*

Izak Goldstern pride z živinske razstave domov in vpraša ves srečen:

»Ali veste, kdo je dobil prvo nagrado na živinski razstavi?«

»No, kdo?«

»Jaz!«

*

V gledališki loži sedi znani urednik z neko zelo elegantno damo.

Neki gospod vpraša njegovega soseda, Žida, in pokaže proti loži:

»To je pa urednikova žena, kajne?«

»O ne,« odvrne Žid. »To je samo njegova večerna priloga.«

*

Poljski Žid je bolan. Žena ga sili, da bi šel k zdravniku. Po dolgem upiranju se le ukloni. Žena pa prej obvesti zdravnika, da je njen mož zelo nezaupen. Zdravnik moža preišče in mu napiše recept. Mož zmaje z glavo, plača, spravi recept v žep in gre. Zdravnik gre za njim, da bi videl, ali pojde res v lekarno. Žid stopi v lekarno, dobi tam majhno steklenico. Vtakne jo v žep, potem zavije v majhno stransko ulico in zdravilo izlije na tla. Zdravnik ga dohiti in ga vpraša:

»Poslušajte! Zakaj ste si dali zapisati recept? Zakaj ste si dali napraviti zdravilo in ga potem izlili?«

Žid odgovori:

»Recept potrebujem, ker moram ženi dokazati, da sem bil pri zdravniku, steklenico pa zato, da dokažem, da sem si dal napraviti zdravilo.«

»Zakaj ste pa zdravilo izlili?«

»Poslušajte, gospod doktor! Vam sem plačal, ker vem, da morate živeti. Lekarnarju sem plačal, ker mora tudi lekarnar živeti. Zdravilo sem pa izlil, ker hočem tudi jaz živeti.«

Če Vam je težko pri srcu in si želite malo razvedrila, potem sezite po »Družinskem tedniku«!

Naš Kotiček

*

Prispevke v tej rubriki honoriramo, in sicer prvega z din 50·—, naslednje z din 20·—. Rokopise naslovite na uredništvo »Družinskega tednika«, (Naš kotiček) Ljubljana, poštni predal 345. Rokopisov ne vračamo.

PRVIČ NA DEŽELI

Bil je lep, sončen dan. S svojim očetom sem se peljal z avtobusom v Lukovico. Šla sva v vas k stari mami.

Brzojavni drogovi, lične manjše in večje hiše so hitele mimo nas proti Ljubljani. Vmes sem videl dozorevajoče sadje, pa sem vprašal očeta, kam jabolka tako beže. Kmalu smo se ustavili nekje na vasi. Izstopali in vstopali so ljudje. Neka stara ženica naju je žalostno gledala, pa sem prosil očeta, naj ji da vbogajme. Povedal mi je, da je to premožna in skopa kmetica.

Pod mostom čez Bistrico za Domžalami sem opazil široko strugo, a brez vode; vprašal sem očeta, ali imajo povsod na deželi suhe reke.

Na križpotju smo se ustavili; zagledal sem v prosu dva mirno stoječa moža. Strašna in siromašna sta bila videti, da sem se ju kar zbal. Stisnil sem se k očetu in mu ju boječe pokazal. Potolažil me je, da sta to strašili za vrane in vrabce.

Pri stari mami so iz globoke jame vlekli s posodo vodo. Nisem se je upal piti. Videl sem namreč na drugi strani hiše tudi jamo, v njej je bila rjava voda. Vprašal sem strica, kako da imajo toliko kuhane kave. Povedal mi je, da je to gnojnica.

Večkrat se še spominjam na to moje prvo potovanje na kmete, in se tiho zasmejem. B. M.

MOJ DNEVNIK VESELJA

Sleherni izmed nas išče srečo, vsakdo si želi biti srečen na svoj način in s svojimi pripomočki. Odkriti vam hočem skrivnost svojega dnevnika, ki me vodi čez vsakdanje skrbi in tegobe v lepše življenje. Moj dnevnik ni namenjen sentimentalnim izpovedim, v njem dobi prostor le veselje.

Ko sem zvečer sama, tedaj pozabim na vse neprijetnosti, ki sem jih doživela čez dan in zaupam dnevniku vesele doživljaje in srečne trenutke, ki nam jih prinaša vsakdanje življenje, če ne gremo gluhi in slepi mimo njih. Priznanje ali uspeh v službi, prijateljeva dobra beseda ali pozornost, lep sprehod v naravo, občutki, ki me prevzamejo, ko slišim prvič kakšno lepo melodijo in razna druga majhna presenečenja, vse to najde pot v moj dnevnik veselja.

V dnevih, ko se mi zazdi, da se je ves svet zarotil proti meni, iščem tolažbe v svojem dnevniku, ki mi pove, da je življenje kljub vsemu vendarle lepo. G. D.

Pri neki športni prireditvi v Kairi sta se udeležila tekme z vrvmi tudi tale dva debeluharja in sta kajpak zmagala.

Tole prebereš
v eni minuti

V tej minuti...

... izdelajo na Japonskem 500 kil sloveče japonske svile;

... stečejo po londoskih kanalih štiri tone blata;

... nese v Indiji davek na opij Angležem 270 dinarjev;

... pošlje nov aparat za brzojavno pošiljanje slik čez Ocean 35 cm² fotografije;

... potuje povprečno 20 popotnikov z letalom v Združene države;

... pošljejo Francozi 75 brzojavov na vse strani;

... na Francoskem vstopi v vlake 1.200 ljudi;

... izkopljejo v Rusiji 40 ton jekla;

... izkopljejo na Kitajskem 18 kil tungstena, neke rudnine, potrebne za orožje;

... med tem ko ste brali te vrstice, so v Nemčiji izdelali dve toni sintetičnega plina, lastniki Panamskega prekopa so pa spravili v žep 2.700 dinarjev od lastnikov ladij, ki smejo pluti po prekopu.

In minuta je minila.

Generala Duflieuxa, ki je na čelu okoli sto francoskih častnikov prišel na Angleško na študijsko potovanje, pozdravlja na letališču v Eastleighu miss M. Moldonova, prva civilna angleška letalka, ki bo smela sodelovati pri letalski obrambi domovine.

Gospod,
ali imate čisto vest?

Odgovorite z ‚da' ali ‚ne' na spodnja vprašanja:

Ali imate navado pri mizi brati časopis, ne da bi se zmenili za vprašanja svoje žene in svojih otrok?

Ali zaradi svojega veselja do glasnega branja prisilite svojo ženo, da mora vsak dan poslušati političen uvodnik vam priljubljenega politika?

Ali imate navado svoje zahteve podkrepiti s krepkim udarcem s pestjo po mizi?

Ali telefonirate ali pa kako drugače obvestite svojo ženo, če imate namen zvečer pozno priti domov?

Ali po britju uporabljate puder in kolinsko vodo svoje žene?

Ali zahtevate za svojo obleko tričetrt skupne omare?

Ali v prepiru med ženo in otroki sem in tja ‚potegnete' z otroki?

Ali prepogosto pozabljate, da je treba ženo le nežno podučiti, ne pa s kričanjem in loputanjem vrat?

Ali ste nekoliko nataknjeni, ako vaš pes rajši uboga vašo ženo kakor vas?

Ali prav nikoli nočete vreči kart s svojo taščo?

Deset ‚ne': preveč popolnosti že dolgočasi. — Šest do osem ‚ne': gre. — Več ko šest ‚da': le kako morete spati spanje pravičnega?!

Spodobi se...
Točnost

»Točnost je čednost kraljev.« Če si točen, pomeni to, da znaš držati svojo besedo tudi tedaj, kadar ne gre za denar. Pač, tudi tokrat gre za denar, toda za denar tvojega bližnjega. To velja posebno za današnje dni, ko je vsak trenutek dragocen. Danes je čas r e s denar. Če ukradeš po svoji lastni malomarnosti svojemu bližnjemu deset minut, si mu nedvomno ukradel tudi ustrezajočo vsoto, ki bi jo utegnil v teh desetih minutah zaslužiti.

Če si točen, zahtevaj točnost tudi od drugih. Poznal sem nekega gospoda, ki še tako vplivne ljudi ni čakal dalje ko pét minut. Nikar ne misli, da je imel od tega škodo, narobe, celo korist. Pri tem ni bil ne župan in tudi ne general, pač pa skromen, a ponosen učitelj. Bil je zmerom točen in zanesljiv, imel je torej pravico terjati te lastnosti tudi od drugih.

Bodi vselej točen, razen kadar greš v goste. Tedaj rajši pridi nekaj minut prepozno, če nisi izvrsten družabnik. Lahko se zaneseš, da bodo tudi drugi gostje to storili, tako se izogneš, da bi bil prvi, kar je bolj neprijetno kakor če prideš zadnji.

* Film v nekaj vrstah

Marta Egertova in Jan Kiepura sta se te dni pripeljala iz Združenih držav v Francijo s prekomornikom »Normandie'. Izjavila sta, da bosta najprej pela z Mauriceom Chevalierjem v dobrodelne namene, nato so pa Marta nastopila v dveh filmih, v enem kot soigralka svojega moža.

London moži slavno francosko igralko Simono Simonovo z bogatim Holandcem Miesigaesom. Pariz pa poroča, da je lepa Simona odločno preklicala to novico. Bodočnost bo pokazala, ali ima prav Pariz ali London.

Dorothy Lamourova, slavna ameriška igralka džungelskih lepotic se bavi s športom samo v filmu. V zasebnem življenju ne plava, ne igra tenisa in ne smuča, bavi se pa z glasbo in petjem. Visoka je 1 m 75 cm, tehta pa komaj 58 kil. Bržkone se boji, da bi še bolj shujšala, če bi se bavila s športom.

V Parizu pravkar nastopa Shirley Templova v filmu »Mala princesa«. Francoska kritika je sprejela film zelo ugodno in listi pišejo, da Shirley tudi kot desetletna deklica ni nič manj ljubka in prepričevalna kakor nekdaj kot petletno dekletce.

Državno nagrado za najboljši francoski film je letos dobil film »Alerte en Mediterranée«. To nagrado dobe le filmi, ki v njih nastopajo samo francoski igralci in ki so jih ustvarili prav tako samo Francozi.

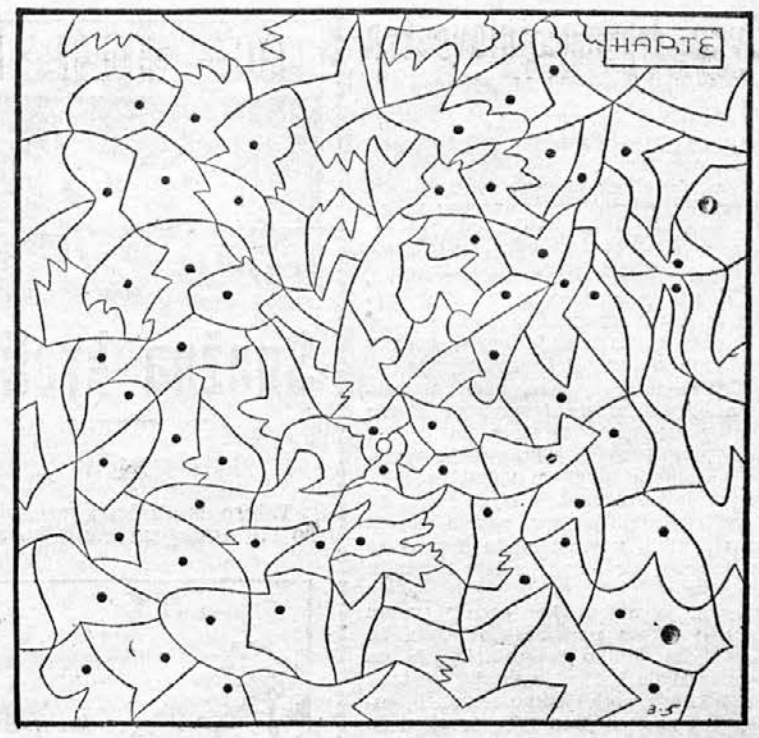

Izpolnjevanka

Počrni vsa polja, označena s piko, in si oglej nastalo sliko!

Čangkajškova žena, desna roka ...ajskega maršala v sveti vojni proti Japoncem, govori na nekem ženskem zborovanju

Listi so poročali, da so Angleži povabili Vorošilova na prihodnje vojaške manevre. Kdo je Vorošilov?

Maršal Kliment Jevremovič Vorošilov je vrhovni poveljnik sovjetske vojske in eden izmed redkih vodilnih mož Rusije, ki mu celo ideološki nasprotniki sovjetov nikoli niso mogli ničesar tehtnega očitati. V carski Rusiji je bil Vorošilov kovinarski delavec in je moral zaradi svojega revolucionarstva večkrat v sibirsko izgnanstvo. V državljanski vojni 1918—20 se je odlikoval kot organizator rdeče konjenice. Leta 1925. je postal vojni komisar (minister).

Vorošilov velja za Staljinovega najboljšega prijatelja. Star je 58 let.

Italijanski kralj je po sklenitvi nemško-italijanske vojaške zveze odlikoval nemškega zunanjega ministra Ribbentropa z redom svete Anunciate. Kakšen red je to?

Red sv. Anunciate je najvišje italijansko odlikovanje. Kralj ga podeli le v znak izrednega priznanja, in sicer večjidel samo tujim vladarjem ali pa diplomatom, ki so si pridobili posebno velike zasluge za Italijo.

V časopisju smo brali, da misli Velika Britanija »de facto« (dejansko) priznati nemško aneksijo Češke in Moravske. Kakšno priznanje je to?

»Dejansko« priznanje pomeni priznanje dejanskega stanja.

Kdor nekaj dejansko prizna, pove, da računa z razmerami, kakršne so, ker noče ali pa ne more teh razmer spremeniti.

Nasprotje od »dejanskega« priznanja je »pravno« (de iure). Pravno priznanje potrdi upravičenost dejanskega stanja.

Slučaj, dobri angel izumiteljev

Naravni kavčuk še zdaleč ni podoben današnjemu vulkaniziranemu kavčuku. Izredna občutljivost naravnega kavčuka napram izpremembam temperature je dolgo bila vzrok, da kavčuk niso mogli praktično uporabljati. Šele s pomočjo vulkanizacije, zmesi kavčuka

in žvepla s pomočjo ognja, je postal kavčuk ena najuporabnejših surovin.

Vsi mogoči kemiki in izumitelji so poskušali kavčuk strditi na kar najbolj zamotane načine, a nikakor se jim ni posrečilo odkriti ključa te skrivnosti. Na pomoč je pri kočil slučaj, že v toliko primerih dobri angel nekaterih izumiteljev.

Revolucijo v predelavi kavčuka je prinesel Američan Charles Goodeyear iz New-Havena iz države Connecticuta. Bil je tedaj trideset let star in večkrat se je bavil z mislijo, kako bi kavčuk predelal, da ne bi več tako močno reagiral na izpremembo toplote. Vsi poskusi so se mu pa ponesrečili. Že je hotel vreči puško v koruzo, kar mu je slučaj pokazal pravo pot. Po nerodnosti je stresel v posodo, kjer je kuhal kavčuk, vrečico žveplovega cveta. Kakor hitro se je zmes ohladila, je postal kavčuk trd.

Ne mislimo, da je ta slučaj pomagal mlademu Američanu do premoženja in sreče. Ko je hotel dati svoj postopek patentirati in ko je iskal za svoje podjetje družabnika, najprej v Ameriki, potlej pa na Angleškem, se je pokazalo, da ljudje nimajo zaupanja vanj. Ves obupan je to brezplodno iskanje opustil in se preselil na Francosko, kjer je odprl trgovino z blagom. Toda tudi tu ni imel sreče, zabredel je v dolgove in leta 1855. so ga zaradi dolgov zaprli. Pet let nato je v Združenih državah umrl.

Z njegovim izumom so se pozneje okoristili drugi in dolgo let svet ni vedel za pravega izumitelja vulkanizacije kavčuka. Kadar si pa kupujemo dežni plašč ali pnevmatiko za kolo, poravnajmo ta stari dolg naših prednikov in se spomnimo na pravega izumitelja vulkanizacije, na Američana Goodeyara.

Najmlajša mlekarica na svetu je nedvomno tale štiriletna Angležinja, ki zna že prav dobro krave molsti.

Gospod Subito...

...gre v jedilni voz

Ovca, dobrotnica človeštva

Angleški napisal M. Munden

Če je konj človekov prijatelj, je ovca njegov dobrotnik. Če verjamete ali ne, ovci se imamo zahvaliti za napredek britanskega imperija; za to, da nam britve ne rjave, za dobre teniške rakete, za relativno nizke davke, za hitrejše celjenje ran po operacijah, za dobro suho meso, za rdečila, kreme in druga kozmetična sredstva.

Poglejmo, kakšna je korist ovce v različnih dobah njenega življenja.

Dokler je živa, ovca prihrani parkom, golfiščem in travnikom tisoče funtov šterlingov na leto, ki bi jih sicer morali izdati za košnjo. Od aprila do novembra utegnete videti ovce, ki se pasejo v londonskem Hyde Parku in v večini drugih parkov; pasejo se tudi po travnikih v West Andu, čeprav se to morebiti ne sklada s tem mestnim okrajem.

Vzrok je v tem, ker ovce s svojim velikim tekom nadomestijo kosce. Če pomislimo, koliko bi stala košnja na primer Hyde Parka, ki meri 370 akrov (1498,5 km²) potlej bomo razumeli, zakaj so oblasti že leta 1872. dovolile, da se pasejo ovce po londonskih parkih.

Kakor v Londonu so tudi po vsej kraljevini ovce prevzele nalogo koscev. Mestne oblasti s tem prihranijo ogromne izdatke, poleg tega jim pa še lastniki ovac plačajo za pašo. S tem denarjem krijejo dober del mestnih in državnih dajatev, ki bi jih sicer morali plačati davkoplačevalci.

Ovca da svetu vsako leto 1,700.000 ton volne. Volna se vleče kakor nit skozi vso zgodovino britanskega imperija. Važnost ovce se pa čedalje bolj veča. Predelovanje volne je bila naša specialna industrija še za časa Julija Cezarja. Kmalu potem je pa postalo tako važen izvor britanskega bogastva, da je nekaj vladarjev izdalo posebne zakone za zaščito volne in ovce.

Že pred 900 leti je kralj Edvard III. naročil, naj za lorda kanclerja namesto sedeža napravijo volneno vrečo, da bo parlament spominjala, od česa pričakuje kralj denarja za pohod na Francosko. Še danes je volnena vreča sedež lorda kanclerja v lordski zbornici.

Šele leta 1744. je pa Robert Backwell, modri posestnik iz Leicestra, postavil temelj gojitvi ovce na znanstveni podlagi in s tem je dal boljše meso milijonom Angležev in tudi boljšo volno vse večjemu številu predilnic.

Hkrati se je začela razvijati nova angleška kolonija, Avstralija. Za njen razvoj in blagostanje imata v prvi vrsti zaslugo pionirski duh nekega moža in — ovca.

Leta 1794. je John Mac Arthur spremljal prvo skupino izseljencev in dobil nalogo, naj se v Avstraliji naseli. Dali so mu 200 akrov zemlje. Mac Arthur je začel delati poskuse z gojenjem ovac, ki so se pasle po sydneyskih obronkih. Počasi je odkril najbogatejše pašnike v Avstraliji.

Danes v Avstraliji goje 114 milijonov ovac, ki dajo svetu četrtino svetovnega pridelka volne in ki so glavni izvor avstralskih dohodkov.

Najzanimivejša stvar pri ovci je pa mast, ki jo je treba od volne odstraniti pred njeno predelavo. Stoletja je bila ta mast samo nadloga, povzročala je nepotrebno delo, od nje pa ni bilo nikakršne koristi. V Bradtfordu in drugje je polnila kanale, tam kjer pa niso imeli tekoče vode, so imeli dosti truda, preden so se je iznebili.

Važna sprememba je pa nastopila na koncu prejšnjega stoletja, ko je neki kemik napravil poskuse z mastjo iz ovčje volne, potlej pa rezultate predložil Društvu kemične industrije. Sprejeli so jih z nenavadnim zanimanjem. Takrat so prvič ugotovili, da je predelana ovčja mast — lanolin — podobna človeški masti in da, ako jo namažemo na kožo, čez nekaj minut prodre v kožo in zelo blagodejno učinkuje nanjo.

Na podlagi te izkušnje so v nekaj letih ustanovili kozmetično industrijo, ki zaradi velike porabe kozmetičnih, zdravilnih in olepševalnih preparatov, doseže vsako leto več milijonov funtov prometa.

Po svetovni vojni je prišla angleška industrija v neprijeten položaj zaradi vse večjega števila kožnih oboljenj med delavstvom. Pojav so tudi uradno preiskali. Po temeljitem preiskavanju so ugotovili, da je lanolin najboljše zdravilo proti dermatitisu in drugim kožnim boleznim. Koži vrača naravno mašČobo, ki ji jo odvzamejo rudninska olja, kisline in druge snovi, s katerimi pridejo delavci v dotik v industriji. Zdaj pa tisoči delavcev in nameščencev v tovarnah in delavnicah pred delom in po delu uporabljajo rafinirano mast iz ovčje volne zaradi njenih zdravilnih lastnosti.

Toda korist, ki jo imamo od dozdevno nepomembne ovčje masti v kozmetiki, ne pomeni nič proti koristi, ki jo ima za železno industrijo. Največje prokletstvo »kovinskega veka« je bila rja. Rezerve v vrednosti tisočev in tisočev funtov bi bile uničene v kratkem času, če bi prišla vlaga na nepokrite kovinske predmete. Rja bi uničila cele sklade strojev, instrumentov, vijakov, britev, nožev in ključavnic, poslanih v tropske predele.

Nadaljevanje v 5. stolpcu

Nadaljevanje iz 1. stolpca

Na srečo se je znanstvenikom posrečilo odkriti, da ima ovčja mast, predelana v lanolin, tudi dobre lastnosti kot zaščita proti rji. Tisoče stotov posebno pripravljenega lanolina danes uporabljajo za mazanje kovinskih predmetov za izvoz in za delo.

Vendar pa še naprej iščejo nove načine in pota za izkoriščanje ovčje masti. V surovem stanju jo uporabljajo kot mazivo, za izdelovanje mila, sveč in barv.

Če upoštevamo še korist, ki jo imamo od ovčjega mleka, potlej imamo pred seboj izredno sliko mnogostranske važnosti ovac za časa njenega življenja. Po svoji neprostovoljni smrti pa postane ovca ena najvažnejših hranil na svetu.

Nova Zelandija je največji izvoznik ovčjega mesa in jagnjetine. Angleška porabi 95 odstotkov celokupnega izvoza, sama je pa v pridobivanju tega mesa na tretjem mestu. Večina celokupne proizvodnje ovčjega mesa ima v rokah britanski imperij — 81 odstotkov svetovne potrošnje.

Potlej so pa še drugi deli, ki niso užitni, a so zelo važni za različne panoge industrije. Industriji suhega mesa sta neobhodno potrebna drobovje in koža. Katkut (strune iz črev) je iz ovčjih črev in na tem majhnem delu ovce je osnovana velika industrija, ki izdeluje aseptične niti za medicinske svrhe, pa tudi strune za teniške rakete in strune za glasbene instrumente.

V londonskih bolnišnicah sleherni dan predelajo na tisoče ovčjih črev, niti pa, ki jih iz njih dobijo, uporabljajo za šivanje ran pri operacijah.

Iz ovčjih kosti izdelujejo neki prašek, a niti parklji ne ostanejo neizrabljeni. Vagone parkljev pošiljajo na primer v kemični oddelek tovarne orožja v Woolwich, kjer jih kuhajo, potlej pa uporabljajo kot pomožno sredstvo pri izdelovanju nitroglicerina in drugih eksplozivnih sredstev.

(Po londonskem »Sunday-Expressu«)

H. C. ANDERSEN

Snežna kraljica

31

Vsi so znali lepo govoriti, če so bili zunaj na cesti; ko so pa stopili skozi grajska vrata, so zagledali tam stražnike v srebru in na stopnicah služabnike v zlatu; in ko so zagledali velike razsvetljene dvorane, so postali kar zmedeni; in stali so pred prestolom, kjer je sedela princesa, pa niso znali ničesar povedati razen poslednje besede, ki jo je ona povedala, ona se pa ni menila zato, da bi to besedo še enkrat slišala.

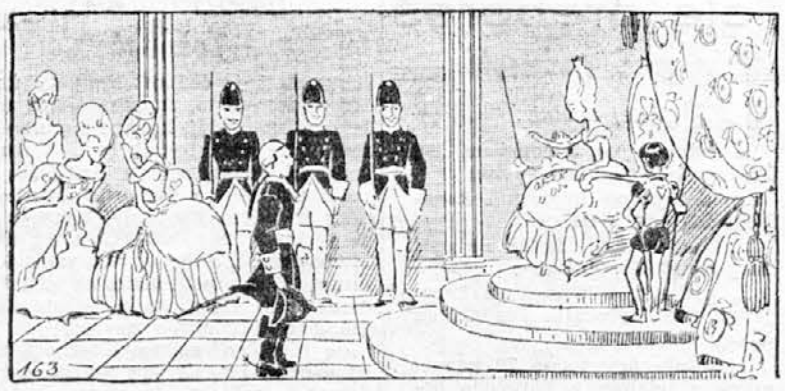

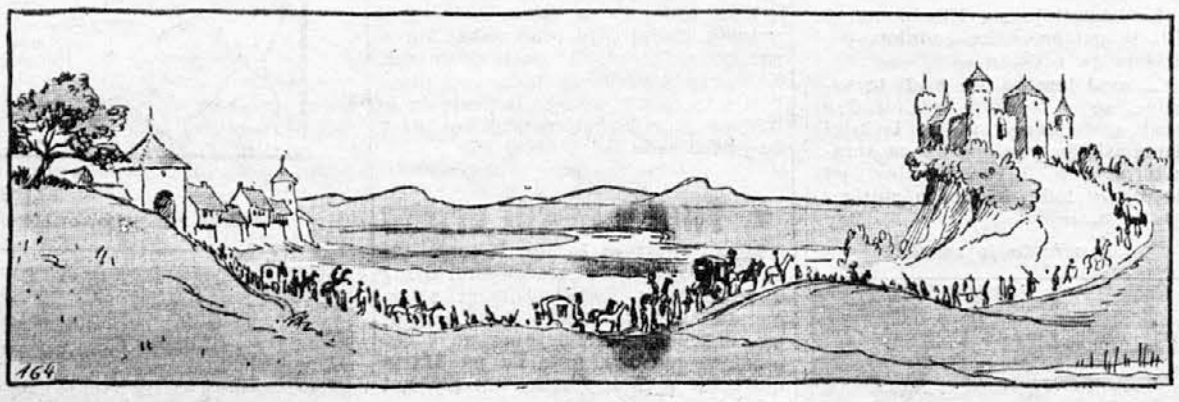

Tako je bilo, kakor bi bili ljudje tu v gradu dobili na tešče tobak za njuhanje in potem tako dolgo spali, dokler se niso vrnili na cesto; potem so znali spet govoriti. Cela vrsta jih je stala od mestnih vrat do gradu. »Sam sem bi tam in sem vse to videl,« je dejal vran.

»Bili so lačni in žejni! Toda na gradu niso dobili niti kozarca mlačne vode. Sicer so nekateri najpametnejši med njimi vzeli s seboj maslen kruh, pa ga niso delili s svojim sosedom; mislili so: ‚Naj se jim vidi, da so lačni, potem jih princesa vsaj ne bo marala'.«

In vran je utihnil.

»A Karel, mali Karel?« je vprašala Marjetica. »Kdaj je prišel on? Ali je bil mar tudi on med njimi?« Nestrpno je pričakovala odgovora.

32

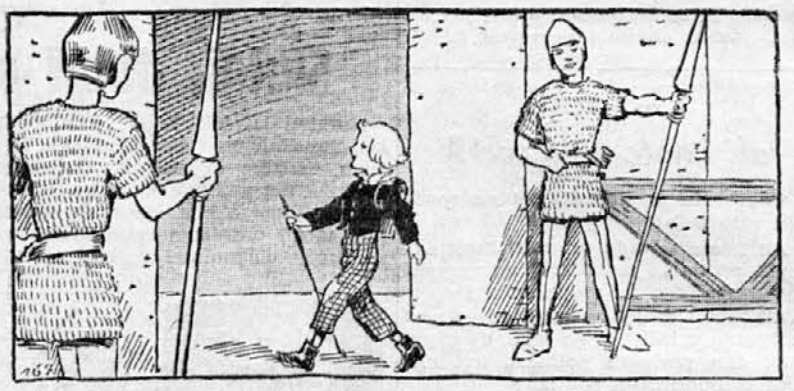

»Čakaj, čakaj, takoj bova pri njem! Bilo je tretji dan, in takrat je prišel majhen človek; brez konja ali voza je ves vesel prikorakal na grad; njegove oči so se lesketale kakor tvoje, imel je lepe, dolge lase, oblečen je bil pa zelo siromašno.«

»To je bil Karel!« je zavriskala Marjetica. »O, pa sem ga le našla!« in zaploskala je z rokami.

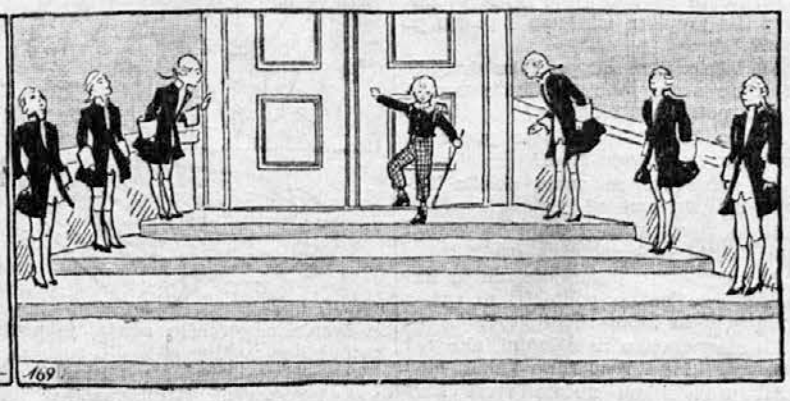

»Imel je culico na hrbtu!« je dejal vran.

»Ne, to so morale biti pa njegove sanke,« je rekla Marjetica, »kajti Karel je odšel s sankami z doma!«

»Tudi to bi utegnilo biti,« je rekel vran, »ker nisem prav natanko pogledal; od svoje krotke ljubice pa vem, da ni bil takrat, ko je stopil skozi grajska vrata in videl tam stražnike v srebru in po stopnicah služabnike v zlatu, prav nič v zadregi, ampak jim je samo pokimal in rekel: »Zelo dolgočasno mora biti to stanje na stopnicah; jaz pojdem rajši kar noter!«

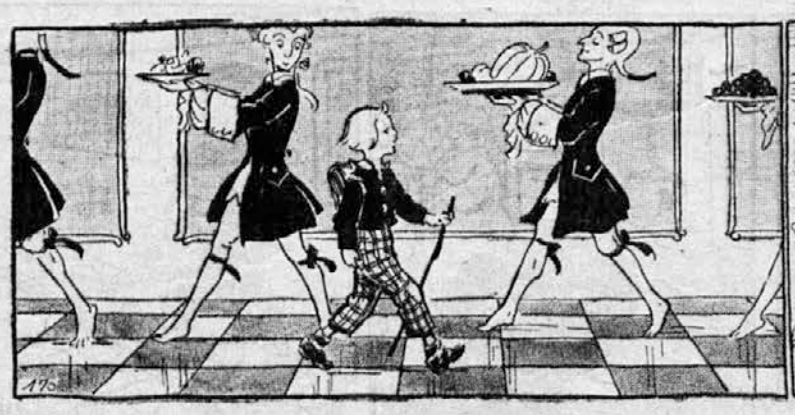

Dvorane so se lesketale v lučih; tajni svetniki in državni svetniki so bosi hodili po njih in nosili zlate sklede; človeku je moralo biti kar praznično pri srcu. Dečkovi škorenjčki so hudo škripali, in vendar mu ni bilo prav nič tesno pri srcu.

»To je bil Karel!« je rekla Marjetica. »Vem, imel je nove škorenjčke, slišala sem, kako je škripal z njimi po babičini izbi!«

Po 2500 letih odkopavajo Leonidov grob

Atene, maja.

Arheologi so pred kratkim začeli kopati na mestih, kjer se je vršila znana bitka pri Termopilah. Leta 480. pr. Kr. je v njej našel smrt Leonida in 300 hrabrih Špartancev v obupni borbi s Perzijci.

Po Herodotovem poročilu je moral Leonida s 300 Spartanci braniti Termopile pred kraljem Kserksom, ki mu je svetoval, naj preda orožje. Ponosni Spartanci so mu pa na svet odgovorili: »Pridi ponj!« Po krvavem boju so bili Spartanci premagani.

Po 2500 letih skušajo arheologi odkopati grobnico, ki so v njej pokopani Leonida in njegovi hrabri vojaki. Upajo, da bodo kmalu prišli do groba in prebrali njihova imena.

Dela vodi znani arheolog Marinados, ki je dolgih šest mesecev iskal kraj, kjer je umrl Leonida. Prve izkopine kažejo, da je Marianados na pravi poti, ker so že po prvih udarcih naleteli na kopja in pšice. Razen starega orožja so našli tudi več lobanj.

Izkopavanje je zelo težavno, ker je del zemljišča pod morjem in je še zdaj vse zemljišče poplavljeno.

Strokovnjaki upajo, da bodo kmalu odkopali grobove špartanskih junakov.

Angleški letalski strokovnjak o vlogi letalstva v bodoči vojni

Pred kratkim je prišel v Beograd angleški letalski strokovnjak in eden najstarejših angleških pilotov, major H. Blyke. V Beogradu je imel več strokovnih predavanj, namenjenih našim letalskim strokovnjakom.

Nekemu časnikarju je povedal marsikaj zanimivega. O angleškem letalstvu je izjavil, da so angleška letala najboljša na svetu, in sicer v vsakem pogledu, naj bo v hitrosti ali materialu. Kar se tiče množine angleške proizvodnje letal, je g. Blyke dejal, da bo imela Anglija v najkrajšem času največje in najmočnejše letalstvo na svetu. Pa ne samo v pogledu letal, temveč tudi v pogledu vseh naprav, ki so v zvezi z letalstvom.

Bodoča vojna bo po mnenju gosp. Blyka že od vsega začetka v najtesnejši zvezi z letalstvom. Začela se bo z borbo letalstva in tudi najbrže zaključila. Na vprašanje, ali nameravajo Angleži samo braniti otok in imperij, je odgovoril g. Blyke, da je najboljša obramba napad.

Vsi potrebujemo razvedrila,

posebno v današnjih dneh, ko zahtevajo razmere, da smo celi ljudje. Po napornem dnevnem delu vam nudi prijetno razvedrilo »Družinski tednik«. Če ga še niste čitali in ga torej ne poznate, nam pišite, da vam pošljemo popolnoma zastonj eno številko na ogled! »Družinski tednik« naj postane tudi vaš tednik! Tednik, ki vas bo zabaval, razvedril in spravil v dobro voljo!

PREPROGA GROZE

DETEKTIVSKI ROMAN

Napisal Louis Weinert-Wilton

22. nadaljevanje

Tiho in varno, a dosti hitreje kakor prej, sta šla skozi gozd. Včasih je Bob za trenutek obstal in prisluhnih v noč. Ko sta prišla do poslednjih dreves, je zlezel črnec kakor kača na prosto in oprezoval tam četrt ure na vse strani.

Potem je pomignil Reffoldu. Vso pot proti Stamesu se je kar tresel od smeha in neprestano je klepetal.

»O Bob dosti streljati in dobro streljati. Bob streljati v roko in v nogo in Bob zmerom zadeti. Bob dobiti deset funtov in tik-tik z verižico. O, Bob biti srečen...«

*

Okoli dveh zjutraj se je Reffold, ki je neprestano držal roko na revolverju, po ovinkih priplazil v ‚Kraljico Viktorijo' in kakor senca izginil skozi mala dvorišča vrata. Vedel je, da bo moral odslej vsak trenutek pričakovati kakšno kroglo ali sunek z nožem, in sklenil je biti oprezen.

Že se je slekel in hotel po vseh naporih dneva ukrotiti svojo nervoznost s cigareto, ko je zdajci spet dvignil glavo in napeto prisluhnil. Potem je planil k vratom in utrnil luč.

Čisto razločno je slišal pridušen šum, in ko je oprezno odprl vrata in pogledal na hodnik, je opazil srednje velikega, vitkega človeka, ki se je po prstih plazil proti drugemu koncu hodnika.

Pri predzadnjih vratih, ki so držala v sobo polkovnika Gregoryja, je možak obstal in se začel pripravljati, da bi jih odprl. Možak se je pripravljal zelo nespretno in samo z levo roko, desno je pa krčevito stiskal v žepu temnega, zavihanega dežnega plašča.

Ko je Reffold tiho zaprl svoja vrata in spet prižgal luč, se je bralo na njegovem obrazu nekaj kakor presenečenje. Zdelo se je, da mu nekaj ne gre prav v račun. Jezno je zmečkal cigareto med prsti.

27

»Madame,« je drugo jutro prav skrivnostno rekla spletična, ko je prinesla gospe Mabel zajtrk, »nocoj se je menda tu v hiši nekaj primerilo. Sicer o tem ne govore, toda sluga gospoda Vana in vrtnar neprestano stikata glavo, in opazila sem, kako sta v pritličju dolgo preiskovala okno, ki je imelo spodnje steklo vdrto.«

Mrs. Hughesova je samo namršila obrvi.

»Ne želim, da bi se brigala za stvari, ki ti niso nič mar,« je ostro zavrnila dekle. »Skrajni čas je že, da pridemo spet v London, ker si se tu navzela navad, ki jih ne morem prenašati.«

Spletična je užaljeno zategnila svoja nekoliko preveč rdeča usta.

»Ali ima madame glede obleke kakšno posebno željo?« je vprašala skozi nos.

»Ne. Ne počutim se prav dobro in miru bi si želela. Najprej spusti zastore, kajti pogled na to žalostno pokrajino v dežju je tako obupen, da sem kar bolna.«

Lepa žena se je nervozno prijela za senca in začela v majhnih požirkih srebati čaj, postrežnica je pa stopila k oknu.

Zunaj je lilo iz svinčenosivega neba in nad daljnimi pobočji so se vlekle raztegnjene cunje megle.

Pri vratih je spletična še enkrat obstala.

»Kaj pa, če pride Mr. Vane, madame?«

»Privedi ga k meni,« je odločila Mrs. Mabel. »In za drevi,« nekaj časa je premišljala, preden se je odločila, »mi pripravi novo pariško obleko.«

»Da, madame. S pariškimi čevlji...«

»Ne,« je odvrnila Mrs. Mabel hitro in s poudarkom, »z navadnimi lakastimi čevlji...«

Vse je kazalo, da je Mrs. Hughesova od nenadnega preobrata vremena res obolela. Bila je upadla in bleda. Temne sence pod njenimi očmi in nekakšna utrujenost v črtah obraza, oboje je izdajalo medlo otrplost.

Ko je popila zajtrk, je s težavo in počasi vstala, napravila nekaj negotovih korakov in odšla potem v sosedno oblačilnico, ter jo za seboj zaklenila. Potem je z nervozno naglico odprla enega izmed mnogih kovčegov, vzela iz njega majhno usnjeno mapo in začela pregledovati njeno vsebino, list za listom. Menda pa tega, kar je iskala, ni našla, ker je postajala čedalje nestrpnejša. Zmajevala je z glavo, kakor da si ne bi vedela pomagati in njena bleda lica so začela rahlo rdeti.

Naposled je do dna izpraznila kovčeg, ki je bil poln vseh mogočih stvari za vsakdanjo rabo, in ko je to opravila, je nekaj časa napeto premišljala.

Bila je tako razburjena, da se je morala večkrat kam opreti, in njene roke so pri tem vidno drhtele.

Zdajci sta se pa zarezali okoli njenih ust dve trdi gubi. Hitro je zaklenila kovčeg in posvetila svojo pozornost ključavnicama, ki ju je večkrat pozorno odprla in zaprla.

Toda vse je bilo v redu, in Mrs. Mabel si na vprašanje, ki jo je spravilo v takšno skrb, ni mogla najti odgovora.

Mr. Vane je prišel danes bolj zgodaj kakor drugače, ker je bila sobota, in razen tega je hotel sam nadzorovati vse priprave za večer, ki mu je toliko obetal. Iz Londona je pripeljal s seboj tudi večino svoje služinčadi, in vila je bila že v zgodnjih dopoldanskih urah podobna mravljišču, kjer se je vse vneto gibalo, pa skoraj brez glasu.

»Hudo me boli, Mrs. Mabel, da ni ostalo lepo vsaj še kakšen dan,« je dejal in ji zaskrbljeno pogledal v izmučeni obraz. »Bojim se, da vam bodo zdaj ostali iz Newchurcha sami neprijetni spomini.«

Lepa žena se je utrujeno nasmehnila.

»O, ne, zelo lepo je bilo tu. Kakšen deževen dan, pa naj bo še tako obupen, ne more izbrisati iz spomina vseh lepih dni, ki sem jih tu preživela. Sicer pa — vsega mora biti kdaj konec. Morala se bom pač jutri odpeljati...«

»Prosim, kakor želite,« je hlastno odvrnil. »Ne mislim vam prigovarjati, da bi ostali tu,« je dodal, si pomel roke in ji ves srečen pomežiknil. »Nasprotno! Saj veste, Mrs. Mabel, da je vse pripravljeno.«

Z dostojanstveno kretnjo je segel v prsni žep in položil nekaj papirjev na mizo.

»Ali hočete pogledati zakonsko pogodbo, ki jo je sestavil moj odvetnik, in v njej o svoji želji kaj popraviti?«

»Zakonska pogodba? Kako strašno se to sliši!« Mrs. Hughesova se je stresla in zategnila usta. »Ali je to tako važno?«

Vane se je nasmehnil in se pogladil po bradi. »Seveda, Mabel. Ne zame, ampak za vas. Ta listina naj vas prepriča, kako... kako...« Iskal je pravo besedo in pri tem vroče zavzdihnil. »... kako ste me osrečili in kako hvaležen sem vam za to.«

Mrs. Hughesova ni ničesar odvrnila. Samo roko mu je ponudila in Vane jo je poljubil. Z navdušenim cmokom je dal izraza svojim prekipevajočim čustvom.

»Mabel,« je dejal hudo razgret čez nekaj časa, »ali hočete zdaj določiti dan poroke?«

Odkimala je.

»Ne, Vane. Tudi tega ne. Vse sem prepustila vam, in zato določite tudi dan poroke kar sami.«

Bančniku je poskakovalo srce. Nikoli si ne bi bil mislil, da pojde vse tako hitro in tako lahko.

»Danes je sobota. Kaj bi rekli o prihodnji sredi?«

»Velja. Toda ne pozabite mojega pogoja: na tihem! In danes praznujemo slovo od Newchurcha!«

»Začasno slovo,« je s poudarkom popravil. »Kadar boste prišli potem spet sem,« je nadaljeval zaljubljeno gledaje Mrs. Mabel, »boste našli tu vse spremenjeno. Prav tako, kakor boste želeli.«

»O, ne vem, ali bi bila potrebna kakšna sprememba. Tako lepo in udobno je tu. Samo,« iz njenih oči se je pokazal strah, »nekajkrat me je obšel strah. Hiša je tako na samem in najbrž tu ne bi bilo prav težavno vlomiti?«

Nekaj v njenem glasu je bilo vzrok, da je Vane prisluhnil.

»Bojim se, da ni kdo izklepetal kakšne neumnosti,« je jezno vzkliknil in jo v skrbeh pogledal.

Presenečeno in radovedno se je ozrla vanj.

»Kaj pa, Vane? «

»No, moji ljudje trdijo, da je moral biti zadnjo noč neki tujec v hiši. V pritličju so odkrili spretno vdrto okno in nekaj odtiskov nog, prepričan sem pa, da se bo vse skupaj na prav nedolžen način razložilo. Kdo bo pa samo v zabavo vdiral v hišo? Kolikor namreč vem, ni izginila iz hiše nit' najmanjša malenkost.«

»Saj bi bilo res čudno,« je raztreseno potrdila Mrs. Hughesova in vse je kazalo, da je pogovor o vlomu nič več ne zanima.

*

Mrs Benettova je hodila po veži in nestrpno gledala na uro, kajti Reffold še ni pozvonil, da bi mu prinesli zajtrk, in se tudi pokazal ni. Hotela mu je namreč sporočiti nekaj takega, kar bi ga utegnilo zanimati.

Sicer je svoje občutke do prikupnega mladega moža zadnje dni s svojim zdravim razumom nekoliko prezračila, a to ji ni branilo, da ne bi bila še zmerom do ušes zaljubljena vanj in da ne bi šla zanj, če bi bilo potrebno, tudi skozi ogenj.

Medtem ko ji je zajetni in udobje ljubeči nadzornik Webster začel rasti v trezno, zaupanja vredno osebnost, ki bi ji lahko zaupala svojo nadaljno življenjsko usodo, je Harry Reffold počasi zlezel na podstavek koprnenja vrednega, a nedosegljivega ideala.

Ko je Harry naposled pridrvel ves žareč in očitno dobre volje po stopnicah navzdol, je začutila Mrs. Jane okoli svojega srca prijetno zadrego, in morala se je hudo potruditi, da je dala svojemu obrazu tisto mešanico odpovedi polne ljubezni in materinske nežnosti, ki se je je navadila v zadnjih dneh pred ogledalom in ki se ji je, kakor je ugotovila, dobro podajala.

Na njegov prijazni pozdrav je vneto prikimala in potem skrivaj pomežiknila.

Mladi mož jo je takoj razumel.

»Ali se je kaj pripetilo, Mrs. Benettova?« jo je tiho vprašal. Obdržal je njeno roko v svoji in Mrs. Jane je bila vsa blažena.

Skomignila je z rameni.

»Nič zanesljivega žal ne vem,« je šepnila, »toda polkovnik Gregory je menda nekaj ranjen...«

Harry se je pomenljivo nasmehnil in tiho zažvižgal.

»Da,« je vneto nadaljevala Mrs. Jane, videč, kako ga njene besede zanimajo. »Sobarica je odkrila na brisačah in v kopalnici precej velike sledove krvi, čeprav se je nekdo,« še skrivnostneje je pridušila glas, »očitno zelo trudil, da bi madeže odstranil. Toda to ni tako lahka reč. Tudi jaz sem si takoj mislila, da se je moralo nekaj zgoditi, kajti ko je polkovnik prišel ponoči prav na skrivaj domov,« Mrs. Benettova je pobesila oči in govorila tako tiho, da jo je Harry komaj razumel, »takoj za vami, Mr. Reffold — se je še dolgo mudil v kopalnici. In doslej ga tudi še ni bilo na spregled.«

Prav tedaj se je oglasil zvonec in Mrs. Benettova, ki je nehote ujela s pogledom signalno razpredelnico, je namršila obrvi.

»Soba tri in dvajset,« je rekla in pomenljivo pogledala Reffolda.

Nekaj minut nato je prišla ena izmed postrežnic prav hitro po stopnicah navzdol.

»Kam?« jo je vprašala Mrs. Benettova.

»Polkovnik Gregory želi svojega šoferja, madame.«

KOLESA

damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36

nasproti Gospodarske zveze

Mrs. Jane je prikimala, in ko je dekle odšlo, je zaupno položila roko na Harryjevo ramo.

»Le mirno poglejte, Mr. Reffold,« je dejala in ga potisnila skozi vrata v obednico. »Poskrbela bom, da boste zvedeli vse, kar se bo zgodilo.«

Ko je prihitel Gregoryjev šofer, je prav slučajno naravnavala preprogo pod stopnicami. Godrnjavi možak je hotel s hitrim pozdravom izginiti iz njene bližine, toda Mrs. Benettova mu je hudomušno zažugala s prstom in se pri tem tako skrivnostno nasmehnila, da je moral obstati.

»Mrs. Nutt,« mu je rekla in spremenila svoj glas v zaupen šepet. »Zakaj pa lezete skozi okno, če pridete zjutraj v hišo? To mora vendar zelo nerodno...«

Možak jo je presenečeno in nezaupno pogledal.

»Zdi se mi, da vohunite za mano,« je siknil in zardel kakor rak. »Kaj pa vas to briga?«

»O, precej,« je ostro odvrnila Mrs. Jane Benettova in pokazala vso svojo dostojanstvenost. »Mislim, da bi bil tudi polkovnik Gregory istega mnenja, če bi zvedel, kakšne čudne navade imate.«

»No, ali je treba takoj vse obešati na veliki zvon?« je skušal možak na hitro obrniti pogovor drugam; kar majhen je postal.

»Tega tudi ne mislim storiti,« mu je rekla in se mu spet prijazno nasmehnila. »Reči sem vam hotela samo to, da takšna vratolomna telovadba ni potrebna, če hočete priti neopaženo v svojo sobo. Razumem, da si žele mladi ljudje svobode, in da ni potrebno, da bi gospodarji vse vedeli. Drugič se rajši obrnite do mene, Mr. Nutt. Pokazala vam bom manj naporno in manj nevarno pot.«

Šoferju se je zdelo, da mora biti ta Mrs. Benettova vražje zvita, in da bo pametno, če bo sprejel njeno ponudbo. Zato se ji je hvaležno zarežal in odšel.

*

»Opoldne se boste odpeljali z vlakom v London in boste do nadaljnjega ostali v stanovanju,« mu je malo pozneje rekel Gregory na način, ki ni dopuščal ugovorov. »Namesto vas naj pride takoj William in mi prinese stvari, ki sem jih tu zapisal.«

Šoferja je ta ukaz očitno zmedel. Njegove nemirne oči so zvedavo opazovale gospodarjev obraz.

»Ali niste z menoj zadovoljni, sir?« je počasi vprašal.

Polkovnik je prekrižal roke na prsih in se nestrpno vzravnal.

»To boste še zvedeli v drugi obliki,« je rekel, in njegov glas je zvenel še ostreje kakor drugače. »Zaenkrat potrebujem služabnika, ki se razume na vse in ki se lahko nanj zanesem, vi pa niste takšni. Pojdite torej! Williamu pa še posebej naročite, naj ne pozabi male torbice.«

Možak je bil zelo zamišljen in slabe volje, ko je prišel spet pod stopnice, kjer se je Mrs. Benettova še zmerom ukvarjala z naravnavanjem preproge.

»Danes je pa slabo vreme, kaj?« je vprašala in pomenljivo pogledala navzgor.

»Prava reč!« je zagodel Nutt in skomignil z rameni. »V London se bom moral odpeljati in nekdo drug bo prišel namesto mene.«

»O...« je obžalovaje odvrnila Mrs. Benettova, pri tem je pa že pomišljala, ali utegne biti Reffold te novice res vesel.

Četri ure nato je sedel polkovnik Gregory v obednici pri zajtrku in si stregel z levico, desnico je pa držal med dvema gumboma suknjiča. Menda ni videl ne Harryja ne Burnsa ne Webstra in ostalih gostov, ki jih je deževni dan zbral v jedilnici. Hladno in ponosno kakor zmerom je gledal mimo njih.

Burns je majal z glavo sem in tja in se nervozno presedal na stolu.

»Webster,« je zdajci rekel in se krepko podrgnil po nosu, »če se bo tale reč vlekla še teden dni, bom znorel.«

»Jaz pa ne,« je samozavestno dejal nadzornik in počasi vtaknil obložen kruh v usta.

Ko je prišel Reffold okoli devetih zvečer v fraku in večernem plašču v dvorano in hotel poklicati izvoščka, se je prilepil Burns k njemu in se mu zadovoljno namuznil.

»Takšni ste mi všeč, Mr. Reffold,« je rekel in si pomel roke. »Če bi se znal jaz tako obleči,« je otožno zastokal in zavil oči, »bi bil že zdavnaj komisar. Ta stas, ta drža... Najpopolnejši pustolovci, ki sem jih kdaj srečal, se niso znali niti naspol tako spodobno obleči.«

Harry se je dobre volje posmejal.

»Nehajte vendar, Mr. Burns. Ali mi mislite mar svojo ljubezen razodeti?«

Višji nadzornik je zategnil usta in mu veselo pomežiknil. »Kaj takega boste slišali nedvomno od gospe Benettove, če vas bo videla v tej obleki. Jaz sem vam hotel reči samo to, da se vam takšna brezhibna večerna obleka dosti bolje poda kakor vse tiste obleke, ki se jih poslužite včasih, ko se stemni. V njih še zdaleč niste tako prikupni. Razen tega,« Burnsov glas je dobil resen in prepričljiv prizvok, »takšne reči niso za vas. Morda se boste nekaj časa pri tem prav dobro zabavali, toda prej ali slej se boste pri kakšni priložnosti osmodili. V zadnjem trenutku bi vam dal dober nasvet: nocoj ostanite rajši v ozadju...«

Harry si je prižgal cigareto in njegov pogled je zvedavo strmel v detektiva.

»Ali ne znate razločneje govoriti? Kaj veste?«

Burns je skomignil z rameni.

»Odkrito vam priznam, da je vse samo občutek, reči vam pa moram tudi, da me občutki in slutnje nikoli ne varajo. Če že morate kam iti, imejte odprte oči in pazite na svojo kožo!«

Reffold je zamišljeno pihnil dim pod strop.

»Na koga naj pazim?« je tiho vprašal in pripri oči.

»Najbolje je, da pazite na vsakogar,« je šepnil Burns in hkratu vljudno snel klobuk pred polkovnikom Gregoryjem, ki se je iznenada kakor senca prikazal poleg njiju.

Polkovnik se je le površno zahvalil za pozdrav in je bil že pri vratih, ko je za trenutek obstal, kakor da ne bi vedel, kaj naj stori. Potem se je spet obrnil k Harryju.

»Sodim, Mr. Reffold,« je dejal s svojim drobnim nasmeškom, »da imava isto pot. Ali se hočete peljati z menoj?«

Za nekaj sekund sta se njuna pogleda srečala, potem se je pa Harry zdajci vzravnal in se vljudno priklonil.

»Zelo sem vam hvaležen, polkovnik Gregory. Res ste ljubeznivi.«

Burns je gledal za njima, dokler se niso vrata zaprla, potem je pa vtaknil roke v žep in začel nervozno stopicati po dvorani.

*

Vanu se je zdelo primerno, da pokaže ta večer vse veljavo razkošje, ki ga je premogel, zato je že na stopnišču pred hišo kar mrgolelo slug, ki so spoštljivo pozdravljali goste.

»Gromska strela,« je zamrmral Reffold, ko mu je eden izmed njih vljudno vzel klobuk in suknjič. Okoli ustnic se mu je pokazal hudomušen nasmešek, ko je pomislil na razliko med temi izbranimi strežniki in njihovim gospodarjem.

V fraku in belem telovniku, ki se njegovemu zajetnemu trebuščku nikakor ni hotel prilagoditi, je bil namreč Vane še smešnejši kakor drugače, toda njegov obraz se je kar iskril od zadovoljnosti in veselega vznemirjenja, ko je prihajal sprejemat svoje goste.

»Dobro došli, gospoda! Veseli me, da vaju lahko pozdravim v svojem skromnem domu,« je kar izlil iz sebe in prisrčno stresel Gregoryju in Reffoldu roko. Potem ju je odvedel skozi celo vrsto sob, kjer je bilo očitno vse pohištvo prestavljeno.

»Saj mi dovolita, da vama zdaj predstavim Mrs. Mabel Hughesovo,« je dejal in položil roko na težko zaveso pred nekimi vrati. Njegov glas in obraz sta izdajala veselo zadoščenje, ki ga je občutil v tem trenutku. Ker je Reffold spustil polkovnika Gregoryja naprej, si je lahko v miru ogledal Mrs. Mabel, in moral si je reči, da je le redkokdaj videl tako zapeljivo žensko. Okusna, dragocena večerna obleka je njeno prelepo postavo še bolj poudarjala. Črni lasje okoli njenega temnega obraza in lepo oblikovana ramena, oboje se je čudovito prilegalo temnemu žametu njene večerne obleke. Za vratom, po rokah in v laseh je nosila za celo premoženje dragocenosti.

Tudi polkovnika Gregoryja je menda prevzel čar njene osebnosti, kajti na njegovem tolikanj hladnem in ponosnem obrazu se je pokazalo občudujoče spoštovanje.

»Gospodu Vanu sem zelo hvaležen, Mrs. Hughesova, da mi je pripravil srečni trenutek, ki sem si ga že tako dolgo želel,« je dejal in dvignil k ustnicam ozko, negovano roko, ki mu jo je ponudila. »Doslej sem se moral žal zadovoljiti samo s tem, da sem vas kdaj od daleč občudoval.«

Mrs. Mabel se je prijazno smehljala in v kotih njenih ustnic je nekaj rahlo drgetalo.

»Upam, da vam izpolnitev tega hrepenenja ne bo prinesla prevelikega razočaranja, gospod polkovnik. Bližina je za nas ženske včasih huda sovražnica... Mr. Reffold, prosim vas, sedite! Zelo nerodno mi je, če me kdo gleda s takšne zavidanja vredne višine.«

Vanove vodene oči so zamaknjeno visele na ženi, ki je znala govoriti tako duhovito in odrezavo, preskakovati s pogovora na pogovor in povedati o vsaki malenkosti kaj primernega. Pogovarjala se je s polkovnikom Gregoryjem o Parizu, Rimu in Indiji, s Harryjem pa o velikih športnih dogodkih, in pri tem je našla še zmerom priložnost, da je pritegnila v pogovor tudi Vana, ki se ni spoznal ne na potovanja ne na šport. In za vsako vprašanje ji je bil bančnik neizmerno hvaležen.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom

bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez in motnje spolnih organov.

Cenena pavšalna zdravljenja!!!

Maj, junij 10 dni 750·— dinarjev. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopeli in zdraviliške takse).

Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Putniku ali naravnost od uprave zdravilišča

SLATINA RADENCI

VSAK TEDEN DRUGA

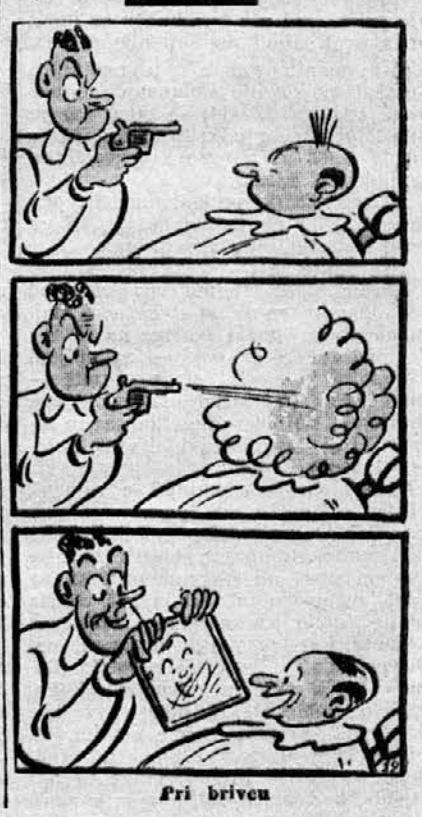

Pri brivcu

Noveli „Družinskega tednika“

Vrabec

Napisal Evgen Palmal

Bilo je mrzlega spomladanskega dopoldneva v Parizu. Na Hausmannovem bulvarju so na lepem zahreščale zavore. Neki avtobus se je ustavil.

Šofer je skočil ven.

Sprevodnik za njim.

Stekla sta pred avtobus.

Več potnikov je hitelo za njima. Splošno razburjenje.

Dva centimetra pred kolesom leži na tleh nekaj temnega.

Majčken, premražen vrabec je.

»V zadnjem trenutku sem ga zapazil!« se ponaša šofer.

»Oh! Ooooo! Oh!«

»Ubogi, mali vrabček!«

»Oh, kako je nesrečen!«

»Oh, zakaj pa ne odpre oči?«

»Kar trd je od mraza!«

»Oh, kako grozno!«

»Oh!«

»Ooh!«

»Ohohohoh!«

In začel se je dolg, pristen francoski pogovor med šoferjem, sprevodnikom in potniki. Nekaj moramo vendar storiti za malega vrabčka. Kakšna sreča, da ga nismo povozili!

Sprevodnik pogleda okrog sebe. Na lepem vzklikne:

»Vi, gospodična!«

Prestrašeno mlado dekle v dežnem plašču:

»Želite, prosim?«

»Pojdite malo sem, gospodična. Kajne, vaša mala ročica je topla? Nikar se tako ne bojte! Pridite no semkaj! Ta nesrečna mala živalica vas potrebuje!«

»Oh, ubožica! A kaj naj storim?«

»Pogrejte ptička v vaši roki, gospodična!«

Pariško dekle ima na sebi ogoljen plašč. Pripogne se in pobere vrabčka. Šofer, sprevodnik in del potnikov se vrnejo nazaj v avtobus.

Nekaj jih ostane na cesti, pri dekletu s toplimi rokami.

Avtobus oddrdra.

Mali vrabček hvaležno mežika. Tenki, vroči prsti, z rožnatoološčenimi nohti ga rahlo stiskajo.

Iz nasproti ležečega velikega hotela hiti po cesti precej zajeten gospod. Na nosu mu čepi ščipalnik, njegov trebušček izdaja odločnost. Američan je.

Prerine se skozi množico.

V dekletovi roki čivka vrabec.

Gospod iz Amerike ničesa ne razume.

»Koliko stane?« se zanima.

Vrabčevi rešitelji mu stvar pojasnijo. To ni vrabec na prodaj, temveč vrabec, ki ga je treba rešiti. Avtobus bi ga skoraj povozil. Zelo je prestrašen in zdi se, da se tudi zdaj še čisto dobro ne počuti. Očitno je tudi lačen.

Američan potrpežljivo posluša. Nato pa vpraša:

»Kaj lahko storim za vrabca?«

»Treba mu je priskrbeti hrane...«

Američan s cigaro v ustih:

»Vrabec je moj gost. Prosim, gospodična, pojdite z menoj v moj hotel!«

Velik vhod svetovnoznanega hotela. Američan je ves v ognju.

»Vratar, ali nimate nekoliko drobtin?«

»Žal ne, gospod. Tukaj ne hranimo drobtin!«

Razburjeno posvetovanje, celo prepir. Naposled Američan odloči:

»Popolni zajtrk, prosim!«

Prinesli so mu ga na srebrnem pladnju. Dekle sede v velik naslanjač. V svoji roki še zmerom tišči malega vrabčka.

Američan nalije kavo v skledico. Vrabca položi zraven, da se ob topli pijači ogreje. Štiri roke zdrobe rogljiček.

Američan s ščipalnikom vrabca sam pita.

Vrabec hvaležno čivka.

Dekle tiho ihti.

Vratar neštetokrat zavzdihne in se čehlja po goli glavi.

Američan preseka neljubo tišino.

»Da, gospodična, res ljubek ptiček. Bodite tako prijazni in ga vzgojite. Vzemite ga s seboj domov in poleti ga peljite v kakšen zdrav kraj na deželi in ga pustite letati. Stroške bom kajpak poravnal sam.«

Polnilno pero, čekovna knjižica.

Sto dolarjev.

»...tako in tukaj je moja posetnica, gospodična. Na njej je moj naslov. V sredo se odpeljem. Če boste imeli še kakšen nepredviden izdatek, mi prosim, brzojavite.«

Pariško dekle v ogoljenem dežnem plašču molče zavzdihne.

V svoji roki drži vrabca, ček in posetnico.

Američan se prikloni in stopi v dvigalo.

Brnenje dvigala se zdi pariškemu dekletu kakor bajna godba. Strogi ščipalnik je s trebuščkom vred naglo izginil med nadstropji.

Pravi biseri

Napisal Viktor Helling

Na hotelski terasi sta ostala samo polkovnik Colquoun in mladi Romun. Skupaj sta bila na izletu v hribih. Coequoun je z veseljem mislil na izlet, posebno še na lepo in živahno miss Lilian Carringsovo, ki je bila z njima.

V globini se je morje sinje prelivalo. Gospod Manorescu, ki je natanko vedel, na kaj misli angleški polkovnik — pred kratkim se je vrnil iz kolonij — je dejal: »Priznati je treba, da je izredna ženska, a nikakor ne za ljubosumnega moža.«

Polkovnik je nagrbančil čelo in se zagugal v svojem gugalniku.

»Kako morete kaj takšnega trditi?«

Romun je odgovoril: »Sama sva jo slišala govoriti o njenih potovanjih in njeni preteklosti. Jaz sam ne bi od nje pričakoval nič več kakor so imeli pričakovati njeni prejšnji oboževalci.«

»Kaj menite s tem?« je razburjen vprašal polkovnik Colquoun. »Nihče nima pravice dotikati se tega, kar je bilo. Občudujem odkritosrčnost, ki je z njo miss Carringsova govorila o svoji kratki zaroki.«

»A pravico sklepati, imamo. Prepričan sem, da na primer nakit, ki ga nosi, bolj ljubi ko vse drugo.«

»Ne žalite je!«

»Preje bi se hladnokrvno ločila od vsakogar kakor pa od slehernega najmanjšega predmeta svojega nakita.«

»Smešno! Sicer pa« — zaljubljeni Colquoun je skušal stvar obrniti — nima miss Carringsova samo enega predmeta. Saj nosi drage kamne in bisere, ki bi jo zanjo zavidal vsak ljubitelj takšnih stvari.«

Manorescu je skomignil z rameni. »In vi res ne bi bili ljubosumni, polkovnik? Ali ne opazite vsak dan, kako neizmerno dragocene bisere boža s svojimi prsti ali jih celo pritiska na svoje ustnice?« In vsakdo pač ve, da jih je dobila od knežjega zaročenca.«

»Miss Carringsovo bom prosil, naj bisere odloži,« je dejal Colquoun. Romun se je zvonko zasmejal. »Zakaj rajši ne zahtevate, da bisere vrže kar v morje? Kolikor hočete stavim, da bi imela vsakega, ki bi ji to predlagal, za norca. In tudi vi ne bi bili izjema, ker je pač zaljubljena v nakit — v nakit, in ne v vas, polkovnik!«

»Dovolj je tega!« Polkovnik Colquoun je vstal in je bil že res jezen. Vrag naj vzame tega nepridiprava! Naposled je pa dobil njegov obraz drug izraz. S prsti na ustnicah je ponovil: »Dovolj je tega!« Manorescu je zagledal med rožnimi grmički svetlo poletno obleko. Zalesketali so se biseri miss Carringsove. Manorescu ji je naglo ponudil stol. Pri tem je zamrmral nekaj besed, češ da mu je žal, ker mora ravno na neki sestanek. Miss Carringsova mu je ponudila konec prstov in mu jih prav tako hitro odtegnila. Potlej je vprašujoče pogledala Colquouna. »Ali se motim? Slabe volje ste?« Polkovnik Colquoun je gledal za Romunom. »Ne, toda — če hočem biti odkrit, prav vidite, miss Lilian. »Stopal je poleg lepotice po ozki poti med rožnimi grmi.

»Ali ste se prepirali?«

Colquoun se je obotavljal odgovoriti. Njegov pogled je sledil njeni roki, ki se je igrala z biseri. Potlej je dejal:

»Skušali so me pregovoriti, da imate rajši te bisere kakor svojega najodkritosrčnejšega oboževalca.«

»Kakšno obrekovanje!« Lilian Carringsova je gibčno segla za svoj vrat. Brez pomišljanja je strgala z njega verižico in jo vrgla s skalnate višine v morje. Potlej je njen pogled ošinil polkovnika.

»Ah!« je vzkliknil prestrašen in hkrati veselo presenečen. »To ste storili?«

»Da, za vas!« je dejala in ga pogledala globoko v oči. Potlej jo je brez besede prižel nase.

Še isti večer so v hotelu proslavili zaroko. Pri svečanosti, ki je potlej sledila, je manjkal pri mizi od vseh znancev le Manorescu. V svojem avtomobilu se je odpeljal iz krasnega obmorskega letovišča. Polkovniku Colquounu ni prišel nikoli več pred oči. Tudi za vzrok njegovega naglega odhoda je zvedel šele po svoji poroki. Nedvomno je Romun, ki ga je pogrešalo tudi vodstvo hotela, opazoval prizor na pečini. Sicer bi si težko razložili, zakaj je takoj odhitel v hotel in — vedoč, da je nosila Lilian Carringsova samo umetne bisere in jih vrgla v morje — ukradel iz njenega kovčega pravo biserno ovratnico.

Nadaljevanje Kronike

z 2. in 3. strani

Župni zlet mariborske sokolske župe bo v Murski Soboti 18. junija, prvo nedeljo »Prekmurskega tedna«. Zlet v Prekmurje bo zato, da tudi Sokol proslavi 20letnico osvoboditve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z brati v svobodni državi.

Trikrat so že oženili 13letnega dečka iz neke vasi v kotorvaroškem okraju. Zadeva je prišla pred cerkveno sodišče banjaluške eparhije, ker deček še ni izpolnil 16 let. Toliko mora biti namreč star, da se sme poročiti po določilih pravoslavne cerkve. Dečkov oče je duhovnika vselej osleparil glede starosti, ker je hotel s sinovimi porokami priti do bogatih dot.

Zgorel je parni mlin Petra Zadravca v Novski. Ogenj je nastal zaradi kratkega stika. Škode je okrog 300 tisoč dinarjev, na srečo je bil pa mlin zavarovan za pol milijona dinarjev.

Tri dni je ležal v prepadu s polomljenimi udi 16letni Spiridion Dorović iz Starega Bara pri Dubrovniku. Hotel je v prepad po klobuk, pa mu je spodrsnilo in je strmoglavil na dno. Reševalna ekspedicija ga je šele četrti dan rešila iz prepada.

S kolom je ubila svojega moža košarica Dragica Vandjelićeva iz vasi Kloštara Ivaniča pri Zagrebu. Napadla ga je v spanju in mu z močnimi udarci polomila rebra in zmečkala drobovje. Zverinsko ženo so že zaprli.

Narodni festival so priredili časnikarji na beograjskem sejmišču. Festival se je začel 18. t. m. in je trajal do konca meseca maja. Na njem so izvajali razne plesne, pevske in igralske točke.

DRUŽINSKI TEDNIK V VSAKO SLOVENSKO HIŠO!

30letnico svojega obstoja je praznovala z zaključkom letošnjega šolskega leta Zadružna šola v Ljubljani. Ustanovili so jo leta 1908. Namen šole je, vzgajati kmetske sinove v dobre gospodarje in jih seznaniti z zadružništvom. Šolo so razdelili v dva zimska semestra, ki trajata vsako leto od 15. oktobra do velike noči. Iz te šole je izšlo že 795 učencev.

Prvi planinski botanični vrt v naši državi bo uredil na Sljemenu pri Zagrebu zagrebški botanik dr. Fran Kušan. Vrt bo širok 40, dolg pa 60 m in bo podoben botaničnim planinskim vrtovom v Švici. V vrtu bodo rasle različne rastline hrvatskih in balkanskih planin.

Nenavadno »prvo pomoč« so neuki kmetje iz samoborske okolice nudili mladenu kmetu Nikolu Žitkoviću, ki ga je omamila strela. Do glave so ga zakopali v zemljo, misleč, da bo zemlja iz njega potegnila strelo. Na srečo so ga na prigovarjanje neke ženske spet odkopali in ga rešili gotove smrti.

Radio Ljubljana

od 1. do 7. junija 1939.

ČETRTEK 1. JUNIJA

12.00: Plošče **12.45**: Poročila **13.00**: Napovedi **13.20**: Radijski orkester **14.00**: Napovedi **18.00**: Pevski zbor Mestne ženske realne gimnazije **18.40**: Slovenščina za Slovence **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Deset minut zabave **20.00**: Koncert **21.30**: Plošče **22.00**: Napovedi, poročila **22.15**: Plošče. Konec ob **23. uri**.

PETEK 2. JUNIJA

12.00: Plošče **12.45**: Poročila **13.00**: Napovedi **13.20**: Radijski orkester **14.00**: Napovedi **18.00**: Ženska ura **18.20**: Plošče **18.40**: Poljudna navodila o zaščiti proti zračnim napadom **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Dijakom planincem za počitnice **20.00**: Pevski zbor »Ljubljanski Zvon« **20.45**: Radijski orkester **22.00**: Napovedi, poročila **22.30**: Angleške plošče. Konec ob **23. uri**.

SOBOTA 3. JUNIJA

12.00: Plošče **12.45**: Poročila **13.00**: Napovedi **13.20**: Plošče **14.00**: Napovedi **17.00**: Otroška ura **17.50**: Pregled sporeda **18.00**: Radijski orkester **18.40**: Glasba v službi naroda **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Plošče **20.00**: O zunanji politiki **20.30**: Vesel živalski krog **22.00**: Napovedi, poročila **22.15**: Radijski orkester. Konec ob **23. uri**.

NEDELJA 4. JUNIJA

8.00: Plošče **8.45**: Verski govor **9.00**: Tekmovanje godb na pihala **11.00**: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve **11.30**: Slike z razstave, sinf. ciklus slik **12.00**: Pevsko društvo »Lovski glas« **13.00**: Napovedi **13.20**: Pevski in orkestralni koncert **17.00**: Prenos z velesejma in Akademski pevski kvintet **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Klavirski koncert Herte Seifertove **20.30**: »Jamska Ivanka«. Glasba spevoigre **22.00**: Napovedi, poročila **22.15**: Plošče. Konec ob **23. uri**.

PONEDELJEK 5. JUNIJA

12.00: Harmoniko igra Ivan Magister **12.45**: Poročila **13.00**: Napovedi **13.20**: Plošče **14.00**: Napovedi **18.00**: Zdravstvena ura **18.20**: Plošče **18.40**: Mesečni slovstveni pregled **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Zanimivosti **20.00**: Narodne in vesele pesmi s spremljevanjem harmonike **21.00**: Radijski orkester **22.00**: Napovedi, poročila **22.15**: Rezervirano za prenos z velesejma. Konec ob **23. uri**.

TOREK 6. JUNIJA

11.00: Šolska ura **12.00**: Plošče **12.45**: Poročila **13.00**: Napovedi **13.20**: Radijski orkester **14.00**: Napovedi **18.00**: Citraški trio »Vesna« **18.40**: Protijetična borba **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Deset minut zabave **20.00**: Plošče **20.20**: Ivan Pregelj: Ljubljanski študentje, igra iz stare Ljubljane v 5. dej. **22.00**: Napovedi, poročila **22.15**: Radijski orkester. Konec ob **23. uri**.

SREDA 7. JUNIJA

12.00: Plošče **12.45**: Poročila **13.00**: Napovedi **13.20**: Pilihov kvartet **14.00**: Napovedi **18.00**: Mladinska ura **18.40**: Zemljarina in odpis davka zaradi elementarnih nezgod **19.00**: Napovedi, poročila **19.30**: Nac. ura **19.50**: Uvod v prenos **20.00**: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča. Konec ob **23. uri**.

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

Gospodična

uradnica, značajna, bodoča posestnica, želi spoznati gospoda srednjih let v katerikoli državni službi, značajnega in miroljubnega. Dopise na upravo lista „DRUŽINSKI TEDNIK“ pod naslovom „Značajna edinka.“

Poceni boste kupovali vse kar potrebujete, ako zahtevate naš brezplačni katalog veleblagovnice Kastner & Öhler Zagreb [illegible]

OKO

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj **Stritarjeva ul. 6** pri frančiškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, toplomeri, barometri, hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno!

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izberi, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.